

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม :
จังหวะ สี สัน รูปลักษณะ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

CREATION OF PAINTING :
RHYTHM, COLOR, APPEARANCE, AND PATTERN IN
SOUTHERN WAY OF LIFE, TRADITION AND CULTURE

เจริญ ผิวนิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม :
จังหวะ สีส้น รูปลักษณะ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

เจริญ ฝิวนิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ
คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม: จังหวะ สี สัน รูปสัญลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิต
   ประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้
   Creation of Painting: Rhythm, Color, Appearance, and
   Pattern in Southern Way of Life, Tradition, and Culture

ชื่อ - นามสกุล   นายเจริญ ผิวนิล

สาขาวิชา   ทัศนศิลป์และการออกแบบ

อาจารย์ที่ปรึกษา   ศาสตราจารย์ ดร.สมพร ชูรี, ปร.ด.

ปีการศึกษา   2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สุชาติ เถาทอง, M. Fine Painting)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร ชูรี, ปร.ด.)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยพจน์ ทวلمانพ, Ph.D.)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา สุวรรณศรี, ปร.ด.)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร ชูรี, ปร.ด.)

วันที่ 15 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2564

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม : จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้
ชื่อ - นามสกุล	นายเจริญ ผิวนิล
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์และการออกแบบ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.สมพร จูรี, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์จังหวะสีเส้นรูปลักษณ์ของวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีของชาวใต้ “วัฒนธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอมสมาชิกของสังคมให้เกิดความผูกพันสามัคคีและอบรมขัดเกลาให้มีทัศนคติความเชื่อและค่านิยมสอดคล้องกันนอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่มีได้หยุดนิ่งแต่หากเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไปตามยุคสมัยนำมาซึ่งแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมที่เกี่ยวกับจังหวะสีเส้นรูปลักษณ์ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมของภาคใต้และเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมที่สื่อความหมายในการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทยที่มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงอิสรภาพและเสรีภาพ ซึ่งวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์พฤติกรรมของคนจะเป็นเช่นไรก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมนั้นๆวัฒนธรรมจะมีทั้งความศรัทธาความเชื่อค่านิยมบรรทัดฐานนำมาวิเคราะห์สู่กระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะนั้นจำเป็นต้องมีการทดลองค้นคว้าหาวิธีในการแสดงออกที่ต้องอาศัยระยะเวลาเพื่อค้นหารูปแบบและพัฒนาไปเป็นลำดับ

จากการวิจัยและพัฒนาเทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมชุดการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม: จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้เป็นกระบวนการทางเทคนิคการใช้สีเส้น ประกอบกับการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์มาผสมผสานเข้าด้วยกันเกิดเป็นผลงานรูปแบบศิลปะร่วมสมัยด้วยการประสานแนวความคิดเก่าและใหม่เชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกระบวนการตามขั้นตอนการทำงานการสร้างสรรค์รูปแบบและแนวทางในการแสดงออกที่ตรงกับจุดมุ่งหมายโดยให้ความสำคัญกับเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและโดดเด่นของลวดลายนำมาซึ่งความประทับใจที่มุ่งเน้นจังหวะ สีเส้น น้ำหนัก ระบายของแสงเงา นำมาคลี่คลายตัดทอนรูปทรง ของการแสดงหนึ่งตะลุม มโนราห์ ด้วยการสร้างรูปลักษณ์ จากจังหวะ ระบายแสงเงาประกอบกัน

เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์ใหม่สื่อความหมายถึงความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลง

ประเพณีของชาวใต้ อันก่อให้เกิดสุนทรียภาพเชิงบวกแก่ผู้ดูและเป็นการเปิดมิติทางความคิดจากรูปแบบงานที่มีลักษณะเหมือนจริง (Realistic) แล้วคลี่คลายไปสู่รูปแบบงานที่มีลักษณะเป็นกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ในการจัดองค์ประกอบตามทัศนคติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

คำสำคัญ: วิถีชีวิตภาคใต้ จิตรกรรม จังหวะ สีเส้น การสร้างสรรค์ ประเพณีวัฒนธรรม

Thesis Title Creation of Painting: Rhythm, Color, Appearance, and Pattern in Southern Way of Life, Tradition, and Culture
Name – Surname Mister Charoen Phewnil
Program Visual Arts and Design
Thesis Advisor Professor Somporn Turee, Ph.D.
Academic Year 2021

ABSTRACT

This research has the objectives as follows: 1) to study rhythmic colors of the people in Southern of Thailand. Culture can combine people in society to be more cooperative and preach the people to have the same belief and virtue. Moreover, culture is something dynamic and changing along trends and period of time which in spine the creation of acrylic painting and mixed media about rhythm and looks in Southern culture to create new knowledge. 2) to study values which concern with culture. Some “value” become “core” of Thai culture. In other word, most of Thai people are unique the reflect the freedom.

From the research and development of psychic techniques, acrylic paints and mixed media, a series of The Creation of Painting: Rhythm Colors Looks and Pattern in Southern way of life Customs and Culture. It is a technical process, the use of color combined with the choice of materials. They combine them together to create works of contemporary art style by harmonizing old and new ideas, linking between conservation and creation, which is the practice of the process of working, creating styles and guidelines in a coherent expression with a focus on emotions and the unique and distinctive feeling of a pattern evokes a rhythm-oriented impression. Color, weight, plane of light, shadow to unravel and shorten the shape of the Nang Talung, Manora show by creating the appearance from the rhythm of the plane of light and shadow combined.

The creation of a new identity that conveys the movement and change of the traditions of the southern people. This creates a positive aesthetics for the viewer and opens up a conceptual dimension from a work that looks realistic and then opens to a work style that is a semi-abstract in the arrangement. Unique attitude-based elements.

Keywords: Southern Way of Life, Painting, Rhythm, Color, Creation, Tradition and Culture.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม: จังหวะ สี สัน รูปลักษณะ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ สำเร็จลุล่วงได้นั้นไม่อาจดำเนินงานให้ถึงเป้าหมายได้ด้วยผู้วิจัยเพียงคนเดียวแต่ได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ทางด้านศิลปะในการค้นหาแนวทางเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานอีกทั้งข้อมูลในเนื้อหาเรื่องราวอันเป็นประโยชน์ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานก็ไม่อาจสามารถคิดมโนภาพขึ้นมาเองได้ต้องทำการสืบค้นจากสถานที่ต่าง ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรศาสตราจารย์ ดร.สมพร จูรีและที่ปรึกษาร่วมผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ ที่ได้ให้คำปรึกษาคำแนะนำและแนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ทำให้สามารถค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์เรียบร้อยตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศาสตราจารย์เกียรติคุณวิโชค มุขตามณี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ แสนขัติยรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.สกันธ์ ภู่งามดี ศาสตราจารย์เกียรติคุณสุชาติ เกาทองที่ให้คำปรึกษาคำแนะนำข้อเสนอแนะ และประเมินแบบภาพร่างรวมทั้งผลงานจริงชุดสรุปซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวชื่อได้หมด ที่มอบความรู้ในสายอาชีพการทำงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของผู้วิจัยและบุคคลอีกหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ในที่สุด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ที่เกิดจากการค้นคว้าในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการศึกษาค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะรวมทั้งบุคคลทั่วไปที่สนใจในงานทางด้านศิลปะหากวิทยานิพนธ์นี้ขาดตกบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ประการใดผู้วิจัยขอกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้

เจริญ ผิวนิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญ.....	(7)
สารบัญตาราง.....	(9)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	13
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย.....	13
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	14
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	14
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	18
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	19
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	21
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
2.1 ข้อมูลทั่วไปของวิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้.....	22
2.2 ประวัติความเป็นมา.....	23
2.3 วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้.....	24
2.4 จังหวะสีสัน.....	33
2.5 จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสม.....	34
2.6 ผลงานศิลปะ ศิลปิน แรงบันดาลใจ.....	35
2.7 องค์ประกอบศิลป์.....	48
2.8 งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง.....	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.9 งานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง.....	56
2.10 สรุป.....	57
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	59
3.1 ศึกษา สำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์เนื้อหา.....	61
3.2 การวิเคราะห์ในรูปแบบจิตรกรรมสื่อะครีติกและเทคนิคผสม.....	61
3.3 การสร้างสรรค์ผลงาน.....	62
3.4 การสรุปผลการสร้างสรรค์.....	65
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลงานการสร้างสรรค์.....	66
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4.2 การสร้างสรรค์ผลงาน.....	75
4.3 การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์.....	97
4.4 การสรุปผลงานการสร้างสรรค์.....	102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	105
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	105
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	107
5.3 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์.....	109
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	114
ภาคผนวก ข การตรวจประเมินผลงาน.....	130
ภาคผนวก ค ผลงานการสร้างสรรค์	134
ภาคผนวก ง ภาพผลงานของศิลปินที่นำมาวิเคราะห์.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	147

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์แนวทางการสร้างสรรค์ของศิลปิน.....	68
ตารางที่ 4.2 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้สำรวจ รวบรวมข้อมูล.....	76
ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงการวิเคราะห์ผลงานทดลองระยะที่ 1.....	78
ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงการวิเคราะห์ผลงานทดลองระยะที่ 2.....	79
ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงการวิเคราะห์พัฒนาการสร้างสรรค์ชุดที่ 1-3 ทั้ง 3 ระยะ.....	100
ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงการวิเคราะห์พัฒนาการสร้างสรรค์จริงชุดที่ 1-3 จำนวน 4 ชั้น.....	101

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัยสร้างสรรค์.....	20
ภาพที่ 2.1 ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch)ทางความคิด หนึ่งตะลุง แสงและเงา.....	24
ภาพที่ 2.2 ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch)ทางความคิด ลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายผ้าปาเต๊ะ.....	25
ภาพที่ 2.3 ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch)ทางความคิด ลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายผ้าพุมเรียง.....	25
ภาพที่ 2.4 ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch)ทางความคิด ท่าทาง ลีลา มโนราห์ภาคใต้.....	26
ภาพที่ 2.5 ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch)ทางความคิด ลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายผ้าปาเต๊ะ.....	27
ภาพที่ 2.6 ภาพข้อมูลต้นแบบ(Sketch)ทางความคิด ประเพณีชักพระภาคใต้.....	30
ภาพที่ 2.7 ภาพข้อมูล มโนราห์ภาคใต้.....	32
ภาพที่ 2.8 ภาพข้อมูลการแสดงตารีกำพ้อภาคใต้.....	32
ภาพที่ 2.9 ภาพข้อมูลการแสดง หนึ่งตะลุง แสงและเงา.....	32
ภาพที่ 2.10 ผลงานของ ชูอัน มีโร อี ฟาร์รา 1.....	37
ภาพที่ 2.11 ผลงานของ ชูอัน มีโร อี ฟาร์รา 2.....	37
ภาพที่ 2.12 ผลงานของ ชูอัน มีโร อี ฟาร์รา 3.....	38
ภาพที่ 2.13 ผลงานของ อุมแบร์โต บ็อคโซนี 1.....	38
ภาพที่ 2.14 ผลงานของ อุมแบร์โต บ็อคโซนี 2.....	39
ภาพที่ 2.15 ผลงานของ อุมแบร์โต บ็อคโซนี 3.....	39
ภาพที่ 2.16 ผลงานของ ดร.กมล ทศนาญชลี.....	41
ภาพที่ 2.17 ผลงานของ ดร.กมล ทศนาญชลี.....	41
ภาพที่ 2.18 ผลงานของ ดร.กมล ทศนาญชลี.....	42
ภาพที่ 2.19 ผลงานของ ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี.....	43
ภาพที่ 2.20 ผลงานของ ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี.....	43
ภาพที่ 2.21 ผลงานของ ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี.....	44
ภาพที่ 2.22 ผลงานของ ศาสตราจารย์เดชา วราชน.....	45

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 2.23 ผลงานของ ศาสตราจารย์เดชา วราชน.....	45
ภาพที่ 2.24 ผลงานของ ศาสตราจารย์เดชา วราชน.....	46
ภาพที่ 3.1 กรอบความรู้แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	60
ภาพที่ 4.1 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	76
ภาพที่ 4.2 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	81
ภาพที่ 4.3 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	81
ภาพที่ 4.4 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3.....	82
ภาพที่ 4.5 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4.....	82
ภาพที่ 4.6 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5.....	82
ภาพที่ 4.7 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 6	83
ภาพที่ 4.8 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 7.....	83
ภาพที่ 4.9 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 8	84
ภาพที่ 4.10 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1.....	84
ภาพที่ 4.11 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 9.....	85
ภาพที่ 4.12 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 10.....	85
ภาพที่ 4.13 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 11.....	85
ภาพที่ 4.14 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 12.....	86
ภาพที่ 4.15 ภาพผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	86
ภาพที่ 4.16 ภาพผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	87
ภาพที่ 4.17 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1	88
ภาพที่ 4.18 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2	88
ภาพที่ 4.19 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3.....	90

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.20 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4.....	89
ภาพที่ 4.21 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5.....	89
ภาพที่ 4.22 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2 ชั้นที่ 1.....	90
ภาพที่ 4.23 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2 ชั้นที่ 2.....	90
ภาพที่ 4.24 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2 ชั้นที่ 3.....	91
ภาพที่ 4.25 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2	91
ภาพที่ 4.26 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1.....	92
ภาพที่ 4.27 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2.....	93
ภาพที่ 4.28 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 3.....	93
ภาพที่ 4.29 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 4.....	94
ภาพที่ 4.30 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 5.....	94
ภาพที่ 4.31 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 6.....	94
ภาพที่ 4.32 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 1.....	95
ภาพที่ 4.33 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 2.....	95
ภาพที่ 4.34 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 3.....	96
ภาพที่ 4.35 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 2.....	97
ภาพที่ 4.36 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 3.....	97
ภาพที่ 4.37 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบที่มีลักษณะความขัดแย้งของรูปทรง จังหวะของเส้น ลวดลาย และค่าน้ำหนักสี.....	99
ภาพที่ 4.38 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบที่มีเอกภาพของรูปทรงและจังหวะของเส้น.....	99
ภาพที่ 4.39 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบที่มีความกลมกลืนของรูปทรงจังหวะของเส้น และน้ำหนักสี.....	99
ภาพที่ 4.40 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	104
ภาพที่ 4.41 แผนภาพแสดงกรอบในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ.....	106

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ลักษณะภูมิประเทศสภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในแต่ละภาคของไทย ก่อให้เกิดวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่หลากหลายโดยเฉพาะภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรม “วัฒนธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอมสมาชิกของสังคมให้เกิดความผูกพันสามัคคีและอบรมขัดเกลาให้มีทัศนคติความเชื่อและค่านิยมสอดคล้องกันนอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่มีได้หยุดนิ่งอยู่กับที่แต่หากเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไปตามยุคสมัย” ค่านิยม (Values) กล่าวได้ว่า “ค่านิยมมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิด และ “ค่านิยม” บางอย่างได้กลายมาเป็น “แกน” ของวัฒนธรรมไทยกล่าวคือวิถีชีวิตของคนไทยโดยส่วนรวมมีเอกลักษณ์ซึ่งแสดงออกถึงอิสรภาพและเสรีภาพ

การเผยแพร่ทางวัฒนธรรม (Cultural diffusion) วัฒนธรรมทางหนึ่งย่อมแตกต่างไปจากวัฒนธรรมทางสังคมอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมมิได้เกิดขึ้นมาในภาชนะที่ถูกผนึกตราบเท่าที่มนุษย์ เช่น นักท่องเที่ยว พ่อค้า ทหาร หมอสอนศาสนา และผู้อพยพยั้งคง ย้ายถิ่นที่อยู่จากแห่งหนึ่งไปยังแห่งอื่น ๆ เขาเหล่านั้นมักนำวัฒนธรรมของพวกเขาติดตัวไปด้วยเสมอซึ่งถือได้ว่าเป็นการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมอยู่ทั่วทุกมุมโลกวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในความเป็นชาติชาติใดที่ไร้เสียซึ่งวัฒนธรรมอันเป็นของตนเองแล้วชาตินั้นจะคงความเป็นชาติอยู่ไม่ได้ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์พฤติกรรมของคนจะเป็นเช่นไรก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมจะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยมบรรทัดฐาน เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละภูมิภาควัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมีภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัยอีกมีทั้งวัฒนธรรมด้านวัตถุเช่นสิ่งของเครื่องใช้บ้านเรือนการแต่งกายอาหารวัฒนธรรมการกินภาษาและวัฒนธรรมด้านจิตใจเช่นความเชื่อและศาสนาวัฒนธรรมในภาคใต้นั้นมีปัจจัยในหลาย ๆ อย่างที่เป็นตัวหล่อหลอมตามแต่ลักษณะเผ่าพันธุ์ของตนเองและรวมถึงการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อการเล่นการศึกษาที่โอบล้อมการค้าชีพในความเป็นอยู่ดังที่กล่าวในลักษณะความสำคัญนั้นได้ผลอิทธิพลต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมานับตั้งแต่ภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา กฎหมาย ศิลปะ จริยธรรม ตลอดจนวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ คิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ความประทับใจเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นได้กับทุกคนที่

มีความพึงพอใจสิ่งที่กระทบความรู้สึกแล้วแสดงออกซึ่งอารมณ์ ออกมานั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายในตัว เช่น เออ แวร์ธ (Eugene Veron) กล่าวว่า "ศิลปะเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ของบุคลิกภาพของมนุษย์" (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550: 10) และความประทับใจดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ จิตรกรรมสื่อผสมที่เป็นเทคนิคในการสร้างผลงาน โดย สอดคล้องกับแนวความคิด (ชลุต นีม์เสมอ, 2534: 414) ที่กล่าวว่า จินตนาการ คือพลังของจิตเกิดการก่อรูปของความคิดจากหลายๆ ความคิด จนเป็น การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีเอกภาพขึ้น จินตนาการถึงแม้จะกล่าวกันว่าไร้ขอบเขต แต่ก็เป็นที่มีการเปรียบเทียบ มีเกณฑ์ในตัวเอง มีการก่อกำเนิดและเติบโต เช่นเดียวกับสิ่งทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กฎของจักรวาล

จากข้อมูลการวิเคราะห์จังหวะสีสันรูปลักษณ์ ลวดลายประเพณีวัฒนธรรม มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานถ่ายทอด เรื่องราวความรู้สึกแสดงออกมาในรูปแบบจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสม โดยนำบรรยากาศสีสันรูปทรงสิ่งของเครื่องใช้ ลวดลายเสื้อผ้าการแต่งกายนำมาสร้างสรรค์หลอมให้เกิดเป็นงานศิลปะรูปแบบใหม่โดยเนื้อหาที่สื่อเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์เรื่องราวลวดลายจังหวะสีสันวิถีชีวิตวัฒนธรรมทางการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงประเพณีของชาวไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาวิเคราะห์ จังหวะ สีสัน รูปลักษณ์ของวิถีชีวิตของชาวไทย

1.2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมที่เกี่ยวกับจังหวะสีสันรูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

1.2.3 เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมเพื่อสื่อความหมายถึงความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลง

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสม:จังหวะ สีสัน กับรูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้คือความประทับใจและแรงบันดาลใจจากสีสัน ลวดลาย ประเพณีการแต่งกายการแสดงพื้นบ้านเช่นหนังตะลุง,มโนราห์ ที่เกิดจากความคุ้นเคยและถูกปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเยาว์ในสังคมไทยทางภาคใต้ดังนั้นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ คือ

1.3.1. ขอบเขตด้านพื้นที่จังหวัดในภาคใต้

- ตำบลพุมเรียงอำเภอไชยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- บ้านหนังตะลุงอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะอำเภอเหนือคลองจังหวัดกระบี่

1.3.2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- ข้อมูลทั่วไป
- ประวัติความเป็นมา
- สีสันวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ เช่นหนังตะลุง, มโนราห์
- ลวดลายสีเส้นเสื้อผ้าการแต่งกาย
- จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม
- ศิลปินแรงบันดาลใจ
- องค์ประกอบศิลป์ของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสม

1.3.3. ขอบเขตการวิเคราะห์

- รูปแบบ
- เนื้อหาเรื่องราว
- เทคนิควิธีการ

1.3.4. ขอบเขตการสร้างสรรค์ผลงาน

- รูปแบบผลงาน เป็นแบบกึ่งรูปธรรมและนามธรรมในการแสดงออกของผลงาน
- เนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับสัญลักษณ์เรื่องราวลวดลายจังหวัดหะสีสันวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณี

ของชาวใต้ที่เป็นการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง

- เทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนผ้าใบโดยได้แบ่งการสร้างสรรค์ผลงานออกเป็น 3 ระยะเวลา ได้แก่ระยะที่ 1 จำนวน 2 ชิ้นงาน ระยะที่ 2 จำนวน 3 ชิ้นงาน ระยะที่ 3 จำนวน 3 ชิ้นงาน

รวมทั้งหมด 8 ชิ้นงาน

ระยะที่ 1 ระยะเวลาทดลองรูปแบบเนื้อหา เทคนิค เรื่องราว 2 ชิ้นงาน แสดงเนื้อหา จังหวัด หะสีสัน ลวดลายปาเต๊ะ

ผลงาน ชั้นที่ 1 จังหวัดหะสีสันในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ 1 ขนาด 60 x 40 เซนติเมตร

ผลงาน ชั้นที่ 2 จังหวัดหะสีสันในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ 1 ขนาด 60 x 40 เซนติเมตร

ระยะที่ 2 ระยะเวลาทดลองก่อนศิลปะนิพนธ์รูปแบบเนื้อหา เทคนิค เรื่องราว 3 ชิ้นงาน แสดงเนื้อหา จังหวัด หะสีสัน การแสดงพื้นบ้าน

ผลงาน ชั้นที่ 1 จังหวัด ทำนองตะลุง 1 ขนาด 30 x 40 เซนติเมตร

ผลงาน ชั้นที่ 2 จังหวัดหะสีสันทำนองตะลุง 2 ขนาด 90 x 120 เซนติเมตร

ผลงาน ชั้นที่ 3 จังหวะสีสันทำนองตะลุง 3 ขนาด 90 x 120 เซนติเมตร

ระยะที่ 3 ระยะการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์รูปแบบเนื้อหา เทคนิค เรื่องราว 3 ชิ้นงาน แสดงเนื้อหา จังหวะสีสันในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้

ผลงาน ชั้นที่ 1 รูปลักษณ์ จังหวะสีสันลวดลายในวิถีชีวิต 1 ขนาด 90 x 120 เซนติเมตร

ผลงาน ชั้นที่ 2 รูปลักษณ์ จังหวะสีสันลวดลายในวิถีชีวิต 2 ขนาด 90 x 120 เซนติเมตร

ผลงาน ชั้นที่ 3 รูปลักษณ์ จังหวะสีสันลวดลายในวิถีชีวิต 3 ขนาด 90 x 120 เซนติเมตร

แนวความคิดรูปแบบ

รูปแบบประเพณีวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและโดดเด่นบรรยากาศสีสัน ลาดลายนำมาซึ่งความประทับใจเกิดเป็นความคิดสร้างสรรค์และนำทัศนธาตุทางศิลปะมาจัดองค์ประกอบที่สื่ออารมณ์เรื่องราวแบบกึ่งรูปธรรมและนามธรรมในการแสดงออกของผลงานเนื้อหาของงานที่ต้องการนำเสนอ การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ประกอบด้วยเนื้อหาภายนอกได้แก่เนื้อหาทางทัศนศิลป์และ เนื้อหาภายในได้แก่เนื้อหาทางเรื่องราวหรือทางสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

เนื้อหาเป็นการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงผ่านเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุต่างๆประเภทศิลปะเทคนิคผสมและกระบวนการทางด้านจิตรกรรม และการค้นคว้าหาแนวทางสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้เทคนิคให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อสร้างรูปทรงโดยอาศัยทัศนธาตุต่าง ๆ มี เส้น รูปทรง สี น้ำหนัก พื้นผิว ที่ว่าง และนำเสนอในลักษณะทับซ้อนเข้าด้วยกันโดยใช้จังหวะแบบซ้ำๆในการจัดองค์ประกอบเพื่อให้เกิดเอกภาพ

เนื้อหาเรื่องราว หรือทางสัญลักษณ์เป็นผลงานสร้างสรรค์เป็นการสะท้อนเรื่องวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมทางภาคใต้โดยนำรูปทรง ลวดลาย สีสัน เทคนิคกระบวนการทางศิลปะทัศนธาตุมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดรูปลักษณ์ใหม่ในผลงานการสร้างสรรค์ตามวัตถุประสงค์

เทคนิควิธีการ เป็นการสร้างสรรค์เทคนิคกรรมวิธีทางด้านการใช้สีอะคริลิกและเทคนิคผสมต่างทั้งการพิมพ์ ชูต ชิด ปะติดด้วยผ้าปาเต๊ะวัสดุจริง ผงถ่านคาร์บอน

1.4 วิธีดำเนินการวิจัยสร้างสรรค์

1.4.1 ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

- ข้อมูลด้านเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างสรรค์ผลงานและศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจากการ สืบค้นด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเรื่อง สีสันภูมิปัญญาการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น

- ข้อมูลผลงานศิลปกรรมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ห้องสมุด ศูนย์ศิลปะหัตถศิลป์ นิทรรศการศิลปะต่างๆ

1.4.2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

- การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นแรงบันดาลใจความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการที่จะนำมาสร้างสรรค์เช่น แหล่งสถานที่จริง บรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวสนุกสนานในบรรยากาศสี่สันทงวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น

- การวิเคราะห์เพื่อค้นหารูปทรงจากวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรม

- การวิเคราะห์เพื่อค้นหาเทคนิคและกลวิธี เพื่อตอบสนองแนวเรื่องจากอิทธิพลประสบการณ์กับจินตนาการ อันเกิดจากความประทับใจในอดีตต่อผลงาน สร้างสรรค์ โดยเป็นผลงานที่มีลักษณะของจิตรกรรม เทคนิคผสม ผลงานสร้างสรรค์ขึ้นจากวิธีประกอบด้วยวัสดุเข้าด้วยกันที่ถ่ายทอดความรู้สึกถึงจังหวะ สีเส้น กับรูปลักษณะลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

สรุป ในการวิเคราะห์แหล่งข้อมูลหรืออิทธิพล ที่เป็นแรงบันดาลใจ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการที่จะนำมาสร้างสรรค์ เช่น แหล่งสถานที่จริง บรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกอารมณ์ร่วมในการดำเนินการพร้อมทั้งการวิเคราะห์เพื่อค้นหารูปทรงจากแหล่งข้อมูลจากสถานที่ในการทำวิจัยตลอดจนการนำวัสดุอุปกรณ์เพื่อค้นหาเทคนิคและกลวิธี ให้ตอบสนองแนวเรื่องจากอิทธิพลประสบการณ์กับ จินตนาการ อันเกิดจากความประทับใจในอดีตต่อผลงาน สร้างสรรค์ โดยเป็นผลงานที่มีลักษณะของจิตรกรรม เทคนิคผสม ผลงานสร้างสรรค์ขึ้นจากวิธีประกอบด้วยวัสดุ เข้าด้วยกันที่เป็นเอกภาพ

1.4.3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

- การจัดทำข้อมูลภาพร่าง (Sketch drawing) เป็นการถ่ายทอดแนวความคิดตามจินตนาการและความผูกพันของจังหวะ สีเส้น กับรูปลักษณะลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

- การขยายภาพร่าง ขยายจากภาพร่าง จังหวะ สีเส้น กับรูปลักษณะลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

- การสร้างสรรค์ผลงาน การเตรียม วัสดุ อุปกรณ์เพื่อทำคัตสรรวัสดุผสมผสาน อารมณ์ความรู้สึกในการสร้างสรรค์ผลงาน อันได้แรง บันดาลใจจากรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ ที่เป็น เรื่องราวในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ ประสบการณ์ถ่ายทอดออกมาจากใต้จิตสำนึก อย่างลึกซึ้ง

1.4.4. ขั้นตอนการพัฒนาผลงานทำการทดลองกับวัสดุและสีที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความรู้สึกต่อผลงาน

1.4.5. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณี วัฒนธรรมภาคใต้

1.4.6. การประเมินผลการสร้างสรรค์ในด้านรูปแบบผลงานจิตรกรรมร่วมสมัยที่มีลักษณะแบบ 2 มิติ ที่นำเทคนิคการใช้สีอะคริลิกและเทคนิคผสมด้วยวัสดุต่างๆเข้าด้วยกัน เช่น ผงคาร์บอน ผ่าปาเต๊ะ ทั้ง เทคนิคการพิมพ์ การปะติดวัสดุ การเซตดู ขูด ชีด ที่มีเนื้อหาถ่ายทอดความรู้สึกที่เป็น เรื่องราวในวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

1.4.7. การสรุปผลงานวิจัย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

วิถีชีวิตภาคใต้ (E) คือ การดำเนินชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ด้านการเป็นอยู่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านอาหารการกินเสื้อผ้าการแต่งกาย ใน 3 จังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทย

วัฒนธรรม เป็นคำที่ได้มาจากการรวมคำ2คำเข้าด้วยกันคือคำว่า ”วัฒนธรรม” หมายถึงความเจริญงอกงามรุ่งเรือง “ธรรม” หมายถึงการกระทำหรือข้อปฏิบัติวัฒนธรรมตามความหมายของคำในภาษาไทยจึงหมายถึงข้อปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงาม(วัฒนธรรมวิถีชีวิตและภูมิปัญญา,2559:12)พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติพ.ศ.2553ได้ให้ความหมายของ ”วัฒนธรรม” ว่าวิถีการดำเนินชีวิตความคิดความเชื่อ ค่านิยมจารีตประเพณีพิธีกรรมและภูมิปัญญาซึ่งกลุ่มชนและสังคมได้ร่วมสร้างสรรค์สั่งสมปลูกฝังสืบทอดเรียนรู้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านจิตใจและวัตถุอย่างสันติสุขและยั่งยืน

วิถีชีวิต (E) หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายรวมถึงปัจจัยสี่ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

จิตรกรรม (Painting) หมายถึง การระบายชั้นของสีลงบนพื้นระนาบรองรับ เป็นการจัดรวมกันของรูปทรง และ สีที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของศิลปินแต่ละคนในการเขียนภาพนั้น พจนานุกรมศัพท์อธิบายว่า เป็นการสร้างงานทัศนศิลป์บนพื้นระนาบรองรับ ด้วยการ ลาก ป้าย ชีด ขูด วัสดุ จิตรกรรมลงบนพื้นระนาบรองรับ

จังหวะ (Rhythm) หมายถึง การซ้ำที่เป็นระเบียบจากระเบียบธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่าๆ กันมาเป็นระเบียบที่สูงขึ้นซับซ้อนขึ้นความหมายในทางศิลปะคือการซ้ำการเน้นการผ่อนคลายเป็นสลับกันของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์ในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกันเพื่อให้เกิดเอกภาพที่มีชีวิตชีวา

สีเส้น (Color) หมายถึง ระดับสีภายในช่วงสเปกตรัมแสง หรือช่วงแสงที่มองเห็นเป็นการเพิ่มคุณลักษณะเฉพาะของที่ทำให้สีแดงแตกต่างจากสีเหลืองจากสีน้ำเงิน สีเส้นเหล่านี้ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความยาว

คลื่นเป็นใหญ่(dominant wavelength)ของแสงที่เปล่งออกหรือสะท้อนจากวัตถุตัวอย่างเช่นในแสงที่มองเห็นปกติจะอยู่ระหว่างแสงอินฟราเรด

สื่อผสม (Mixed Media) หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลายๆแขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ในชั้นเดียวกันเน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์แสดงออกถึงอารมณ์สะท้อนใจของผู้สร้างซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ธาตุ วัสดุสังเคราะห์ เช่นกระดาษ โลหะ เป็นต้น

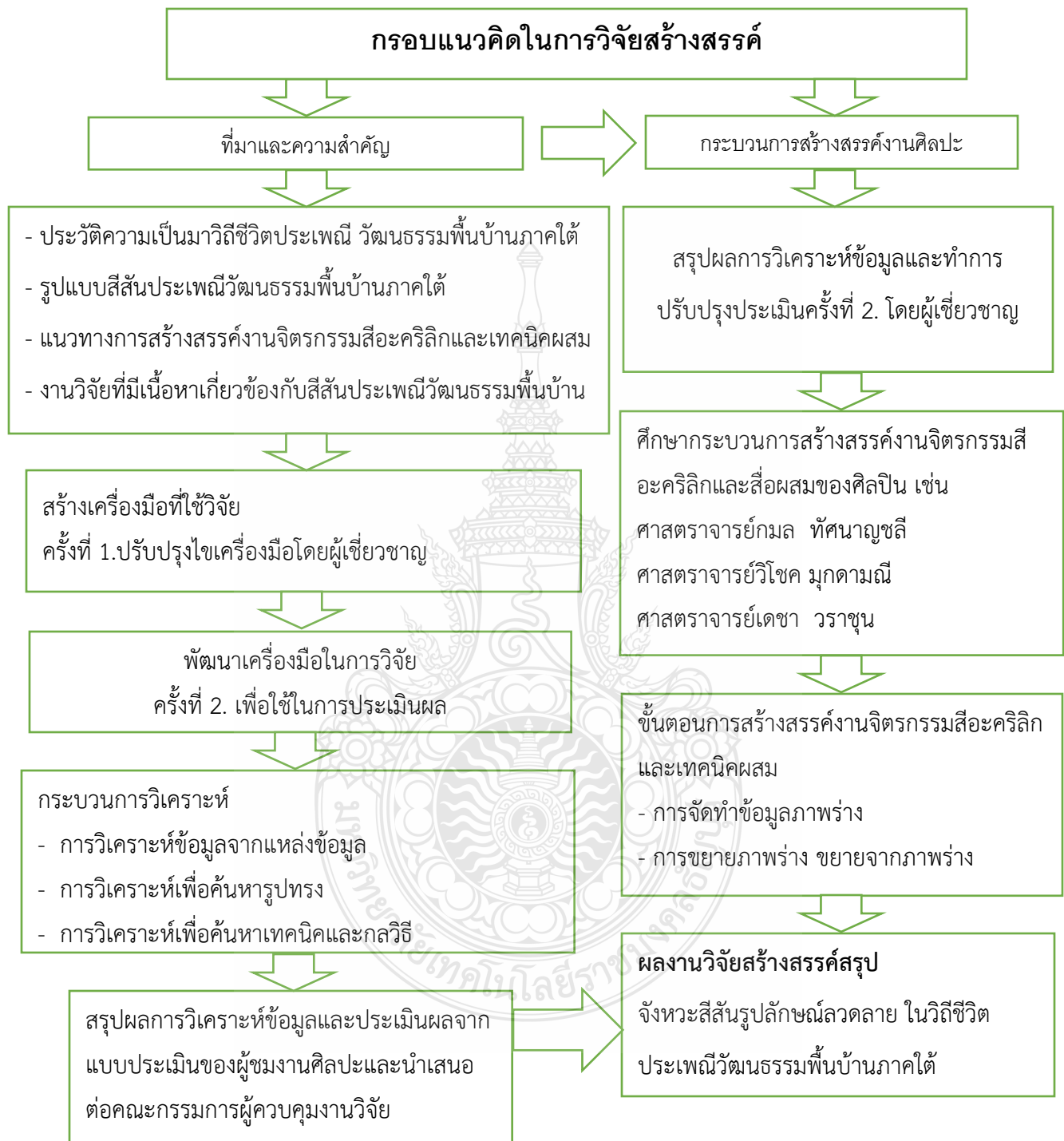
การสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง การสร้างสิ่งใหม่ๆที่มีคุณค่าโดยสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นอาจมีการอ้างอิงบุคคลผู้สร้างสรรค์หรือสังคมหรือขอบเขตภายในที่ได้สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ขึ้นมาซึ่งการวัดคุณค่าดังกล่าวอาจใช้ได้หลายวิธี

จินตนาการ (Imagination) หมายถึง เป็นความสามารถในการสร้างภาพในสมองซึ่งภาพเหล่านี้ไม่ได้รับรู้ผ่านการมองเห็นการได้ยินหรือผ่านวิธีการรับรู้อื่นๆจินตนาการถือได้ว่าเป็นตัวช่วยสำคัญในการนำความรู้ไปใช้งานจริงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และยังเป็นรากฐานในการรวมประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกัน

องค์ประกอบ(Composition) คือ ส่วนประกอบของวัตถุ สิ่งของ ความคิด ศิลปะ ฯลฯ ผลงานทัศนศิลป์ที่มีลักษณะเป็นการประกอบกันของรูปทรงหรือทัศนธาตุ

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประมวลแนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจังหวะ สี สัน ลวดลาย วิถีชีวิตและวัฒนธรรม สัญลักษณ์ที่ปรากฏในความเชื่อและพิธีกรรมของคนภาคใต้ ได้มีการรอบและแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัยสร้างสรรค์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1. ได้ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเกี่ยวกับจังหวะสี่สัณวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมของชาวไตอันนำไปสู่การอนุรักษ์เผยแพร่คุณค่าทางภูมิปัญญาของคนภาคใต้

1.7.2. ได้ผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมเพื่อสื่อความหมายถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของจังหวะสี่สัณวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ให้แก่วงการศิลปกรรม

1.7.3. ได้องค์ความรู้ใหม่ในการนำไปใช้ประกอบกระบวนการสร้างสรรค์จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับจังหวะสี่สัณวิถีชีวิตในงานประเพณีวัฒนธรรมกับรูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่องจังหวัดสีสันทันกับรูปปลั๊กชนลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและลำดับรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงสร้างสรรค์จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมจากแนวคิดทฤษฎีและเอกสารตำราบทความงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยและนำเสนอ ดังนี้

- 2.1. ข้อมูลทั่วไปของภาคใต้
- 2.2. ประวัติความเป็นมา
- 2.3. วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้
- 2.4. จังหวัดสีสันทัน
- 2.5. จิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสม
- 2.6. ผลงานศิลปะ ศิลปิน แรงบันดาลใจ
- 2.7. องค์ประกอบศิลป์
- 2.8. งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง
- 2.9. สรุป

2.1. ข้อมูลทั่วไปของภาคใต้

คำว่า“ภาคใต้”หรือปักษ์ใต้เป็นชื่อที่เรียกดินแดนถิ่นที่อยู่ทางทิศใต้ของประเทศไทยรูปร่างของประเทศไทยมีลักษณะคล้ายด้ามขวานส่วนที่เป็นด้ามขวานนั้นก็คืออาณาเขตของภาคใต้นั้นเองลักษณะสถานที่ตั้งถือเป็นตอนเหนือคาบสมุทรมาเลย์เนื่องจากเป็นส่วนที่แผ่นดินแคบคอดแต่ยาวยื่นเป็นลำแขนมีสภาพเหมือนแหลมก้นกลางระหว่างทะเลอันดามันของมหาสมุทรอินเดียกับทะเลจีนใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิก (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์,2519:3) ดินแดนภาคใต้ประกอบด้วยจังหวัด14จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

2.1.1 อาณาเขต ทิศเหนือ มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดินแดนที่อยู่ทางเหนือสุดของภาค คือ อำเภอบางขัน จังหวัดชุมพร ทิศตะวันออกมีพื้นที่ติดต่อกับอ่าวไทยดินแดนบน แผ่นดินใหญ่ที่อยู่ทางตะวันออกสุดของ ภาคคืออำเภอบางขันจังหวัดนราธิวาสทิศใต้มีพื้นที่ติดกับประเทศมาเลเซียดินแดนที่

อยู่ใต้สุดของภาค(และของประเทศไทย) คืออำเภอเบตงจังหวัดยะลา ทิศตะวันตกมีพื้นที่ติดต่อกับทะเลอันดามันดินแดนบนแผ่นดินใหญ่ที่อยู่ทางตะวันตกสุด ของภาคคือ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

2.1.2 ภูมิศาสตร์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบมีทิวเขาที่สำคัญได้แก่ ทิวเขาภูเก็ต ทิวเขานครศรีธรรมราช โดยมีทิวเขาสันกาลาศรีเป็นพรมแดนกั้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียทิวเขาในภาคใต้มีความยาวทั้งสิ้น1,000 กิโลเมตรแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำกระบุรี แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำตะกั่วป่า แม่น้ำท่าทอง แม่น้ำพุมดวง แม่น้ำตาปี แม่น้ำปากพนัง แม่น้ำกลาย แม่น้ำตรังแม่น้ำสายบุรี แม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำโกลก ภาคใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรที่มีทะเลขนานอยู่ 2 ด้าน คือ ตะวันออกด้านอ่าวไทย และตะวันตกด้านทะเลอันดามันจังหวัดพัทลุงและจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเลภายนอกชายหาดฝั่งอ่าวไทยเกิดจากการยกตัวสูงมีที่ราบชายฝั่งทะเลยาว เรียบ กว้าง และน้ำ ตื้นทะเลอันดามันมีชายฝั่งยุบต่ำลงมีที่ราบน้อย ชายหาดเว้าแหว่ง เป็นโขดหิน มีหน้าผาสูงชัน

2.1.3 สภาพภูมิอากาศภาคใต้เป็นภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อนและโดยที่ภูมิประเทศของภาคใต้มีลักษณะเป็นคาบสมุทรยาวแหลมมีพื้นน้ำขนาบอยู่ทั้งทางด้านตะวันตกและทางด้านตะวันออกจึงทำให้มีฝนตกตลอดปีและเป็นภูมิภาคที่มีฝนตกมากที่สุดอุณหภูมิเคยสูงสุดที่จังหวัดตรัง39.7องศาเซลเซียสและอุณหภูมิต่ำสุดที่จังหวัดชุมพร 12.12 องศาเซลเซียส

2.2. ประวัติความเป็นมา

ภาคใต้ตามหลักฐานทางโบราณคดีได้ระบุว่าแหลมมลายูเป็นศูนย์กลางการค้าขายมานานและมีเมืองที่เจริญรุ่งเรืองหลายแห่งเช่นตึกโกละลังกาสุกะพานตามพรลิงค์และศรีวิชัยอาณาจักรศรีวิชัยมีราชธานีอยู่ในเกาะสุมาตรา(ในปัจจุบัน)เป็นอาณาจักรแรกที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับดินแดนในแหลมมลายูโดยมีประเทศราชบนแหลมมลายูหลายประเทศ คือปาหังตรังกานู กลันตัน ตามพรลิงค์(นครศรีธรรมราช) ครหิ(ไชยา) ลังกาสุกะ(อยู่ในประเทศมาเลเซีย)

เกตะ(ไทรบุรี)กราดักโกลา (ตะกั่วป่า) และปันพาลา(อยู่ในประเทศพม่า) พลเมืองนับถือศาสนาพุทธนิกาย มหายานซึ่งได้เผยแผ่มาในดินแดนแถบนี้ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 13 ภายหลังที่อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อม อำนาจลง เมืองตามพรลิงค์ ได้แยกตนเป็นอิสระโดยมีศูนย์กลางอยู่ที่แคว้นนครศรีธรรมราช มี อำนาจปกครองเมืองต่าง ๆ ได้แก่ สายบุรี ปัตตานี กลันตัน ปาหังไทรบุรีพัทลุงตรังชุมพรบันโทสมองขลาตะกั่วป่า กลางและกระบุรี (ประวัติภาคใต้. 2559: ออนไลน์)

2.3. วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้

วัฒนธรรมในภาคใต้นั้นมีปัจจัยในหลายอย่างที่เป็นตัวหล่อหลอมตามแต่ลักษณะเผ่าพันธุ์ของตนเอง และรวมถึงการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อการละเล่นการศึกษาที่โอบล้อมการค้าชีพในความเป็นอยู่ดังที่กล่าวในลักษณะความสำคัญนั้นได้ผลอิทธิพลต่อภาษาไทยแทบทั้งสิ้นเช่นภาษาไทยของชาวชุมพร ภูเก็ต พังงา ยะลา ปัตตานีและรวมถึงนราธิวาสล้วนมีลักษณะที่มีแตกต่าง(การใช้ภาษาของกลุ่มชนกลุ่มทางวัฒนธรรมภาคใต้.2559:ออนไลน์)วัฒนธรรมมาจากภาษาบาลีสันสกฤตซึ่งแปลว่าธรรมเป็นต้นเหตุให้เจริญในภาษาบาลีสันสกฤตเขียนว่า“วฒนธรมม” ที่หมายถึงความดีหรือลักษณะที่จะแสดงถึงความเจริญวัฒนธรรมในภาษาอังกฤษคือ culture ที่มาจากภาษาฝรั่งเศสซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำว่า culture ในภาษาละตินมีความหมายว่าการเพาะปลูกหรือการปลูกฝังซึ่งก็พออธิบายได้ว่ามนุษย์เป็นผู้ปลูกฝังให้เกิดความเจริญองกงามคำว่าวัฒนธรรมเป็นคำรวมกันสองคำคือคำว่า “วัฒนธรรม” ที่หมายถึงเจริญองกงามและ “ธรรม” ที่หมายถึงกฎระเบียบข้อปฏิบัติเมื่อรวมกันแล้วจึงหมายถึงข้อปฏิบัติที่ทำให้เกิดความเป็นระเบียบวินัยอันจะทำให้เกิดความเจริญองกงามตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติพุทธศักราช 2485 ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญองกงามความเป็นระเบียบ ความกลมเกลียวความก้าวหน้าของชาติศีลธรรมอันดีงามของประชาชน(เป็นการเชิญชวนการชี้ชวนให้ประชาชนในประเทศไทยทำในสิ่งที่ดีงามร่วมกันเพื่อความเจริญองกงามของประเทศชาติให้เกิดขึ้นและต้องรักษาและส่งเสริมตลอดจนการแก้ไขตัดแปลงการวางมาตรฐานความดีความงามขึ้นมาใหม่ให้เป็นลักษณะที่ดีงามประจำชาติตราบจนชั่วลูกชั่วหลานต่อไป)วัฒนธรรมหมายรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมานับตั้งแต่ภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี

ภาพที่ 2.1 ภาพข้อมูลต้นแบบ (Sketch) ทางความคิด หนึ่งตะลุง แสงและเงา
ที่มา : หนึ่งตะลุง. (2561 : ออนไลน์)

ภาพที่ 2.2 ภาพข้อมูลต้นแบบ (Sketch) ทางความคิด ลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายผ้าปาเต๊ะ
ที่มา : ผ้าปาเต๊ะ. (2561 : ออนไลน์)

ภาพที่ 2.3 ภาพข้อมูลต้นแบบ (Sketch) ทางความคิด ลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายผ้าพุมเรียง
ที่มา : ผ้าพุมเรียง. (2561 : ออนไลน์)

ภาพที่ 2.4 ภาพข้อมูลต้นแบบ (Sketch) ทางความคิด ท่าทาง ลีลา มโนราห์ภาคใต้
ที่มา : มโนราห์ภาคใต้. (2561 : ออนไลน์)

ศานนาทฤษฎาหมายศิลปะจริยธรรม ตลอดจนวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้เพราะการจะมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้ มนุษย์จะต้องรู้จักใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและจะต้องรู้จักควบคุมความประพฤติของมนุษย์ด้วยกัน (วัฒนธรรม.2553:ออนไลน์)

สรุป วัฒนธรรม หมายถึง วิถีแห่งการดำรงชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ นับตั้งแต่การดำรงชีวิตในแต่ละวัน การกิน การอยู่ การทำงาน ประกอบอาชีพการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะซึ่งวิถีชีวิตนั้นเริ่มมาจากการที่มีต้นแบบอาจจะเป็นตัวบุคคลแล้วมีคนส่วนใหญ่หรือประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยและปฏิบัติสืบทอดกันมาโดยสิ่งนั้นต้องเป็นสิ่งที่ดีงามเพื่อดำรงไว้ซึ่ง วัฒนธรรมไทย トラบจบ ชั่วลูกชั่วหลาน

2.3.1 วัฒนธรรมด้านการเป็นอยู่

กลุ่มชนโบราณที่เคยอาศัยและตั้งถิ่นฐานในภาคใต้ คือ "ชนชาวถ้ำ" และ "ชนชาวน้ำ" ชนชาวถ้ำ ใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่ป่าเขา โดยเข้าป่าล่าสัตว์ตามแบบดั้งเดิม ชนกลุ่มนี้คือ บรรพบุรุษของพวก เขม็งหรือ ซาไก หรือเงาะป่า ชนชาวน้ำ อาศัยอยู่ในแนวชายฝั่งทะเลตามอ่าวหรือถ้ำบนเกาะ คือ พวกโอรังลาโอดหรือ โปรโต-มาเลย์หรือชาวเลที่ยังมีอยู่ในปัจจุบันเนื่องจากทำเลที่ตั้งของภาคใต้เป็นคาบสมุทรซึ่งเป็นเส้นทางเดินทางระหว่างมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนใต้จึงมีชนต่างชาติเข้ามาพำนักอาศัยและเกิดการผสมผสานทางเชื้อชาติ ได้แก่ ชาวอินเดีย ชาวจีน และชาว ตะวันออกกลาง (วิถีความเป็นอยู่ภาคใต้.2554:ออนไลน์)

ภาพที่ 2.5 ภาพข้อมูลต้นแบบ (Sketch) ทางความคิด ลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายผ้าปาเต๊ะ
ที่มา : ผ้าปาเต๊ะ. (2561 : ออนไลน์)

2.3.2 วัฒนธรรมด้านการประกอบอาชีพ

อาชีพของชาวภาคใต้ชาวภาคใต้ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือทำนาทำไร่ทำสวน และทำประมงชายฝั่งทะเลทั้งนี้แล้วแต่ทำเลที่ตั้งบ้านเรือนด้วยเช่นผู้ที่อยู่ที่ราบเชิงเขาที่ราบระหว่างเขาจะมี อาชีพทำสวนยางพาราและทำสวนผลไม้ทำไร่ยาสูบ(ยากรลาย)ส่วนผู้ที่อยู่ที่ราบลุ่มมีอาชีพทำนาจับสัตว์น้ำ และพวกที่อยู่ริมชายฝั่งทะเลก็จะทำนาจับสัตว์น้ำและทำประมงชายฝั่งเป็นต้นการทำสวนปาล์มจังหวัดที่ ปลุกปาล์มมากที่สุดจะอยู่ในเขตภาคใต้เป็นหลักโดยเฉพาะที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ ชุมพรปาล์มน้ำมัน เป็นพืชตระกูลปาล์ม ลักษณะลำต้นเดี่ยว ขนาดลำต้น ประมาณ 12-20 นิ้ว เมื่ออายุประมาณ 1-3 ปี ลำต้น จะถูกหุ้มด้วยโคนกาบใบแต่เมื่ออายุมากขึ้นโคนกาบใบจะหลุดร่วงเห็นลำต้นชัดเจนผิวของลำต้นคล้ายๆต้น ตาลลักษณะใบเป็นรูปก้างปลาโคนกาบใบจะมีลักษณะเป็นซี่คล้ายหนามแต่ไม่คมมากเมื่อไปถึงกลางใบหนาม ดังกล่าวจะพัฒนาเป็นใบการออกดอกเป็นพืชที่แยกเพศคือต้นที่เป็นเพศผู้ก็จะให้เกสรตัวผู้อย่างเดียวต้นที่ให้ เกสรตัวเมียจึงจะติดผลลักษณะผลเป็นทะลายผลจะเกาะติดแน่นจนไม่สามารถสอดนิ้วมือเขาไปที่ก้านได้ เวลาเก็บผลปาล์มจึงต้องใช้มีดงอเกี่ยวที่โคนทะลายแล้วดึงให้ขาดก่อนที่จะตัดทะลายปาล์มต้องตัดทาง ปาล์ม (ใบ) ก่อน เพราะผลปาล์มจะตั้งอยู่บนทางปาล์ม กระบวนการตัดทางปาล์มและตัดทะลายปาล์มลงมา เรียกรวมๆว่า “แทงปาล์ม” (สวนปาล์มน้ำมัน.2555: ออนไลน์)การประมงชายฝั่งชาวประมงใช้เบ็ดราวผูกไซ ดักปลามีการจับปลาตุ๊กทะเลในรูด้วยในบริเวณน้ำตื้น(โดยใช้เครื่องมือ ไซสวิงไม้พายส่วนเวลากลางคืนเมื่อ น้ำใสออกหาปลาใช้ฉมวกแทงปลาส่วนบริเวณป่าชายเลนและลำคลองจะดักปลาด้วยแร้วจับกุ้งด้วยฉมวก

ยามว่างชาวใต้ชอบเลี้ยงนกเขานกกรงหัวจุกไว้ฟังเสียงนกร้องเช้าจะชกกรงนกขึ้นบนเสาสูงให้นักเขาตากแดดชอบแขวนรังนกเพื่อให้นักเขาอยู่อาศัยแขวนลูกลมกังหันไม้ฟังเสียงลมกังวलयามลมพัดและเล่นว่าวชนิดต่างๆเมื่อลมว่าวมาวิถีชีวิตชาวใต้แต่ดั้งเดิมเป็นชีวิตที่สงบเรียบง่ายแต่มีหลักคิดอุดมการณ์และยุทธวิธีอันทันสมัยทันเหตุการณ์เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าสิ่งดี ๆ เหล่านี้กำลังเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสวัตถุนิยมของสังคมปัจจุบันจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนจะต้องช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาไปในทางที่ถูกที่ควรซึ่งจะเป็นการพัฒนาแบบ ยั่งยืน

สรุป การประกอบอาชีพของชาวภาคใต้ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำสวน จับสัตว์น้ำและทำประมงชายฝั่งทะเลขึ้นที่ตั่งบ้านเรือนเช่นผู้ที่อยู่ที่ราบเชิงเขาที่ราบระหว่างเขาจะมีอาชีพทำสวนยางพารา ส่วนผู้ที่อยู่ที่ราบลุ่ม จับสัตว์น้ำ และพวกที่อยู่ริมชายฝั่งทะเล จับสัตว์น้ำ และทำ ประมงชายฝั่ง เป็นต้น

2.3.4 วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน

วัฒนธรรมการกินของชาวภาคใต้มีทั้งส่วนที่พ้องกันทั่วทั้งภาคและส่วนที่แตกต่างกันไปแต่ละถิ่นย่อยทั้งนี้บางอย่างเกิดจากทรัพยากรในท้องถิ่นที่สืบเนื่องมาจากสภาพภูมิศาสตร์บางอย่างเกิดจากคติทางศาสนาบางอย่างเกิดจากอิทธิพลของการสัมพันธ์กับคนต่างชาติและมีหลายอย่างที่เกิดจากเทคนิควิธีอาศัยความสามารถเฉพาะของบุคคลในแต่ละท้องถิ่นคิดค้นและปรับปรุงต่อกันมาจนเกิดเป็นนิสัยการกินของท้องถิ่นนั้นๆชาวภาคใต้รับประทานข้าวเจ้าเป็นอาหารหลักส่วนข้าวเหนียนิยมใช้ประกอบเป็นของหวานรับประทานกันเป็นบางมื้อบางครั้งด้วยเหตุนี้ชาวภาคใต้จึงใช้เนื้อที่นาทั้งหมดปลูกข้าวเจ้าจะเจียดเนื้อที่เพียงบางส่วนปลูกข้าวเหนียวโดยถือคติว่า “อย่างน้อยให้พอมีข้าวเหนียวทำบุญได้ตลอดปี” ด้วยเหตุนี้ราคาข้าวเจ้า(ข้าวพื้นเมือง)จึงถูกกว่าข้าวเหนียวชาวบ้านส่วนมากรับประทาน ข้าวเป็นอาหารหนักเพียงวันละ ๒ มื้อ คือ มื้อเช้าและเย็น เว้นแต่ฤดูกาลทำไร่ทำนาหรือผู้ที่ทำงานหนักตลอดวันที่จะขาดมื้อเที่ยงไม่ได้ มื้อเช้านิยมรับประทานหลังจากพระบิณฑบาตไปแล้ว เว้นแต่ ผู้ที่จะทำงานแต่เช้ามืดแต่จะต้องตักข้าวถ้วยแรกไว้สำหรับตักบาตรเสียก่อน(เรียกข้าวใส่บาตรนี้ว่า “ข้าวทานะ”)หรือมิฉะนั้นจะต้องกินข้าวเย็น(ข้าวที่เหลือจากมื้อก่อน)สำหรับมื้อเย็นนิยมรับประทานพร้อมกันทั้งครอบครัวมีมื้อกับข้าวถึง ๓ อย่างถือว่าค่อนข้างจะอุดมสมบูรณ์เป็นพิเศษแต่ในกรณีที่มีแขกหรือมาพักอาศัยอยู่นิยมจัดหากับข้าวให้ได้ไม่น้อยกว่า ๒ อย่างถ้ามีถึง ๓ อย่างหรือมากกว่านั้นย่อมแสดงออกถึงความพึงใจต้อนรับเต็มที่ถ้ามีเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาประจวบเหมาะแก่เวลาที่รับประทานอาหารกันอยู่หรือรับประทานอาหารด้วยหรือเพียงเอ่ยปากชวนก็ร่วมวงด้วยทันทีเจ้าของบ้านถือว่าเป็นการให้เกียรติและให้ความเป็นกันเองอย่างยิ่งเสมอด้วยญาติที่ใกล้ชิดแต่กรณีเช่นนี้จะมีแต่เฉพาะมื้อเที่ยงกับมื้อเย็นเท่านั้นในทางตรงข้ามถ้าใครไปอาศัยบ้านอื่นรับประทานอาหารในมื้อ

เข้ามักจะถูกตำหนิเว้นแต่แขกหรือที่มาจากถิ่นไกลหรือญาติที่ใกล้ชิดชาวใต้ส่วนใหญ่ชอบอาหารรสจัด คือเปรี้ยวจัด เผ็ดจัด ถ้าเป็นแกงก็ต้องมีรสกะปิเข้มและมักมีสีเหลืองจัดรสฉุนของขมิ้นค่อนข้างแรงวัฒนธรรมการใช้ขมิ้นผสมเครื่องแกงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของภาคใต้ทั้งนี้เพื่อใช้ฆ่ากลิ่นคาวนอกจากนี้ชาวภาคใต้ในสมัยก่อนยังมีความเชื่อว่าขมิ้น เป็น “ยาแก้ยา” หรือ “พญายา” คือทำให้บรรดาเวทมนต์คาถาหรือคุณไสยต่าง ๆ ที่ผู้อื่นกระทำหรือปองร้ายให้เสื่อมสูญทั้งยังเป็นสมุนไพรแก้โรคได้หลายชนิดชาวใต้ไม่นิยมใช้กระชายผสมในเครื่องแกงส่วนมากไม่รับประทานผักชีและยี่ห่วยกับข้าวแต่ละมือน้อยส่วนมากจะไม่ขาดประเภทรสเผ็ดและประเภทที่มีน้ำแกงถ้ากับข้าวชนิดใดมีครบทั้งสองรสนั้นก็จะเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางถึงแม้กับข้าวมีอันนั้นจะมีกับข้าวเพียงอย่างเดียวก็อาจเจริญอาหารมากกว่ามีหลายอย่างแต่ไม่ครบทั้งสองรสจึงเป็นอาหารที่แต่ละบ้านหมุนเวียนเป็นประจำถ้าวันใดไม่มีแกงเหล่านี้จะมีน้ำพริกมาแทนการมี “น้ำแกง” เป็นสิ่งจำเป็นจนเกิดสำนวนพูดว่า “ถ้ามีลูกมีหลานเป็นหญิงพลอยได้กินน้ำแกงมันมัน” มีนัยความหมายว่าลูกผู้หญิงมักเอาใจใส่ปรนนิบัติพ่อแม่ไม่ให้อดอยากขาดแคน(มหาวิทยาลัยสวนดุสิตตรัง.2553:ออนไลน์)

สรุป วัฒนธรรมการกินของชาวภาคใต้รสชาติเผ็ดร้อนมีรสเค็มเปรี้ยวแต่จะไม่นิยมรสหวานส่วนในเรื่องสีของอาหารนั้นส่วนใหญ่จะเป็นสีเหลืองจากขมิ้นรสเค็มนั้นก็จะได้จากกะปิเกลือและเนื่องจากอาหารภาคใต้มีรสชาติที่จัดจ้านจึงนิยมรับประทานคู่กับผักเหนาะเป็น ผักสด ผักลวก กะทิ หรือผักดองชาวภาคใต้นิยมรับประทานควบคู่กับอาหารเผ็ด เช่น น้ำพริกแกงพุงปลาแกงคั่ว ขนมะจีน ฯลฯ การกินผักเหนาะก็เพื่อให้ต่างรส แก้เอียนคาวหรือลดรสชาติบางชนิดลงทั้งยังให้คุณค่าทางโภชนาการและคุณค่าทางยาสมุนไพรเพิ่มขึ้นปัจจุบันความนิยมกินผักเหนาะของชาวใต้ ยังคงมีอยู่โดยทั่วไป

2.3.5 วัฒนธรรมด้านความเชื่อ

ระบบความเชื่อย่อมนวมถึงศาสนาในความหมายกว้างๆคือการบวงสรวงบูชาหรือการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างมนุษย์ เห็นจริงด้วยเห็นจริงตามจะเห็นเช่นนั้นด้วยความรู้สึกหรือด้วยความคิดไตร่ตรองโดยเหตุผลก็ตาม (ยศ สันตสมบัติ.2537:214)

ภาพที่ 2.6 ภาพข้อมูลต้นแบบ (Sketch) ทางความคิด ประเพณีชักพระภาคใต้
ที่มา : ประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้. (2561 : ออนไลน์)

2.3.5.1 ศาสนากับความเชื่อ

ศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ คือ หลักธรรมคำสอน พิธีกรรมที่แสดงออกถึงความเชื่อนั้น และความเชื่อ และวิธีการปฏิบัติในชีวิตประจำวันศาสนามีบุคลากรทางศาสนาเป็นผู้สั่งสอนหลักธรรมประกอบพิธีกรรมและเป็นผู้บริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ในสังคมไทยมีหลายศาสนา คือ พุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูศาสนาของชาวจีนและศาสนาของชาวเขาบางครั้งเรียกว่าความเชื่อของชาวจีนและความเชื่อของชาวเขาเนื่องจากเห็นว่าไม่มีโครงสร้างสถาบันทางศาสนาอย่างเด่นชัดมีขนาดเล็กและกระจัดกระจายไปตามกลุ่มคนในที่ต่าง ๆ โดยไม่มีความเชื่อมโยงกันเป็นระบบเหมือนศาสนาอื่น ๆ ศาสนาเป็นเรื่องความเชื่อศรัทธาในหลักธรรมคำสอนซึ่งให้คำอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตความเป็นมาความเป็นอยู่ และความเป็นไป อธิบายอดีต ปัจจุบัน และอนาคต อธิบายสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ทำให้เกิดความสงบและความหวังในชีวิตความเชื่อในศาสนาแสดงออกในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้นับถือศาสนานั้น ๆ ซึ่งมีกฎหรือบัญญัติที่เรียกชื่อต่าง ๆ กันเป็นแนวทางอย่างเช่น พุทธศาสนามีศีล 5 และหลักศีลธรรม จริยธรรม หลายประการตามในพระไตรปิฎก ศาสนาคริสต์มีบัญญัติ 10 ประการ และบทบัญญัติ อื่น ๆ ที่ปรากฏในพระคัมภีร์ไบเบิลศาสนาอิสลามมีหลักเกณฑ์อย่างละเอียดในการดำเนินชีวิตในทุกด้านเหล่านี้เป็นต้น(สารานุกรมไทย เล่มที่ 20 :11-12)

2.3.5.2 ความเชื่อในศาสนาอิสลาม

ความเชื่อพื้นฐานของอิสลาม คือ เชื่อในพระเจ้าผู้ทรงเกรียงไกรนามว่า อัลลอฮ์ พระองค์คือผู้ทรงสร้างโลกสร้างมนุษย์สรรพสัตว์ท้องฟ้าและแผ่นดินและสร้างทุกสรรพสิ่งที่อยู่ระหว่าง

ท้องฟ้าและแผ่นดิน ไม่มีผู้ใดมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับ การสร้างของพระผู้เป็นเจ้าของ พระองค์ คือผู้บริหาร โลกและจักรวาลให้ดำเนินไปตามระบบที่พระองค์ทรงวางไว้และพระองค์ เป็นผู้กำหนดกรรมบุญสูงสุดในการ ดำเนินชีวิต

2.3.5.3 ความเชื่อในศาสนาพุทธ

ชาวพุทธเชื่อว่าบุญกุศลที่สั่งสมไว้ย่อมเกิดเป็นนาบุญเมื่อถึงเวลาครบชั้นอาจจะมาช่วย ให้พ้นจากภัยอันตรายเหตุนี้พุทธศาสนิกชนชาวใต้จึงนิยมทำบุญงานบุญเป็นประเพณีนักชดถุขของชาวใต้ที่ สำคัญมากที่สุด คือประเพณีทำบุญเดือนสิบหรือเรียกตามภาษาบ้านๆว่าชิงเปรตเป็นงานบุญที่แสดงความ กตัญญูต่อบุพการีที่ล่วงลับไปแล้ว (สารานุกรมไทยวัฒนธรรมภาคใต้.2529:674)

สรุป ความเชื่อคือการยอมรับมั่นใจไว้วางใจ นับถือว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เรา ไว้วางใจ เช่น ศาสนาพุทธ เชื่อว่าการทำบุญช่วยให้พ้นจากภัยอันตรายศาสนาอิสลาม เชื่อว่า อัลลอฮ์ คือผู้สร้าง โลกสร้างมนุษย์สรรพสัตว์ท้องฟ้าและแผ่นดิน เป็นต้น ซึ่งแต่ละศาสนาจะมีความเชื่อที่แตกต่างกันแต่ทุก ศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี

2.3.6 วัฒนธรรมด้านการแสดง

ศิลปะการแสดงภาคใต้เป็นการแสดงที่มีเอกลักษณ์ไม่ซ้ำแบบกับภาคอื่นๆของประเทศไทย โดยเฉพาะในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือ ศาสนาอิสลามศิลปะการแสดงจะแตกต่างออกไปจากวัฒนธรรมอื่นๆอย่างเห็นได้ชัดอันควรค่าแก่การศึกษา อย่างยิ่งอันได้แก่ มะโย่ง ซิละ รองเง็ง ดิเกฮูลู หนึ่งตะลุง เป็นต้น ส่วน ศิลปะการแสดงของชาวพุทธก็จะมี เช่น หนึ่งตะลุง มโนราห์ ลำตัด ลิเกป่า เป็นต้น (วุฒิ วัฒนสิน และคณะ.2547:33)

สรุป การแสดงคือส่วนสร้างความบันเทิงที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สร้างสีสันความงาม ในหลายองค์ประกอบมารวมกันตั้งแต่เนื้อหาเรื่องราวบทบาทการแสดงที่ประกอบจังหวะเครื่องดนตรี ชุด การแต่งกายฉากเวทีการแสดงที่แตกต่างจากภาคอื่นอย่างเด่นชัดและสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็น วัฒนธรรมจารีตประเพณี

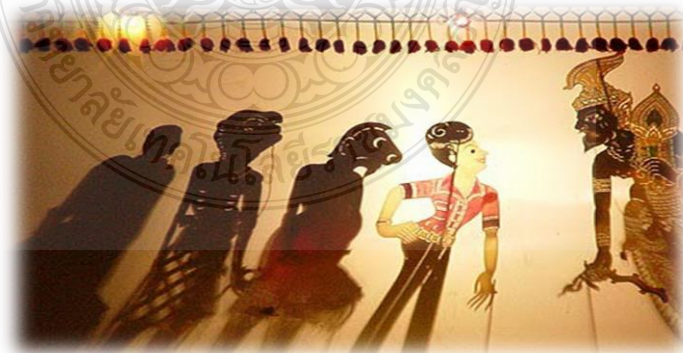
ภาพที่ 2.7 ภาพข้อมูล มโนราห์ภาคใต้

ที่มา : เผยแพร่: 27 พ.ย. 2559 มโนราห์ภาคใต้. (2561 : ออนไลน์)

ภาพที่ 2.8 ภาพข้อมูลการแสดงตารีกำพิสมภาคใต้

ที่มา : การแสดงภาคใต้. (2561 : ออนไลน์)

ภาพที่ 2.9 ภาพข้อมูลการแสดงหนังตะลุง แสงและเงา

ที่มา : หนังตะลุง. (2561 : ออนไลน์)

2.4 จังหวะลีลัน

จังหวะ(Rhythm) คือการซ้ำที่เป็นระเบียบจากระเบียบธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่า ๆ กันมาเป็นระเบียบที่สูงขึ้นซับซ้อนขึ้นความหมายในทางศิลปะคือการซ้ำของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์ในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกันเพื่อให้เกิดเอกภาพที่มีชีวิตชีวา

จังหวะในงานศิลปะคือการซ้ำอย่างมีเอกภาพและความหมายเป็นกฎข้อหนึ่งของเอกภาพที่เกิดจากการซ้ำของรูปทรง การเกิดของจังหวะ จังหวะเกิดขึ้นได้จาก

1. การซ้ำของหน่วยหรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟ
2. การเลื่อนไหลต่อเนื่องกันของเส้น รูปทรง น้ำหนัก หรือสี

จังหวะที่เกิดจากการซ้ำของหน่วยการซ้ำคือการปรากฏตัวบนที่ของหน่วยตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป โดยมีที่ว่างคั่นอยู่ระหว่างหน่วยที่ว่างจะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดความถี่ห่างของจังหวะหน่วยที่จะนำมาวางซ้ำเหล่านี้ได้แก่เส้น น้ำหนัก สี รูปทรง รวมถึงลักษณะพื้นผิว(ขรุขระ นุ่มเสมอ, 2534 : 148-160) จังหวะที่เกิดจากการเลื่อนไหลหรือการลำดับขั้นที่ต่อเนื่องเป็นจังหวะที่ต่อเนื่องจากเส้นและการไล่ลำดับขั้นของน้ำหนักสีและรูปทรงโดยไม่มีที่ว่างมาคั่นการกำหนดจังหวะอยู่ที่ลักษณะการเคลื่อนไหวของทัศนธาตุเองการใช้จังหวะเลื่อนไหลต่อเนื่องที่สม่ำเสมอสมกับจังหวะแบบก้าวหน้าและถดถอยของทัศนธาตุต่างชนิดจะให้จังหวะที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

จังหวะภายนอกและจังหวะภายในการวางรูปทรงซ้ำๆลงในช่องว่างย่อมจะทำให้เกิดจังหวะขึ้นจะสังเกตเห็นความแตกต่างกันของจังหวะได้ที่ช่วงห่างของที่ว่างระหว่างรูปทรงเหล่านั้นนอกจากจังหวะที่เกิดจากช่วงห่างระหว่างรูปทรงที่นำมาซ้ำกันแล้วยังมีจังหวะที่ซ้อนอีกชนิดหนึ่งเคลื่อนตามไปด้วยโดยจังหวะอย่างแรกเป็นจังหวะของที่ว่างแต่จังหวะอย่างหลังเป็นจังหวะของรูปทรงโดยเราเรียกจังหวะของที่ว่างว่าจังหวะภายนอกและจังหวะของรูปทรงว่าจังหวะภายใน

แม้ลายกับแบบรูป(Motif and Pattern) จังหวะภายนอกของลวดลายจะดำเนินซ้ำ ๆ ไปได้ไม่มีวันจบเพราะมีแบบรูปของการซ้ำการเปลี่ยนแบบรูปจะได้ลวดลายที่แตกต่างกันไปมากมายโดยที่ตัวแม่ลายยังคงรูปเดิมอยู่จังหวะในงานศิลปะจังหวะของลายเป็นจังหวะง่ายๆให้ความรู้สึกผิวเผินให้ความสบายตาเพียงชั่วคราวเพื่อได้ง่ายเพราะขาดโครงสร้างที่มีความหมายเป็นเอกภาพที่ไม่มีการขัดแย้งเป็นการรวมตัวของสิ่งๆที่เหมือนกันแต่ไม่มีความหมายในตัว เอกภาพที่เกิดขึ้นจากจังหวะแบบนี้เรียกว่า เอกภาพแบบนิ่ง(Static Unity)

จังหวะในงานศิลปะ จังหวะของลายนั้นซ้ำตัวเองอยู่ตลอดเวลาไม่มีวันจบและมีรูปแบบของการซ้ำที่ตายตัวแต่ในงานศิลปะจะต้องจับต้องสมบูรณ์และมีความหมายในตัวโดยหน่วยหรือรูปทรงแม้จะน่าสนใจหรือ

มีความหมายเพียงใดถ้านามวางซ้ำๆกันความสำคัญก็จะลดลงแต่จะไปเพิ่มความสำคัญให้กับจังหวะหรือแบบรูปของการซ้ำแทน

จังหวะในงานศิลปะจังหวะที่น่าสนใจและมีชีวิตได้แก่การเคลื่อนไหวของคนสัตว์การเติบโตของพืช จังหวะของการเต้นรำเป็นการเคลื่อนไหวของโครงสร้างที่จะให้ความบันเทิงใจในการสร้างรูปทรงที่มีความหมายเอกภาพที่ได้จากจังหวะแบบนี้เรียกว่า เอกภาพแบบเคลื่อนไหว (Dynamic Unity)

สีเส้น สีเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่น่าอัศจรรย์ สีมียู่ 2 ชนิด คือสีที่เป็นแสง (Spectrum) ได้แก่สีที่เกิดขึ้นจากการหักเหของแสง กับสีที่เป็นวัตถุ (Pigment) ได้แก่สีที่มีอยู่ในวัตถุธรรมชาติทั่วไป เช่น พืช สัตว์ แร่ธาตุ ฯลฯ (ชูลุด นิมเสมอ, 2534 : 56) สีเส้น สีต่าง ๆเช่นเส้นผ่าร่านี้มีสีเส้นสดใสดี,เดิมใช้เข้าคู่กับวรรณะเป็นสีเส้นวรรณะ,โดยปริยายหมายความว่ามีชีวิตชีวา มีจุดเด่นหรือมีลักษณะเด่น เช่นเขาจัดงานเลี้ยง ได้อย่างมีสีเส้น ประเพณีชักพระปักซีใต้ปิ่นเขาจัดอย่างมีสีเส้น

สรุป ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจากการนำเอาลีลาท่าทางรูปทรงลวดลายรูปแบบจากประเพณีวัฒนธรรมสีเส้น วิถีชีวิตมาศึกษาวิเคราะห์เป็นงานวิจัยโดยนำหลัก ของการจัดรูปแบบองค์ประกอบทางด้านศิลปะในการจัดวางภาพให้มีความเหมาะสมลงตัวเชิงสุนทรีย์ ที่เป็นรูปแบบเฉพาะตนของผู้วิจัย

2.5. จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสม

จิตรกรรม (painting) เป็นงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการวาดระบายสีและการจัดองค์ประกอบความงามอื่นเพื่อให้เกิดภาพ 2 มิติไม่มีความลึกหรือหนูนหนาจิตรกรรมเป็นแขนงหนึ่งของทัศนศิลป์ผู้ทำงานจิตรกรรมมักเรียกว่า จิตรกร (จิตรกรรม.2558:ออนไลน์) จอห์น แคนาดาเดย์ (John Canaday) ได้ให้ความหมายของจิตรกรรมไว้ว่าจิตรกรรม คือ การระบายชั้นของสีลงบนพื้นระนาบรองรับเป็นการจัดรวมกันของรูปทรงและสีที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของศิลปินแต่ละคนในการเขียนภาพนั้น พจนานุกรมศัพท์อธิบายว่า เป็นการสร้างงาน ทัศนศิลป์บนพื้นระนาบรองรับ ด้วยการ ลาก ป้าย ชีต ขูด วัสดุจิตรกรรมลงบนพื้นระนาบรองรับ ภาพจิตรกรรมที่เป็นภาพแรกที่เราจำกอยู่คือถ้า Lasars ในประเทศฝรั่งเศส สัตว์ในภาพก็คือกวาง ม้าป่า และควายป่า ที่วาดทับซ้อนกันไม่มีระเบียบและมีขนาดที่แตกต่างกันเป็นการพบโดยบังเอิญโดยเด็กชายที่ออกไปค้างแรมในป่าพร้อมด้วยสุนัข เมื่อ ค.ศ.1940 ในขณะที่สุนัขหายไปเด็กชายจึงเที่ยวตามหาแล้วไปพบโพรงที่มีวัชพืชปกคลุมทางเข้า สุนัขของเขาตกลงไปในโพรงนั้น และได้ลงไปพบว่ามีจิตรกรรมฝาผนังที่วาดไม่ได้อยู่ในที่เปิดเผยแต่ถูกวาดในความมืดมืดและ เงียบสงบ (วุฒิ วัฒนสิน.2554:7) จิตรกรรมภาพวาด (Drawing) จิตรกรรมภาพวาด เรียกเป็นศัพท์ทัศนศิลป์ภาษาไทยได้หลาย คำ คือ

ภาพวาดเขียน ภาพวาดเส้น หรือบางท่านอาจเรียกด้วยคำทับศัพท์ว่าดรอว์นิงก็มีปัจจุบันได้มีการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเขียนภาพและวาดภาพที่ก้าวหน้าและทันสมัยมากมายให้ผู้เขียนภาพจึงอาจจะใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการเขียนภาพ ภาพวาดในสื่อสิ่งพิมพ์ สามารถแบ่ง ออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ภาพวาดลายเส้น และ การ์ตูน

จิตรกรรมภาพเขียน (Painting) ภาพเขียนเป็นการสร้างงาน 2 มิติบนพื้นระนาบด้วยสีหลาย สีซึ่งมักจะต้องมีสื่อตัวกลางระหว่างวัสดุกับอุปกรณ์ สีอะคริลิก เป็นสีที่มีส่วนผสมของสารพลาสติกโพลีเมอร์ (Polymer) จำพวก อะคริลิก (Acrylic) หรือ ไวนิล (Vinyl) เป็นสีที่มีการผลิตขึ้นมาใหม่ล่าสุดเวลาจะใช้นำมาผสมกับน้ำ ใช้งานได้เหมือนกับสีน้ำและสีน้ำมัน มีทั้งแบบโปร่งแสง และทึบแสง แต่จะแห้งเร็วกว่าสีน้ำมัน 1 - 6 ชั่วโมง เมื่อแห้งแล้วจะมี คุณสมบัติกันน้ำได้และเป็นสีที่ติดแน่นทนนานคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ สามารถเก็บไว้ได้นาน ๆ ยึดเกาะติดผิวหน้าวัตถุได้ดีเมื่อระบายสีแล้วอาจใช้น้ำยาวานิช (Vanish) เคลือบผิวหน้าเพื่อป้องกันการขีดข่วนให้คงทนมากยิ่งขึ้น สีอะคริลิกที่ใช้วาดภาพ บรรจุในหลอด มีราคาค่อนข้างแพง

ศิลปะเทคนิคผสม (Mixed Media Art) หมายถึงผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลายๆแขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ขึ้นขึ้นเดียวกันเน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์แสดงออกถึงอารมณ์สะท้อนใจของผู้สร้างซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ธาตุ วัสดุสังเคราะห์ เช่นกระดาษ โลหะ เป็นต้น

นิยามของคำว่า "ศิลปะ" นั้นเป็นการนำสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดเป็นผลงานทางด้านศิลปะที่มีรูปแบบออกมาเป็นรูปร่างเพื่อให้คนดูได้สามารถรับรู้ถึงความหมายของผลงานศิลปะที่เราสร้างขึ้นมานั่นเองซึ่งการถ่ายทอดเรื่องราวหรือการเล่าเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้นหากถ่ายทอดเรื่องราวเป็นแบบสามมิติได้ก็จะทำให้ผู้ที่ชมผลงานนั้นสามารถที่จะสัมผัสข้อมูลได้เร็วขึ้นและได้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเรื่องเล่ากับเหตุการณ์ที่เป็นจริงซึ่งด้วยเหตุนี้จึงได้มีการนำความรู้ทางด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ มาผสมกันจนเรียกว่า "ศิลปะสื่อผสม" ซึ่งสื่อผสมเป็นผลงานศิลปะในด้านวิจิตรศิลป์

2.6 ผลงานศิลปะ ศิลปิน แรงบันดาลใจ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาศิลปะสมัยใหม่รวบรวมแนวคิดของศิลปินต่างประเทศและศิลปินในไทยที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและทฤษฎีทางการสร้างสรรค์ที่ส่งผลให้อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์จิตรกรรมสื่อผสมสามารถจำแนกผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ

บริบทในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องทางด้านแนวคิดในการสร้างสรรค์และผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องทางด้านเทคนิคกรรมวิธี รูปแบบในการสร้างสรรค์ ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

2.6.1 ผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องทางด้านแนวคิดในการสร้างสรรค์ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมผลงานของศิลปินทั้งศิลปะในต่างประเทศ และ ศิลปินไทยที่สร้างผลงานศิลปะอันหลากหลายตามอุดมคติของความคิดที่ศิลปินแสดงออกทั้งรูปแบบการนำเสนอเทคนิคในการสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกศิลปินที่นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการค้นหาแนวทางทั้งหมด 5 ท่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

1) ชูอัน มีโร อี ฟาร์รา (กาตาลา: Joan Miró i Ferrà) เป็นจิตรกรและประติมากรในสกุลศิลปะลัทธิเหนือจริง (surrealism) ภาพของเขาที่แสดงความเคลื่อนไหวไปมาอย่างน่าประหลาดนั้นเขาทำขึ้นจากความเคลื่อนไหวของสายเส้นที่พันกันขลุมนและความสว่างสดใสของสีภาพของมีโรเป็นการแปลงสิ่งมหัศจรรย์ซึ่งเป็นความแท้จริงที่พบใหม่ที่มีความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมผลงานของเขาเป็นผลงานที่ได้รับความบันเทิงใจมากจากคติพื้นบ้านผสมกับกรรมวิธีของคติฟอวิสต์ (Fauvism; Fauves) เป็นคติทางศิลปะคติหนึ่ง ผลงานจิตรกรรมนิยมใช้สีสว่างสดใส รุนแรง ให้ความสำคัญกับอารมณ์ จินตนาการ และความงามอาศัยรูปทรงธรรมชาติเป็นแนวทางแต่ได้ตัดรูปทรงที่ไม่ต้องการบางส่วนออกไปและเพิ่มเติมสีเส้นที่แปลกใหม่ตามความรู้สึกของเขาลงไป

ผลงานจิตรกรรมของมีโรที่สร้างขึ้นหลังคริสต์ทศวรรษ 1920 เขาตัดทอนรูปทรงธรรมชาติออกไปเหลือเพียงรูปสัญลักษณ์ที่อาจแทนค่าด้วยรูปทรงเรขาคณิตหรือสีที่เรียบ ๆ โดยนำมาจัดวางเป็นองค์ประกอบอย่างง่าย ๆ ใดๆก็ตามตามผลงานศิลปะของมีโรโดยเฉพาะผลงานจิตรกรรมได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าสูงและมีความโดดเด่นเขาจึงเป็นศิลปินที่ได้รับเกียรติจากวงการศิลปะของโลกอย่างกว้างขวางคนหนึ่งในช่วงต้นในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20

สรุป ผลงานจิตรกรรมของมีโรที่ตัดทอนรูปทรงธรรมชาติออกไปเหลือเพียงรูปสัญลักษณ์ที่อาจแทนค่าด้วยรูปทรงเรขาคณิตหรือสีที่เรียบ ๆ โดยนำมาจัดวางเป็นองค์ประกอบอย่างง่าย ๆ การกระจายรูปทรงแบบมีจังหวะที่สอดคล้องกับการซ้ำของเส้นและรูปทรงดังนั้นผลงานจิตรกรรมของมีโรจึงมีลักษณะเฉพาะตนที่ต่างไปจากจิตรกรลัทธิเหนือจริงคนอื่น ๆ ผลงานศิลปะของมีโรโดยเฉพาะผลงานจิตรกรรมได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าสูงและมีความโดดเด่น การแดงออกของผลงานดังกล่าวสามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานเฉพาะตน

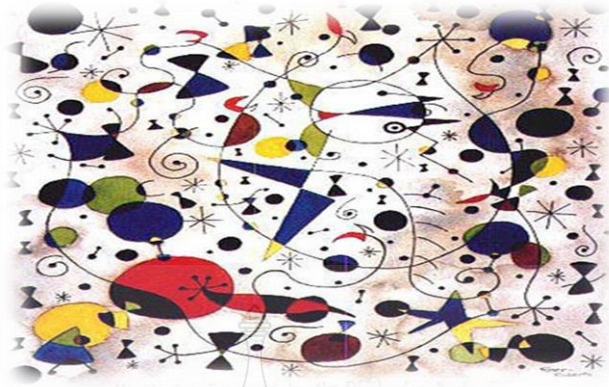

ภาพที่ 2.10 ศิลปิน ชูอัน มีโร อี ฟาร์รา 1
ที่มา : Joan Miró i Ferrà. (2561 : ออนไลน์)

ภาพที่ 2.11 ศิลปิน ชูอัน มีโร อี ฟาร์รา 2
ที่มา : Joan Miró i Ferrà. (2561 : ออนไลน์)

รายละเอียด Joan Miró Dimensions: 66 cm x 93 cm Period: Surrealism Created: 1925
Medium: Oil paint

ภาพที่ 2.12 ศิลปิน จูอัน มีโร อี ฟาร์รา 3

ที่มา : Joan Miró i Ferrà. (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด Frustrated Cat

Size: 80 x 71 cm (31.5 x 28.0") Oil Painting on Canvas

2) ศิลปิน อุมแบร์โต บ็อคโซนี เขาเป็นทั้งจิตรกรและสร้างงานประติมากรรมตามแนวความคิดของลัทธิฟิวเจอริสม์เขามีเทคนิควิธีการผสมผสานระหว่างเทคนิคของพวกนีโอ-อิมเพรสชันนิสต์ คิวบิสต์และจากภาพถ่ายโดยเพิ่มสีลาให้ความเคลื่อนไหวอย่างรุนแรงอาศัยรูปทรงของสัตว์สิ่งมีชีวิตและเครื่องจักรเป็นตัวแทนเป็นสัญลักษณ์ของความเคลื่อนไหว ความสับสน การไม่อยู่นิ่งกับที่

ภาพที่ 2.13 ศิลปิน อุมแบร์โต บ็อคโซนี 1

ที่มา : อุมแบร์โต บ็อคโซนี . (2561 : ออนไลน์)รายละเอียด ขนาด : 70 ซม. x 95 ซม. ยุค : อนาคต

นิยม เรื่อง : การปั่นจักรยาน สี : สีน้ำมัน สร้างเมื่อ : พ.ศ. 2456

ภาพที่ 2.14 ศิลปิน อุมแบร์โต บ็อคโซนี 2

ที่มา : อุมแบร์โต บ็อคโซนี . (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด ขนาด : 1.93 ม. x 2.01 ม. ยุค : อนาคตนิยม เรื่อง : นักฟุตบอล สี : สีน้ำมัน สร้างเมื่อ : พ.ศ. 2456-พ.ศ. 2456

ภาพที่ 2.15 ศิลปิน อุมแบร์โต บ็อคโซนี 3

ที่มา : อุมแบร์โต บ็อคโซนี . (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด Analysis of Boccioni's Painting, The Laugh - More Art, oil paintings on canvas. ความสูง : 110.2 เซนติเมตร – ความกว้าง : 145.4 เซนติเมตร สี : สีน้ำมัน สร้างเมื่อ : พ.ศ. 2456-พ.ศ. 2456

สรุป ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมแนวคิดของศิลปินที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ จิตรกรรมสื่อผสมรูปแบบจังหวะการลดตัดทอนรูปทรงในผลงานภาพของเขาที่แสดงความเคลื่อนไหวไปมา เป็นตัวแทนเป็นสัญลักษณ์ตามแนวความคิดของลัทธิฟิวเจอริสม์ เทคนิควิธีการผสมผสานระหว่างเทคนิคของ พวกนีโอ-อิมเพรสชันนิสต์ คิวบิสต์ มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

3) ดร.กมล ทัศนาศูชี แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินผู้บุกเบิกการแสดงออกทาง ทัศนศิลป์ในรูปแบบใหม่ๆด้วยการนำประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากการศึกษาจากต่างประเทศตลอดจนการ เดินทางไปยังสถานที่ต่างๆมานำเสนอในทำเองแล้วผสมผสานด้วยการนำภาพหรือวัสดุต่าง ๆมาติด สร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ได้ส่งอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานของศิลปินหลายท่านในปัจจุบันไม่ว่าจะ เป็นการสร้างสรรค์งานแบบข้ามสื่อสองมิติและสามมิติ การสร้างสรรค์งานกับพื้นที่สภาพแวดล้อม และการ สร้างสรรค์ด้วยศิลปะแสดงสดเป็นต้นผลงานของ ดร. กมล ทัศนาศูชี เริ่มมีความเป็นนามธรรมถอยห่าง จาก เรื่องราวความทุกข์ยากของมนุษย์โดยกลับมุ่งเข้าหาเรื่องราวและรูปแบบการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม สื่อประสมที่หวนกลับไปให้คุณค่าต่อภูมิปัญญาวัฒนธรรมใน ระดับท้องถิ่นผสมผสานกับการ แสดงออกสุนทรีย์รสที่มีความเป็นสากล

จากการศึกษาผลงานของศิลปินกรณีศึกษาทั้งสามท่านพบว่ามีการใช้รูปทรงเรขาคณิตรูปทรง ธรรมชาติ รูปทรงอิสระพื้นที่ว่างวัสดุและรูปทรงจากวัตถุในการสื่อความหมายอาทิผลงานจิตรกรรมสื่อ ประสมของศาสตราจารย์ดร.กมล ทัศนาศูชี ปรากฏการใช้ภาพและวัตถุที่มีสัญลักษณ์เชื่อมโยงกับ ศิลปวัฒนธรรมโบราณ สภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตดั้งเดิมของไทยในการสื่อความหมายเชื่อมโยงถึง ศิลปวัฒนธรรมไทย อาทิ การใช้ภาพเค้าโครงจากหนัง ใหญ่ จากรอยพระพุทธรูป จากหลักปรัชญาแนวคิด เรื่องโลกธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ภาพเค้าโครงจากโบมอีสาน การเลือกใช้หนังสติ๊กตุ๊กตาสลักไม้จากสุโขทัย และ การเลือกใช้ปีกแมลงทับแสดงให้เห็นว่าความหมายของวัตถุหนึ่งไม่มีความคงที่แต่เปลี่ยนแปลงไปตามปริบท ความหมาย ของวัตถุขึ้นอยู่กับว่าวัตถุได้รับการจัดการวางให้ถูกเห็นอย่างไร ซึ่งผลงานดังกล่าวได้สะท้อนให้ เห็นว่า ความเข้าใจ ต่อสิ่งต่างๆ ไม่ได้เป็นไปตามธรรมชาติแต่มีกระบวนการสร้างตามวิธีที่ศิลปินจัดการกับ วัตถุตั้งตัวอย่างผลงาน

ภาพที่ 2.16 ศิลปิน ดร.กมล ทัดนาญชลี

ที่มา : กมล ทัดนาญชลี. (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด ชื่อผลงาน/ ลुकคิด 1 ปี พ.ศ./ Year : 2554
 เทคนิค/ Techniques : สีผสม ขนาด/Size : 320x110 ซม. เป็นงานสีผสมที่ได้สะท้อนยุคสมัยจากคอมพิวเตอร์เครื่องแรก (ลูกคิด) เกิดที่จีน เอเชีย และไปเติบโตที่สหรัฐอเมริกา สะท้อนอดีตและปัจจุบัน เป็นความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีรากแก้วจากลูกคิดที่เป็นของชนชาติเอเชีย

ภาพที่ 2.17 ศิลปิน ดร.กมล ทัดนาญชลี

ที่มา : กมล ทัดนาญชลี. (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด ชื่อผลงาน/ Title : พระพุทธบาท ปี พ.ศ./ Year : ๒๕๕๔ เทคนิค/ Techniques : จิตรกรรมสีผสมบนผ้าใบและไม้ แผ่นทองคำเปลว แผ่นเงิน หิน และไม้ woodcut บนไม้ หิน เทอร์คอย ขนาด/Size : ๗๐x๘๕ x ๕ ซม.

ภาพที่ 2.18 ศิลปิน ดร.กมล ทศนาญชลี

ที่มา : กมล ทศนาญชลี. (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด Title : Arizona No.2 Date : 1989

Technique: Mixed media on handmade paper SIZE (cm) : 40.64 x 58.42 cm

สรุป ผลงานของ ดร. กมล ทศนาญชลี มีการนำเสนอประเด็น การผสมผสานสุนทรียภาพทางวัฒนธรรม ความคิดของตะวันออกและตะวันตกเข้าด้วยกัน โดยผลงานที่นำเสนอแนวคิดดังกล่าวจะมีการนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับ ปรัชญาศาสนาและมรดกทางวัฒนธรรมผสมผสานกับการแสดงออกแบบศิลปะตะวันตกในรูปแบบที่ลงตัวโดยเฉพาะการนำเอารูปทรงรูปลักษณ์ของศาสนาและศิลปะภูมิปัญญาแบบไทยๆทางการแสดงโดยเฉพาะรูปแบบหนึ่งใหญ่โดยนำวัสดุที่หลากหลายนำมาประกอบเข้าด้วยกันผสมกันที่มีทั้งความขัดแย้งกันทำให้เกิดจุดเด่นของรูปทรงและการใช้ลักษณะเส้นที่อิสระแบบการแสดงที่เป็นนามธรรม

4) ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี

ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยโดยการสร้างงานจิตรกรรมในช่วงปี พ.ศ. 2516 จากรูปร่างและเรื่องราวของมนุษย์ จากนั้นจึงนำเรื่องราวชีวิตมนุษย์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในยุคที่มีความเจริญทางด้านวัตถุ และสภาวะการณ์ต่าง ๆ มาพัฒนาผลงานศิลปะอย่างสร้างสรรค์ โดยแสดงออกในรูปแบบของศิลปะแนวสื่อผสม และพัฒนามาเรื่อย ๆ จนมาเป็นรูปแบบศิลปะเชิงความคิดแนวจิตวาง โดยนำวัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก ทองแดง ฯลฯ มาสร้างสรรค์งานสื่อผสมโดยใช้กระบวนการทางจิตรกรรมควบคู่กันไป ทั้งนี้เนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ คติความเชื่อในพุทธศาสนา และโลกอนาคต

ภาพที่ 2.19 ศิลปิน ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี
ที่มา : วิโชค มุกดามณี. (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด
ชื่อภาพ “สภาวะใหม่” เทคนิค สื่อประสมบนผ้าใบ 80 x 60 ซม.

ภาพที่ 2.20 ศิลปิน ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี
ที่มา : วิโชค มุกดามณี. (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด
ชื่อภาพ ล่องลอยในที่ว่าง Blow in the Sky
เทคนิค สื่อประสมบนผ้าใบ wood, steel, oil and acrylic on canvas , 80 x 60 ซม.ปี 2013

ภาพที่ 2.21 ศิลปิน ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี
ที่มา : วิโชค มุกดามณี. (2561 : ออนไลน์) รายละเอียด
ชื่อภาพ “เรื่องราวของช้าง” เทคนิค สื่อมผสม

ขนาด: 200 x 250 ซม. ปี 2551 ผลงานจิตรกรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากชีวิตและเรื่องราวของช้างไทย การได้รับผลกระทบจากความก้าวหน้า การขยายตัวของเมือง และการดำรงชีพของคนในสังคมสมัยใหม่ โดยสร้างเรื่องราวและร่องรอยรูปช้าง ที่มีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหว ไปสู่ภาวะที่เหลือแต่ร่างในที่สุดจะเป็นสภาพไร้รูป

สรุป แนวคิด กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปิน ได้นำคุณลักษณะที่โดดเด่นของวัสดุมาสร้างสรรค์เป็นงานทัศนศิลป์ เช่น การใช้วัสดุที่ผลิตเพื่อการอุตสาหกรรมมาสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีรูปทรงและลวดลายแบบใหม่ด้วยเทคนิคในการสร้างสรรค์อันหลากหลายทั้งยังทดลองนำผลงานเหล่านั้นไปติดตั้งในพื้นที่กว้างทั้งภายในและภายนอกอาคาร ลักษณะเด่นของผลงานจะเป็นการเน้นความชัดเจนเกี่ยวกับการสะท้อนสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

5) ศาสตราจารย์เดชา วราขุน ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์และสื่อผสม) ปี พ.ศ. 255 เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปทรงเรียบง่ายน้อยชิ้นรูปทรงเรขาคณิตแสดงถึงความสงบนิ่ง เป็นสิ่งแทนของวัตถุและรูปทรงอินทรีย์แสดงความเคลื่อนไหวของชีวิตโดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์ซิลค์สกรีน ต่อมาได้เปลี่ยนมาสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบสื่อผสมเพื่อแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าแนวคิดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ(กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2554: 21-24) กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะของตนนั้นอยากทำอะไรก็ทำโดยที่ไม่ได้คิดว่าต้องมีใครมาชอบงานศิลปะเป็นอะไรอย่างหนึ่งที่เราชอบเราพอใจ ศาสตราจารย์เดชา วราขุนทำงานภาพพิมพ์เขาก็ได้ทำงานโลหะ พบเทคนิคใหม่เป็นออกไซด์ของทองแดง สีที่เกิดจากการกัดของอากาศซึ่งการทำเทคนิคนี้ต้องคอยควบคุม

ระยะเวลาให้ได้สีตามต้องการงานศิลปะ จากภาพพิมพ์มาเป็นสีน้ำแล้วมาทำโลหะหลังจากนั้นก็ทำงานสื่อผสมอยู่ระยะหนึ่งและในระยะต่อมาได้ทำงานศิลปะด้วยสีอะคริลิกโดยมีลักษณะของการทำงานภาพพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยซึ่ง ศาสตราจารย์เดชา วราขุน กล่าวว่า อาจจะเนื่องด้วย คนที่เรียนภาพพิมพ์นั้น จะต้องมีความเป็นระเบียบ

ภาพที่ 2.22 ศิลปิน ศาสตราจารย์เดชา วราขุน

ที่มา : เดชา วราขุน. (2561 : ออนไลน์)

ชื่องาน : การสะท้อน หมายเลข 10 ปีสร้าง (พ.ศ.) : 2534

เทคนิค : อะลูมิเนียม, ทองแดง ทองเหลือง, ไม้อัด ขนาด (ซม.) : 93.5 x 113.5 ซม.

ภาพที่ 2.23 ศิลปิน ศาสตราจารย์เดชา วราขุน

ที่มา : เดชา วราขุน. (2561 : ออนไลน์)

ชื่องาน : Collage1/1977 ปีสร้าง (พ.ศ.) : 2534

เทคนิค : Mixed techniques ขนาด (ซม.) : 83 x 101 ซม.

ภาพที่ 2.24 ศิลปิน ศาสตราจารย์เดชา วราชุน
ที่มา : เดชา วราชุน. (2561 : ออนไลน์)
ชื่องาน : Image of Nature No.3 ปีสร้าง (พ.ศ.) : 2543
เทคนิค : สื่อผสม ขนาด (ซม.) : 80 x 97 ซม.

จากการศึกษาผลงานของศิลปินกรณีศึกษาพบว่า เหล่าศิลปินใช้พื้นภาพที่มีระนาบความแบนเป็น ตัวสร้างพื้นที่สองมิติให้กับผลงาน โดยในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวอาจใช้วิธีการเจาะเปิดช่องว่างบนแผ่นระนาบ เพื่อสร้างมิติแห่งความกำกวมระหว่างวัตถุที่มีทั้งความเป็นสองมิติและสามมิติ หรือระดับของพื้นระนาบให้มีการลดหลั่นเพื่อให้เกิดความเป็นสองมิติและสามมิติให้กับพื้นระนาบ นอกจากนี้พบว่าศิลปินมีการใช้การระบายสีเพื่อเน้นความเป็นจิตรกรรม และสร้างความขัดแย้งระหว่างความเป็นระนาบของพื้นภาพด้วยการใช้ วัตถุที่มีรูปทรง รายละเอียด และความเป็นสามมิติลอยสูงขึ้นมาจากพื้นภาพชัดเจนภาพที่ใช้สื่อความหมาย ผลงานของศิลปินมีการใช้รูปทรงเรขาคณิต รูปทรงธรรมชาติ รูปทรงอิสระ พื้นที่ว่าง วัสดุและรูปทรงจาก วัตถุในการสื่อความหมาย อาทิ ผลงานจิตรกรรมสื่อประสมของ ศาสตราจารย์ กมล ทัศนาลี ปรากฏการใช้ ภาพและวัตถุที่มีสัญลักษณ์เชื่อมโยงกับศิลปวัฒนธรรมโบราณสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของไทยใน การสื่อความหมายเชื่อมโยงถึงศิลปวัฒนธรรมไทย อาทิ การใช้ภาพเค้าโครงจากหนังสือ จากรอยพระพุทธรูป จากหลักปรัชญาแนวคิดเรื่องโลกธาตุดิน น้ำลม ไฟ ภาพเค้าโครงจากโบสถ์วิหารการเลือกใช้หนังสือ ตึกตาสลักไม้จากสุโขทัย และการเลือกใช้ปีกแมลงทับ ผลงานจิตรกรรมสื่อประสมของศาสตราจารย์ เดชา วราชุน มีการใช้รูปทรงเรขาคณิตเป็นสัญลักษณ์เชื่อมโยงกับองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ใน ขณะที่รูปทรงธรรมชาติและรูปทรงอิสระมีความหมายเชื่อมโยงกับพืชพรรณ อากาศ กระแสลม และ

ธรรมชาติแวดล้อม และผลงานจิตรกรรมสื่อประสมของศาสตราจารย์ วิโชค มุกดามณี มีการใช้รูปทรงเรขาคณิตมีความหมายเชื่อมโยงไปถึงเครื่องจักร กลไก ฟันเฟือง เนื่องด้วยคุณลักษณะรูปทรงแบบเหลี่ยม ความเคร่งครัดและความมีแบบแผน ดังนั้นการสร้างรูปทรงจากวัสดุโลหะจึงมักให้ความหมายแทนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตจากสังคมอุตสาหกรรม

สรุป การหยิบนำเอาวัตถุที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันมาสร้างสรรค์ในงานจิตรกรรมสื่อประสมของศิลปินกรณีสึกษาแสดงให้เห็นการคาบเกี่ยวไปสู่การแสดงออกตามแนวคิดแบบหลังสมัยใหม่ ที่เป็นการสร้างภาพแทนจากการประกอบสร้างซึ่งมีการผนวกรวมเอาวัตถุจากชีวิตประจำวัน และวัตถุจากวัฒนธรรมมวลผลิตมาใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ การผนวกรวมสิ่งธรรมดาสามัญเข้ามาในจิตรกรรมสื่อประสมทำให้ศิลปะกระแสหลักแบบศิลปะนามธรรมที่เคยแยกตัวออกมาอย่างเอกเทศคลี่คลายออกสู่ศิลปะที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตมากยิ่งขึ้น การผสมผสานวัตถุและวัสดุจากชีวิตประจำวันในงานจิตรกรรมสื่อประสมของศิลปินกรณีสึกษาได้แสดงให้เห็นถึงการสร้างอัตลักษณ์ในผลงานด้วยการนำวัตถุและวัสดุที่มีมาสร้างคุณค่าใหม่ ทำให้ปริบทของวัตถุมีการเปลี่ยนแปลง จากนั้นตัวบทก็จะไม่มีความหมายคงเดิม ในผลงานของศาสตราจารย์ กมล ทัศนาญชลี เมื่อศิลปินได้นำวัตถุที่มีความหมายเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิถีวัฒนธรรมพื้นถิ่นจากต่างสถานที่และเวลาต่างๆ มาร้อยเรียงร่วมกันใหม่ ภาพปรากฏที่เกิดขึ้นจากวัตถุได้สร้างเรื่องราวที่มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไม่สมเหตุผลกับโลกภายนอก แต่มีความสมเหตุผลในปริบทของโลกภายในงานจิตรกรรม และในอีกแง่หนึ่งวัตถุจากวัฒนธรรมพื้นถิ่นเหล่านั้นได้กลายมาเป็นอัตลักษณ์สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานของศาสตราจารย์ กมล ทัศนาญชลี เพื่อสื่อความหมายถึงชีวิตและวัฒนธรรมจากโลกตะวันออก

ในขณะที่ศาสตราจารย์เดชา วราขุน และศาสตราจารย์ วิโชค มุกดามณี สร้างอัตลักษณ์ในผลงานจิตรกรรมสื่อประสมกับการใช้วัสดุร่วมสมัย โดยการนำวัสดุจำพวกแผ่นอลูมิเนียม และเศษชิ้นส่วนโลหะที่มีใช้ในงานอุตสาหกรรมมาสร้างคุณค่าใหม่ โดยนำวัสดุโลหะมาสร้างรูปทรงตามที่ศิลปินกำหนด ด้วยวิธีการดังกล่าวความหมายเดิมของวัสดุที่มีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยได้ลดบทบาทลง แต่การนำวัสดุมาผนวกรวมกับรูปทรงที่ศิลปินกำหนดสามารถทำให้ตัววัสดุในหน่วยย่อยนั้นสื่อความหมายเชื่อมโยงสัมพันธ์ไปถึงความหมายส่วนรวมที่เป็นหน่วยใหญ่ได้ ซึ่งวัสดุโลหะได้ทำหน้าที่แทนความหมายถึงสถาปัตยกรรม กลไก ฟันเฟือง ชีวิตสังคมเมืองแบบสมัยใหม่ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรมนอกเหนือจากการควบคุมรูปทรงให้กับตัววัสดุศิลปินได้ขับเคลื่อนความงามอันเกิดขึ้นจากพื้นผิวของวัสดุโลหะให้มีความโดดเด่น เพื่อให้สุนทรีย์อันเกิดจากภาพที่ปรากฏแก่สายตาเปลี่ยนความหมายเดิมในแง่ของการเป็นวัตถุประโยชน์ใช้สอยออกไป

สำหรับการสร้างสรรค์ศิลปะสื่อประสมในประเทศไทยที่เริ่มต้นจากจิตรกรรมสื่อประสมได้ขยายแนวทางการสร้างสรรค์ออกไปอย่างกว้างขวาง และด้วยธรรมชาติของงานแบบจิตรกรรมสื่อประสมที่มีการใช้วัสดุ แบบสามมิติจะยังได้ขยายกลุ่มผู้รับสารให้กว้างออกไปเช่นกัน ด้วยธรรมชาติของงานจิตรกรรมสื่อประสมที่ใช้การสร้างสรรค์ด้วยการผสมผสานวัสดุและวิธีการ หลากหลายจึงเป็นศิลปะที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถรับรู้งานได้ด้วยประสาทสัมผัสที่นอกเหนือไปจากการใช้ สายตาสัมผัส จากการศึกษาผลงานจิตรกรรมสื่อประสมของศิลปินกรณีศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้เห็นความ หลากหลายของรูปทรงวัตถุ ความ หลากหลายทางด้านผิวสัมผัสของวัตถุ ความหลากหลายทางด้านอายุของวัตถุ ความหลากหลายทางด้านที่มาของวัตถุและความหลากหลายทางการสื่อความหมายด้วยการประกอบกันของวัตถุ ซึ่งความหลากหลายจากตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินกรณีศึกษาสามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อต่อยอดการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมสื่อประสมการสร้างสรรค์งานศิลปะจากวัตถุที่สัมผัสได้เพื่อการรับรู้สำหรับคนที่มี ข้อจำกัดทางการมองเห็น หรือการสร้างศิลปะจากวัตถุสัมผัสได้เพื่อเป็นสื่อสำหรับคนที่มีข้อจำกัดด้านการเรียนรู้ ศิลปะ

2.7 องค์ประกอบศิลป์

องค์ประกอบศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกความคิดหรือความงามซึ่งประกอบด้วยส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นและส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุ (ชูลุด นิมเสมอ,2534:18)

การจัดองค์ประกอบทางศิลปะ เป็นหลักสำคัญสำหรับผู้สร้างสรรค์และผู้ศึกษางานศิลปะ เนื่องจากผลงานศิลปะใด ๆก็ตามล้วนมีคุณค่าอยู่ 2 ประการ คือ คุณค่าทางด้านรูปทรงและคุณค่าทางด้านเรื่องราวคุณค่าทางด้านรูปทรงเกิดจากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆของศิลปะอันได้แก่ เส้น สี แสงและเงา รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ฯลฯ มาจัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความงาม ซึ่งแนวทางในการนำองค์ประกอบต่างๆ มาจัดรวมกันนั้นเรียกว่าการจัดองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) โดยมีหลักการจัดตามที่กล่าวต่อไปอีกคุณค่าหนึ่งของงานศิลปะ คือ คุณค่าทางด้านเนื้อหาเป็นเรื่องราวหรือสาระของผลงานที่ศิลปินผู้สร้างสรรค์ต้องการที่จะแสดงออกมาให้ผู้ชมได้สัมผัสรับรู้โดยอาศัยรูปลักษณะที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบศิลป์ นั้นเองหรืออาจกล่าวได้ว่าศิลปินนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวผ่านรูปลักษณะที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ถ้าองค์ประกอบที่จัดขึ้นไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาเรื่องราวที่นำเสนอานศิลปะนั้นก็ขาดคุณค่าทางความงามไปดังนั้นการจัดองค์ประกอบศิลป์จึงมีความสำคัญใน การสร้างสรรค์งานศิลปะ เป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้งานศิลปะทรงคุณค่าทางความงามอย่างสมบูรณ์

การจัดองค์ประกอบของศิลปะ มีหลักที่ควรคำนึง อยู่ 5 ประการ คือ

1. สัดส่วน(Proportion)

สัดส่วน หมายถึง ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดขององค์ประกอบที่แตกต่างกันทั้งขนาดที่อยู่ในรูปแบบเดียวกันหรือระหว่างรูปทรงและรวมถึงความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างองค์ประกอบ หลายด้วยซึ่งเป็นความพอเหมาะพอดีไม่มากไม่น้อยขององค์ประกอบทั้งหลายที่นำมาจัดรวมกันความทั้งหลายเหมาะสมของสัดส่วนอาจพิจารณาจากคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 สัดส่วนที่เป็นมาตรฐาน จากรูปลักษณะตามธรรมชาติ ของ คน สัตว์ พืช ซึ่งโดยทั่วไปถือว่าสัดส่วนตามธรรมชาติ จะมีความงามที่เหมาะสมที่สุดหรือจากรูปลักษณะที่เป็นการ สร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น Gold section เป็นกฎในการสร้างสรรค์รูปทรงของกรีก ซึ่งถือว่า "ส่วนเล็กสัมพันธ์กับส่วนที่ใหญ่กว่าส่วนที่ใหญ่กว่าสัมพันธ์กับส่วนรวม"ทำให้สิ่งต่างๆที่สร้างขึ้นมีสัดส่วนที่สัมพันธ์กับทุกสิ่งอย่างลงตัว

1.2 สัดส่วนจากความรู้สึก โดยที่ศิลปะนั้นไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อความงามของรูปทรงเพียง อย่างเดียว แต่ยังสร้างขึ้นเพื่อแสดงออกถึง เนื้อหาเรื่องราวความรู้สึกด้วย สัดส่วนจะช่วยเน้นอารมณ์ความรู้สึกให้ เป็นไปตามเจตนารมณ์และเรื่องราวที่ศิลปินต้องการลักษณะเช่นนี้ทำให้งานศิลปะของชนชาติต่างๆมี ลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากมีเรื่องราวอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกต่าง ๆ กันไป เช่น กรีก นิยมในความงามตามธรรมชาติเป็นอุดมคติเน้นความงามที่เกิดจากการประสานกลมกลืนของ รูปทรง จึงแสดงถึงความเหมือนจริงตามธรรมชาติส่วนศิลปะแอฟริกันดั้งเดิมเน้นที่ความรู้สึกทางวิญญาณที่ น่ากลัวดังนั้นรูปลักษณะจึงมีสัดส่วนที่ผิดแผกแตกต่างไปจากธรรมชาติทั่วไป

2. ความสมดุล(Balance)

ความสมดุล หรือ ดุลยภาพ หมายถึง น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืนความพอเหมาะพอดีของส่วนต่างๆในรูปแบบหนึ่งหรือ งานศิลปะขึ้นหนึ่งการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ลงในงานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงใน ธรรมชาตินั้น ทุกสิ่งสิ่งของที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้านฉะนั้น ในงานศิลปะถ้า มองดูแล้วรู้สึกว่บางส่วนหนักไปแน่นไป หรือเบา บางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอนเอียง และเกิดความรู้สึกไม่ สมดุลเป็นการบกพร่องทางความงาม ดุลยภาพในงานศิลปะมี2ลักษณะคือ

2.1 ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวา เหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติลักษณะแบบนี้ในทาง ศิลปะมีใช้น้อยส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่งในงานสถาปัตยกรรมบางแบบหรือในงานที่ต้องการดุลยภาพ ที่นิ่งและมั่นคงจริงๆ

2.2 ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกันมักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกันใช้ องค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มีความสมดุลกัน อาจเป็นความสมดุลด้วยน้ำหนักขององค์ประกอบหรือ สมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้ การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบอสมมาตรอาจทำได้โดยเลื่อนแกน สมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่า หรือเลือกรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้เกิดความสมดุลขึ้น หรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจวางดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบ ธรรมดา

3. จังหวะลีลา(Rhythm)

จังหวะลีลา หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการซ้ำกันขององค์ประกอบ เป็นการซ้ำที่ เป็น ระเบียบ จากระเบียบธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่าๆกันมาเป็นระเบียบที่สูงขึ้นซับซ้อนขึ้นจนถึงขั้นเกิดเป็น รูปลักษณะของศิลปะ โดยเกิดจากการซ้ำของหน่วยหรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟหรือเกิดจากการ เลื่อนไหลต่อเนื่องกันของเส้น สี รูปทรง หรือ น้ำหนัก รูปแบบๆ หนึ่ง อาจเรียกว่าแม่ลาย การนำแม่ลายมา จัดวางซ้ำ ๆ กันทำให้เกิดจังหวะและถ้าจัดจังหวะให้แตกต่างกันออกไปด้วยการเว้นช่วงหรือสลับช่วงก็จะ เกิดลวดลายที่แตกต่างกันออกไปได้อย่างมากมาย แต่จังหวะของลายเป็นจังหวะอย่างง่าย ๆ ให้ความรู้สึกเพียง ผิดเพี้ยนและเบื่อง่ายเนื่องจากขาดความหมายเป็นการรวมตัวของสิ่งๆที่เหมือนกันแต่ไม่มีความหมายในตัวเอง จังหวะที่น่าสนใจและมีชีวิต ได้แก่ การเคลื่อนไหวของ คน สัตว์ การเติบโตของพืช การเต็นรำเป็น การ เคลื่อนไหวของโครงสร้างที่ให้ความมั่นคง ใจในการสร้างรูปทรงที่มีความหมาย

4. การเน้น (Emphasis)

การเน้น หมายถึง การกระทำที่เด่นเป็นพิเศษกว่าธรรมดาในงานศิลปะจะต้องมีส่วนใดส่วน หนึ่ง หรือจุดใดจุดหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าส่วนอื่นๆ เป็นประธานอยู่ถ้าส่วนนั้น ๆ อยู่ปะปนกับส่วนอื่น ๆ และมีลักษณะเหมือน ๆ กัน ก็อาจถูกกลืนหรือถูกส่วนอื่นๆที่มีความสำคัญน้อยกว่าบดบังหรือแย่ง ความสำคัญความน่าสนใจไปเสียงานที่ไม่มีจุดสนใจหรือประธาน จะทำให้ดูน่าเบื่อเหมือนกับลวดลายที่ถูกจัด วางซ้ำกันโดยปราศจากความหมาย หรือเรื่องราวที่น่าสนใจดังนั้น ส่วนนั้นจึงต้องถูกเน้นให้เห็นเด่นชัดขึ้นมา เป็นพิเศษกว่าส่วนอื่นๆซึ่งจะทำให้ผลงานมีความงามสมบูรณ์ ลงตัว และน่าสนใจมากขึ้น การเน้นจุดสนใจ สามารถทำได้ 3 วิธี คือ

4.1. การเน้นด้วยการใช้องค์ประกอบที่ตัดกัน (Emphasis by Contrast) สิ่งที่แปลกแตกต่างไปจากส่วนอื่น ๆ ของงานจะเป็นจุดสนใจ ดังนั้น การใช้องค์ประกอบที่มีลักษณะ แตกต่าง หรือขัดแย้ง กับส่วนอื่น ก็จะทำให้เกิดจุดสนใจขึ้นในผลงานได้แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาลักษณะความแตกต่างที่นำมาใช้ด้วย

ว่าก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในส่วนรวมและทำให้เนื้อหาของงานเปลี่ยนไปหรือไม่ โดยต้องคำนึงว่าแม้มีความขัดแย้งแตกต่างกันในบางส่วนและในส่วนรวมยังมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพเดียวกัน

4.2. การเน้นด้วยการตัดขาดการอยู่โดดเดี่ยว (Emphasis by Isolation) เมื่อสิ่งหนึ่งถูกแยก ออกไปจากส่วนอื่นๆของภาพหรือกลุ่มของมันสิ่งนั้นก็จะเป็นจุดสนใจ เพราะเมื่อแยกออกไปแล้วก็จะเกิดความสำคัญขึ้นมาซึ่งเป็นผลจากความแตกต่างที่ไม่ใช่แตกต่างด้วยรูปลักษณะแต่เป็นเรื่องของตำแหน่งที่จัดวาง ซึ่งในกรณีนี้รูปลักษณะนั้นไม่จำเป็นต้องแตกต่างจากรูปอื่น แต่ตำแหน่งของมันได้ดึงสายตาออกไปจึงกลายเป็น จุดสนใจขึ้นมา

4.3. การเน้นด้วยการจัดวางตำแหน่ง (Emphasis by Placement) เมื่อองค์ประกอบอื่นๆ ชื่อนำมายังจุดใด ๆ จุดนั้นก็จะเป็นจุดสนใจที่ถูกเน้นขึ้นมา และการจัดวางตำแหน่งที่เหมาะสมก็สามารถทำให้จุดนั้นเป็นจุดสำคัญขึ้นมาได้เช่นกันพึงเข้าใจว่าการเน้นไม่จำเป็นจะต้องชี้แนะให้เห็นเด่นชัดจนเกินไปสิ่งที่จะต้องระลึกลึกลงอยู่เสมอคือเมื่อจัดวางจุดสนใจแล้วจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้สิ่งอื่นมาดึงความสนใจออกไปจนทำให้เกิดความสับสนการเน้นสามารถกระทำได้ด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ของศิลปะไม่ว่าจะเป็นเส้น สี แสง-เงา รูปร่าง รูปทรง หรือ พื้นผิว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในการนำเสนอของศิลปินผู้สร้างสรรค์

5. เอกภาพ(Unity)

เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลปะทั้งด้านรูปลักษณะและด้านเนื้อหาเรื่องราว เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆให้เกิดความเป็น หนึ่งเดียวเพื่อผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไปการสร้างงานศิลปะ คือ การสร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสน ความยุ่งเหยิงเป็นการจัดระเบียบ และดุลยภาพ ให้แก่สิ่งที่ขัดแย้งกันเพื่อให้รวมตัวกันได้ โดยการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆให้สัมพันธ์กันเอกภาพของงานศิลปะ มีอยู่ 2 ประการ คือ

5.1 เอกภาพของการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกที่มีจุดมุ่งหมายเดียว แน่นนอน และมีความเรียบง่าย งานชิ้นเดียวจะแสดงออกหลายความคิด หลายอารมณ์ไม่ได้ จะทำให้สับสน ขาดเอกภาพและการแสดงออกด้วยลักษณะเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน ก็สามารถทำให้เกิดเอกภาพแก่ผลงานได้

5.2 เอกภาพของรูปทรง คือ การรวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ และมีระเบียบขององค์ประกอบทางศิลปะ เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่ง ที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์ของศิลปิน ออกได้อย่างชัดเจน เอกภาพของรูปทรง เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความงามของผลงานศิลปะ เพราะเป็นสิ่งที่ศิลปินใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงเรื่องราว ความคิด และอารมณ์ ดังนั้นกฎเกณฑ์ในการสร้างเอกภาพในงานศิลปะเป็นกฎเกณฑ์เดียวกันกับธรรมชาติซึ่งมีอยู่ 2 หัวข้อคือ

1. กฎเกณฑ์ของการขัดแย้ง (Opposition) มีอยู่ 4 ลักษณะคือ

1.1 การขัดแย้งขององค์ประกอบทางศิลปะแต่ละชนิด และรวมถึงการขัดแย้งกันขององค์ประกอบต่างชนิดกันด้วย

1.2 การขัดแย้งของขนาด

1.3 การขัดแย้งของทิศทาง

1.4 การขัดแย้งของที่ว่างหรือ จังหวะ

2. กฎเกณฑ์ของการประสาน (Transition) คือ การทำให้เกิดความกลมกลืน ให้สิ่งต่าง ๆ เข้ากันได้อย่างสนิทเป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัวของสิ่งๆ เหมือนกันเข้าด้วยกันการประสานมีอยู่ 2 วิธี คือ

2.1 การเป็นตัวกลาง (Transition) คือ การทำสิ่งที่ขัดแย้งกันให้กลมกลืนกันด้วยการใช้ตัวกลางเข้าไปประสาน เช่น สีขาว กับสีดำ ซึ่งมีความแตกต่าง ขัดแย้งกันสามารถทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพด้วยการใช้สีเทาเข้าไปประสานทำให้เกิดความกลมกลืนกันมากขึ้น

2.2 การซ้ำ (Repetition) คือ การจัดวางหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปเป็นการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด แต่ก็ทำให้ดูจืดชืด น่าเบื่อที่สุดนอกเหนือจากกฎเกณฑ์หลักคือ การขัดแย้งและการประสานแล้ว ยังมีกฎเกณฑ์รองอีก 2 ข้อ คือ

1. ความเป็นเด่น (Dominance) ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1.1 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการขัดแย้งด้วยการเพิ่ม หรือลดความสำคัญความน่าสนใจในหน่วยใดหน่วยหนึ่งของคู่ที่ขัดแย้งกัน

1.2 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการประสาน

2. การเปลี่ยนแปลง (Variation) คือ การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกันเพื่อป้องกันความจืดชืด น่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงมี 4 ลักษณะ คือ

2.1 การเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณะ

2.2 การเปลี่ยนแปลงของขนาด

2.3 การเปลี่ยนแปลงของทิศทาง

2.4 การเปลี่ยนแปลงของจังหวะ

การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะจะต้องรักษาคุณลักษณะของการซ้ำไว้ถ้ารูปมีการเปลี่ยนแปลงไปมากการซ้ำก็จะหมดไปกลายเป็นการขัดแย้งเข้ามาแทน และ ถ้าหน่วยหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีความแตกต่างจากหน่วยอื่น ๆ มากจะกลายเป็นความเป็นเด่นเป็นการสร้างเอกภาพด้วยความขัดแย้ง

6. เส้น (line)

เส้น คือ ร่องรอยที่เกิดจากเคลื่อนที่ของจุดหรือถ้าเรานำจุดมาวางเรียงต่อ ๆ กันไปก็จะเกิดเป็นเส้นขึ้น เส้นมีมิติเดียว คือ ความยาวไม่มีความกว้างทำหน้าที่เป็นขอบเขต ของที่ว่างรูปร่างรูปทรงน้ำหนัก สี ตลอดจนกลุ่มรูปทรงต่างๆรวมทั้งเป็นแกนหรือโครงสร้างของรูปร่างรูปทรง เส้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานศิลปะทุกชนิดเส้นสามารถให้ความหมายแสดง ความรู้สึกและอารมณ์ได้ด้วยตัวเองและด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่างๆขึ้น เส้นมี 2 ลักษณะคือเส้นตรง (Straight Line) และ เส้นโค้ง (Curve Line) เส้นทั้งสองชนิดนี้ เมื่อนำมาจัดวางในลักษณะต่างๆกันจะมีชื่อเรียกต่างๆและให้ความหมายความรู้สึกที่แตกต่างกันอีกด้วยลักษณะของเส้น

1. เส้นตั้ง หรือ เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรง หนักแน่นเป็นสัญลักษณ์ของความซื่อตรง
2. เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ นิ่ง ผ่อนคลาย
3. เส้นเฉียง หรือ เส้นทแยงมุมให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวรวดเร็วไม่มั่นคง
4. เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซกแบบฟันปลา ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวอย่างปึงจังหวะมีระเบียบ ไม่ราบเรียบ น่ากลัว อันตราย ขัดแย้ง ความรุนแรง
5. เส้นโค้งแบบคลื่น ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ลื่นไหลต่อเนื่อง สุภาพอ่อนโยน นุ่มนวล
6. เส้นโค้งแบบก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลื่นคลาย หรือเติบโตในทิศทางที่หมุนวนออกมา ถ้ามองเข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด
7. เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกถึงพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรงการเปลี่ยนทิศทางที่รวดเร็วไม่หยุดนิ่งจากการที่เราได้เรียนรู้ในการจัดวางและความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ ในทางกลับกันนั้นเรายังคงต้องศึกษาพื้นฐานการเรีนยทัศนศิลป์ ที่ต้องเข้าร่วมกับการจัดวางองค์ประกอบศิลป์แล้ว พื้นที่สำคัญจริงนั้นคือ
  1. เส้น
  2. สี
  3. รูปร่าง-รูปทรง
  4. ค่าน้ำหนัก
  5. พื้นผิว

หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์

หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition) คือ การนำเอาทัศนธาตุ ได้แก่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ บริเวณว่าง สี และพื้นผิว มาจัดประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดความพอดีเหมาะสม ทำให้งานศิลปะชิ้นนั้นมีคุณค่าอย่างสูงสุด ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

ความหมายของมิติ

ในทางทัศนศิลป์ หมายถึง สิ่งที่ทำให้ภาพมีความตื้น ลึก หนา บาง ตามสภาพความเป็นจริง จากการมองเห็นและจับต้องได้

ส่วนประกอบของมิติ

1. จุด (dot)
2. เส้น (line)
3. รูปร่าง (shape)
4. รูปทรง (form)

มิติในด้านรูปภาพ

1. สามมิติที่เกิดจากสี
2. สามมิติที่เกิดจากแสงและเงา
3. สามมิติที่เกิดจากบริเวณว่าง
4. สามมิติที่เกิดจากการบังกัน ทับกัน หรือซ้อนกัน
5. สามมิติที่เกิดจากการแตกต่างกันของขนาด
6. สามมิติที่เกิดจากเส้นและจุดรวมสายตา
7. สามมิติที่เกิดจากเส้น และแสงเงา
8. สามมิติที่เกิดจากเส้น สี และแสงเงา

มิติในด้านรูปทรง

1. สามมิติเกิดจากการรับรู้ทางการมองเห็นรูปทรงที่เป็นปริมาตร ได้แก่ รูปทรงเรขาคณิต ธรรมชาติ อิสระที่มีความกว้าง ยาว ลึกหรือหนา ของภาพ
2. สามมิติเกิดจากการรับรู้ทางการจับต้องรูปทรงที่เป็นปริมาตร ได้แก่ รูปทรงเรขาคณิต ธรรมชาติ อิสระ ที่มีความกว้าง ยาว ลึกหรือหนา ตามสภาพความเป็นจริง

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรง

หากนำรูปทรงหลายๆรูปทรงมาวางใกล้ๆกันรูปทรงเหล่านั้นจะมีความสัมพันธ์กันหรือดึงดูดซึ่งกันและกัน หรือผลักไสกันซึ่งแล้วแต่ว่าลักษณะของรูปทรงเหล่านั้นจะเหมือนกันหรือต่างกันเพียงไรเมื่อนำมาวางใกล้กันก็จะเกิดความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงรู้สึกถึงเส้นที่เกิดการเคลื่อนไหวของสายตาหรือเส้นในจินตนาการ

พลังความเคลื่อนไหวของรูปทรง

การเคลื่อนไหวของรูปทรงจะต้องควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวของที่ว่าง ความจริงแล้วรูปทรงและที่ว่างในงานทัศนศิลป์ทั่วไปจะไม่มีการเคลื่อนไหวหากแต่ลักษณะของรูปทรงที่สร้างขึ้นด้วยทัศนธาตุผสมกับความรูสึกส่วนตนจะให้การเคลื่อนไหวแก่สายตาของผู้ดูที่เคลื่อนสายตาไปยังจุดต่างๆในผลงานจิตรกรรมและงานประติมากรรมหากเดินดูรอบๆ การเคลื่อนไหวเหล่านี้จะถ่ายทอดพลังไปยังจิตให้รับรู้อารมณ์และความรูสึกต่างๆที่เป็นเนื้อหาของงานศิลปะนั้น พลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่างแบ่งออกได้ 3 ลักษณะตามกฎเกณฑ์ของเอกภาพในธรรมชาติ คือ พลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากการถ่วงดุลของพลังตรงกันข้ามพลังเคลื่อนไหวที่รุนแรงปราศจากการต้านทานที่สมดุลและพลังการเคลื่อนไหวที่ซ้ำและผ่อนคลาย (ชลูต นิมเสมอ,2534: 287)

สรุป การนำข้อมูลมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

เป็นหลักสำคัญสำหรับผู้สร้างสรรค์และผู้ศึกษางานศิลปะเนื่องจากผลงานศิลปะใดๆก็ตามล้วนมีคุณค่าอยู่ 2 ประการคือคุณค่าทางด้านรูปทรงและคุณค่าทางด้านเรื่องราวคุณค่าทางด้านรูปทรงเกิดจากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆของศิลปะอันได้แก่ เส้น สีแสง เงา รูปปร่าง รูปทรง พื้นผิว ฯลฯ มาจัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความงาม ซึ่งแนวทางในการนำองค์ประกอบต่างๆมาจัดรวมกันนั้นเรียกว่าการจัดองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) ซึ่งร่องรอยที่เกิดจากการเคลื่อนที่ให้ความหมายแสดง ความรูสึกและอารมณ์ได้ซึ่งจะต้องคำนึงถึง สัดส่วน ความสมดุล จังหวะลีลารวมกันเป็นเอกภาพของการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานการเคลื่อนไหวถ่ายทอดพลังไปยังจิตให้รับรู้อารมณ์และความรูสึกต่างๆที่เป็นเนื้อหาของงานศิลปะที่มีเอกลักษณ์

2.8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ใช้ในการศึกษาข้อมูล ดังต่อไปนี้

งานวิจัยของ จตุพร วงษ์ทอง (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องราวในความรักความผูกพัน ความทรงจำที่มีแก่นคนในครอบครัวในช่วงชีวิตในวัยเด็ก ”ความทรงจำ” มีความพิเศษที่น่าสนใจที่เก็บไว้ในสมองไม่มีการลืมเลือนของข้อมูลเลยแม้เวลาจะเนิ่นนานเพียงใด

ผู้วิจัยได้นำเอาความรู้จากงานวิจัยนี้มาเป็นข้อมูลในการศึกษาถึงความเป็นไปบริบทของความทรงจำที่ทำให้ไม่มีวันลืมเลือนเพื่อเป็นพื้นฐานในการแสดงออกเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆที่มีอยู่ภายในจิตใจของมนุษย์ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งเป็นเหตุของการกระทำในชีวิต

งานวิจัยของ บุญศรี เจริญยิ่ง (2556) ที่ได้ศึกษาถึงแสงเงาเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของมนุษย์ทำให้เรามองเห็นและสามารถนำความเข้าใจได้ถึงรูปร่างรูปทรงเข้าใจถึงความเป็น 3 มิติจากการเห็นค่าน้ำหนักที่ทำงานร่วมกันระหว่างระนาบและพื้นที่ว่าง

ผู้วิจัยได้นำเอาความรู้จากงานวิจัยนี้มาเป็นข้อมูลในการศึกษาถึงความเป็นไปบริบทของปรากฏการณ์ จากแสงและเงาที่สร้างสรรค์ให้เกิดมิติของการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน

2.9 งานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

สิทธิพงศ์ ปานสมทรง (2557) ที่ได้ศึกษาถึงเรื่องราวเทคนิควิธีการของช่างพื้นบ้านการแกะหนังตะลุงและเรื่องราวของวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของภาคใต้ที่ผสมผสานกับเรื่องราวของวัฒนธรรมสมัยนิยมและมหรสพในยุคปัจจุบันมาสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการการฉลุหนังเป็นลวดลายต่างๆประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปทรง 3 สามมิติเพื่อสะท้อนถึงเรื่องราวความเป็นไปที่น่าสนใจของวัฒนธรรมที่หลากหลายในยุคปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้นำเอาความรู้จากงานวิจัยนี้มาเป็นข้อมูลในการศึกษารูปแบบงานศิลปะที่แตกต่างจากเดิมๆมาเป็น 3 มิติที่เป็นเรื่องราวทางวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบันผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยการใช้เทคนิครูปแบบจากวัสดุที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความงาม การนำหลักทางทัศนธาตุทางศิลปะมาใช้และวิธีการนำเสนอผลงานที่สร้างให้เกิดความน่าสนใจ

ทักษิณา พิพิธกุล ที่ได้ศึกษาประสบการณ์การดำเนินชีวิต แนวคิดและรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อประสมของศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ด้านสื่อประสม ซึ่งทั้งหมดมีรายนามอยู่ 3 ท่าน ได้แก่ ดร. กมล ทัศนาญชลี ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรมและสื่อผสม) ประจำปี พ.ศ. 2540

ศาสตราจารย์ เดชา วราชน ศิลปินแห่งชาติสาขาทันตศิลป์ (ภาพพิมพ์และสื่อผสม) ประจำปี พ.ศ. 2550 และ ศาสตราจารย์ วิโชค มุกตามณี ศิลปินแห่งชาติสาขาทันตศิลป์ (สื่อผสม) ประจำปี พ.ศ. 2555 โดยศึกษาจาก ผลงานสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเด่นของศิลปินแต่ละท่านการสร้างสรรคงานจิตรกรรมสื่อประสมของศิลปินกรณีศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่ง ของการผนวกเอาวัตถุในวิถีชีวิตประจำวันและวัตถุจากสังคมวัฒนธรรมเข้าไปผสมผสานในงานศิลปะซึ่งแสดงให้เห็นการคาบเกี่ยวไปสู่การแสดงออกตามแนวคิดแบบหลังสมัยใหม่ การผสมผสานวัตถุและวัสดุเข้าไปใน การสร้างสรรค์ศิลปะนำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ (Originality) ในผลงานของศิลปิน

ผู้วิจัยได้นำเอาความรู้จากงานวิจัยนี้มาเป็นข้อมูลในการศึกษาจากผลงานสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเด่นของศิลปินแต่ละท่านการสร้างสรรคงานจิตรกรรมสื่อประสมของศิลปินกรณีศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่ง ของการผนวกเอาวัตถุในวิถีชีวิตประจำวันและวัตถุจากสังคมวัฒนธรรมเข้าไปผสมผสานในงานศิลปะซึ่งแสดงให้เห็นการคาบเกี่ยวไปสู่การแสดงออกตามแนวคิดแบบหลังสมัยใหม่ การผสมผสานวัตถุและวัสดุเข้าไปใน การสร้างสรรค์ศิลปะนำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ (Originality) ในผลงาน

นางสาวจิรศรี พรหมเดชนาเสนอผลงานศิลปะโดยมีแรงบันดาลใจผ่านความงามของดินแดนอันหลากหลายทางวัฒนธรรมและความรักความศรัทธาในวิถีแห่งท้องถิ่นเช่นวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตการกินอาหาร เครื่องแต่งกายตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อความศรัทธาตามหลักศาสนาอิสลามและความงามตามธรรมชาติตลอดจนการรับอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นทางภาคใต้และศาสนามาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้วิจัยได้นำเอาความรู้จากงานวิจัยนี้มาเป็นข้อมูลในการศึกษาจากผลงานสร้างสรรค์แนวความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมวัสดุผสมที่มีลักษณะรูปแบบเฉพาะตัวซึ่งหยิบยกในความงามของรูปทรงลายเส้นลวดลาย สี สัน ตลอดจนค้นคว้าทดลองและสร้างสรรค์ผลงานเพื่อ เป็นการหาแนวทางในการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

2.10 สรุป

การวิจัยนี้เริ่มจากการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่ได้ศึกษาและลำดับรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวรรณกรรม สื่อทางอินเทอร์เน็ตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวะ สี สัน รูปลักษณะลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ซึ่งมีปัจจัยในหลายๆอย่างที่เป็นตัวหล่อหลอมตามแต่ลักษณะเผ่าพันธุ์ของตนเองและรวมถึงการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อการละเล่นการแสดงมหรสพที่โอบล้อมการค้าชีพในความเป็นอยู่กล่าวได้ว่า"ค่านิยม"มีความเกี่ยวพันกับวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิดและ"ค่านิยม"บางอย่างได้กลายเป็น

มาเป็น"แกน"ของวัฒนธรรมไทยกล่าวคือวิถีชีวิตของคนไทยโดยส่วนรวมมีเอกลักษณ์ซึ่งแสดงออกถึง อิสริภาพและเสรีภาพ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์พฤติกรรมของคนจะเป็นเช่นไรก็ขึ้นอยู่กับ วัฒนธรรมของกลุ่มสังคมนั้นๆ วัฒนธรรมจะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยมบรรทัดฐาน วัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมีภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและ เหมาะสมกับยุคสมัยอีกมีทั้งวัฒนธรรมด้านวัตถุเช่นสิ่งของเครื่องใช้บ้านเรือนการแต่งกายอาหารวัฒนธรรม การกินภาษาและวัฒนธรรมด้านจิตใจเช่นความเชื่อและศาสนาวัฒนธรรมในภาคใต้นั้นมีปัจจัยในหลายๆ อย่างที่เป็นตัวหล่อหลอมตามแต่ลักษณะเฉพาะพื้นที่ของตนเอง

ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอความสัมพันธ์ความเชื่อและศาสนาวัฒนธรรมในภาคใต้ที่เป็นตัวหล่อ หลอมตามแต่ลักษณะถึงการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อการละเล่นที่ปรากฏจากการ สร้างสรรค์ของรูปทรงจากการแสดงหนังตะลุงและมโนราห์จึงมีบทบาทสำคัญที่นำมาซึ่งความประทับใจ ฉะนั้นด้วยเหตุแห่งปัจจัยหลักแห่งการเลียนแบบนำมาซึ่งรูปทรงที่สร้างสรรค์ออกมาที่มีเอกลักษณ์ทางการ แสดงทางวัฒนธรรมที่แทนค่าและสื่อความหมายทางภาคใต้อยู่เป็นความงามและเป็นแก่นแท้ในการ แสดงออกอย่างชัดเจนในรูปแบบของการสร้างสรรค์งานศิลปะที่แปลกใหม่ย่อมทำให้มีความเคลื่อนไหว เกิดขึ้นในงานศิลปกรรมไม่ว่าจะเป็นแนวความคิดในรูปแบบอุดมคติ ความนิยมที่เกิดจากความต้องการ ส่วนตัวโดยเฉพาะจากจุดยืนในทรรณะที่ต้องการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้มีเสรีภาพของรูปทรงและสีซึ่งจะมี ความงามตามทรรณะของแต่ละบุคคลโดยมีแบบอย่างจากวิถีชีวิตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแรงดล ใจและแรงบันดาลใจ โดยนำเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรม และผสมด้วยวัสดุ การ กดทับ ขูดขีดให้เกิดร่องรอยลวดลาย พื้นผิว ในรูปแบบอัตลักษณ์เฉพาะตนของผู้วิจัยให้ทรงคุณค่ายิ่งขึ้น

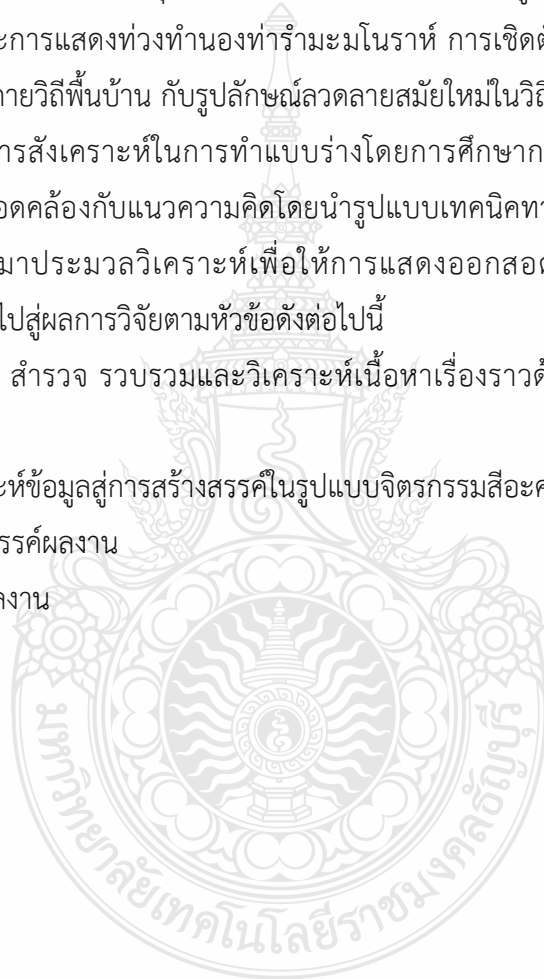

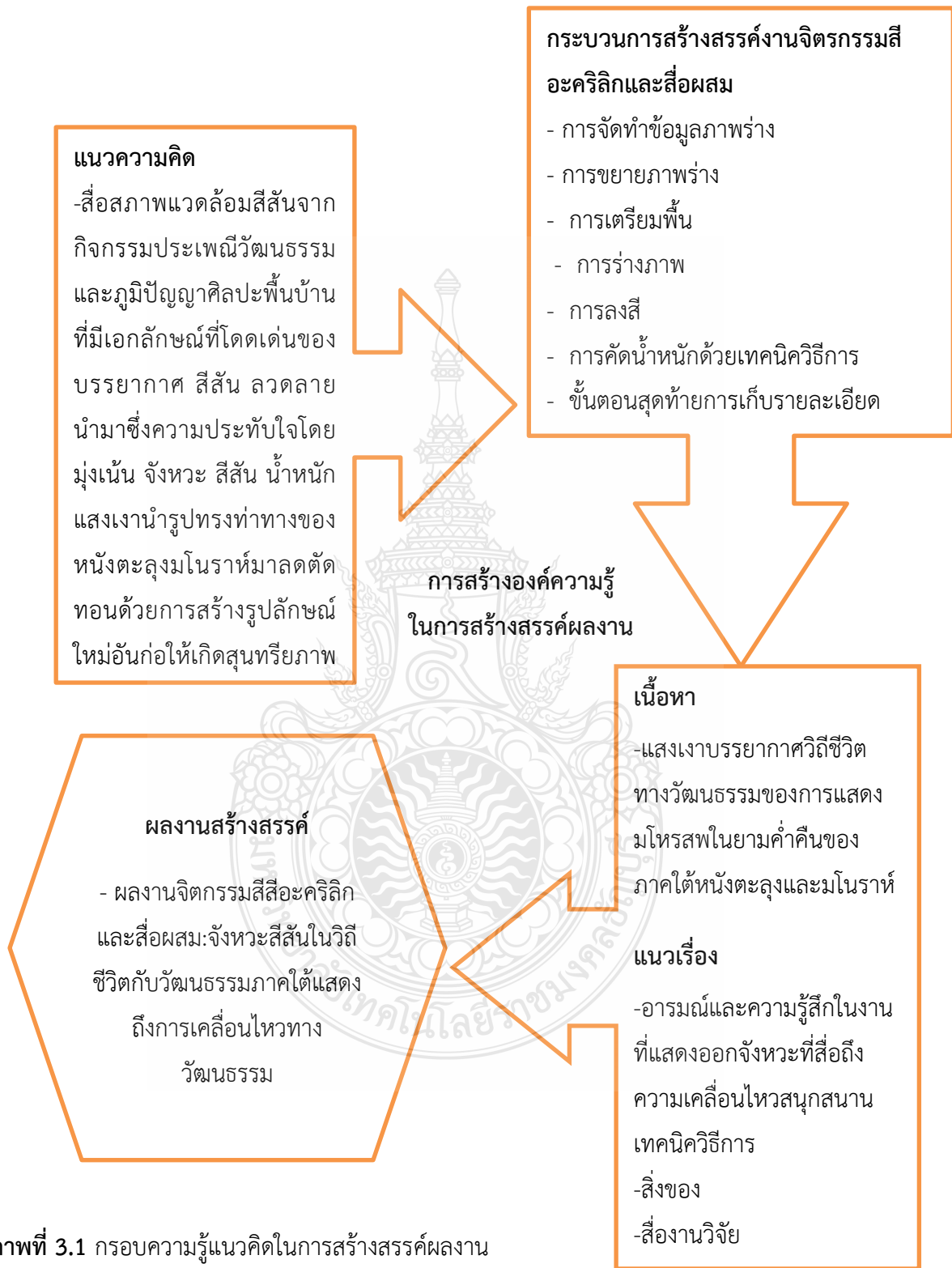
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม: จังหวะ สี สัน รูปลักษณะลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ จังหวะการแสดงท่วงทำนองท่ารำมะมโนราห์ การเชิดตัวหนังตะลุง ลวดลาย สี สัน ผ้าปาเต๊ะวัฒนธรรมการแต่งกายวิถีพื้นบ้าน กับรูปลักษณะลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมจนเกิดความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ในการทำแบบร่างโดยการศึกษากายภาพของรูปแบบวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมของภาคใต้ที่สอดคล้องกับแนวความคิดโดยนำรูปแบบเทคนิคทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมแล้วจึงนำข้อมูลมาประมวลวิเคราะห์เพื่อให้การแสดงออกสอดคล้องตรงและตอบสนองกับแนวความคิดมากที่สุด นำไปสู่ผลการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 3.1. การศึกษา สํารวจ รวบรวมและวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องราวด้านวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้
- 3.2. การวิเคราะห์ข้อมูลสู่การสร้างสรรค์ในรูปแบบจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม
- 3.3. การสร้างสรรค์ผลงาน
- 3.4. การสรุปผลงาน

ภาพที่ 3.1 กรอบความรู้แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1. ศึกษา สำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องราวด้านวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

จากแหล่งความรู้ต่างๆข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าและศึกษานำไปใช้ในการสร้างสรรค์ข้าพเจ้าได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ จังหะ สีสิ้น กับรูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้จนเกิดความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ในการทำแบบร่างโดยการศึกษากายภาพของรูปแบบวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมของภาคใต้ที่สอดคล้องกับแนวความคิดจากสถานที่จริงพร้อมด้วยจากการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาให้เห็นถึงเนื้อหาสาระของจังหะสีสิ้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ อันจะนำไปสู่กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องกับแนวความคิดในขั้นต่อไป

2) ศึกษาข้อมูลในรูปแบบทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์อันสอดคล้องกับแนวความคิดและการแสดงออกโดยศึกษาถึงหลักการใช้ทัศนธาตุต่างๆ และหลักการจัดองค์ประกอบเพื่อหาสิ่งที่เป็นสาระสำหรับการสร้างสรรค์ตามแนวความคิดอันได้แก่ เส้น รูปทรง สี น้ำหนัก แสงเงา โครงสร้าง พื้นผิว ระบาย มิติ และพื้นที่ว่างให้แสดงผลตามแนวความคิดมากที่สุด

3.2. การวิเคราะห์ข้อมูลสู่การสร้างสรรค์ในรูปแบบจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม

หลังจากที่ข้าพเจ้าได้รวบรวมและศึกษาข้อมูลทั้งทางด้านที่เกี่ยวข้องกับจังหะสีสิ้นกับรูปลักษณ์ ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้และรูปแบบเทคนิคทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและ สีผสมแล้วจึงนำข้อมูลมาประมวลวิเคราะห์เพื่อให้การแสดงออกสอดคล้องตรงและตอบสนองกับ แนวความคิดมากที่สุดอีกทั้งยังสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้าน ทัศนศิลป์ ชุดที่ 1-3 ซึ่งทำการสร้างสรรค์ทั้งหมด 3 ระยะดังนี้

1) ผลงานระยะที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างภาพร่าง 10 ชิ้น คัดเลือกภาพร่างจากการประเมิน โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานจริง จำนวน 3 ชิ้น ทำการ ประเมินโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำข้อเสนอและคำแนะนำไปพัฒนาต่อยอดผลงานวิจัยสร้างสรรค์ในระยะที่ 2

2) ผลงานระยะที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างภาพร่าง 10 ชิ้น คัดเลือกภาพร่างจากการประเมิน โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานจริง จำนวน 3 ชิ้น ทำ

การ ประเมินโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อเสนอและคำแนะนำไปพัฒนาต่อยอด ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ในระยะที่ 3 ผลงานชุดสรุป

3) ผลงานระยะที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างภาพร่าง 5 ชิ้น คัดเลือกภาพร่างจากการประเมิน โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานจริง จำนวน 3 ชิ้น

3.2.1 องค์ความรู้จากการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมเรื่องจังหวัด สีสันกับรูปลักษณ์ ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

3.2.2 ด้านเนื้อหา เรื่อง จังหวัดสีสันกับรูปร่างลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณี วัฒนธรรมภาคใต้

3.2.3 ด้านรูปแบบ มีการใช้รูปแบบธรรมชาติ มาตัดทอนและเพิ่มรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์

3.2.4 ด้านเทคนิควิธี เป็นการนำสีอะคริลิก และเทคนิคผสมทั้งเทคนิคการใช้สีผสมผสาน วัสดุ

3.2.5 ด้านสื่อและวัสดุ การนำเสนอสีวัสดุ สีอะคริลิกและวัสดุผสมผสานเข้าด้วยกันให้มีความกลมกลืนมีเอกภาพทางทัศนธาตุ

3.2.6 ด้านความงาม การสร้างสรรค์ใช้ สัญลักษณ์ที่เหมาะสมกับรูปลักษณ์ลวดลายจังหวัด สีสันในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

3.3. การสร้างสรรค์ผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าได้นำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วมาสังเคราะห์และสร้างสรรค์กำหนด ขั้นตอนไว้ดังนี้

3.3.1 ขั้นตอนการทำภาพร่างและการพัฒนาแบบร่างเป็นการกำหนดองค์ประกอบมุมมองของ ภาพโดยเลือกใช้จากการถ่ายภาพจริงสถานที่จริงเวลามีสถานประเพณีทางวัฒนธรรมและการสืบค้นจาก เอกสารหรืออินเทอร์เน็ตในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแบบร่างในการปฏิบัติงานจริงโดยเลือกมุมมอง องค์ประกอบรวมไปถึงการปรับแต่งเพิ่มเติม ตัดทอน ให้ได้เนื้อหาสาระที่ตอบสนองแนวคิดในการแสดงออก แล้วจึงนำแบบร่างมาเลือกชิ้นที่สมบูรณ์และตอบสนองแนวคิดความรู้สึกรวมในการแสดงออกมากที่สุด

3.3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริงขั้นตอนปฏิบัติงานจริงเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องมาจาก ขั้นตอนการทำแบบร่างและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานจึงจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผน

ขั้นตอนที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานเพราะจะเป็นตัวแปรที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของผลงานในขั้นตอนสุดท้ายเป็นอย่างมาก ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ไว้ดังนี้

- การเตรียมพื้น
- การร่างภาพ
- การลงสี
- การคัดน้ำหนักด้วยเทคนิควิธีการ
- ขั้นตอนสุดท้ายการเก็บรายละเอียด

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. เส้น (Line) เป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานที่ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดโครงสร้างรูปร่าง รูปทรงของระนาบ จังหวะ พื้นที่ว่าง ตลอดจนวัสดุและสิ่งของต่าง ๆ

2. รูปทรง (Form) การใช้รูปทรงในผลงานชุดนี้จะเป็นการใช้รูปทรงเรขาคณิตและรูปทรงธรรมชาติของคนที่ได้จากเรื่องราวเนื้อหาของวิถีชีวิตทางประเพณีวัฒนธรรมมาผสมผสานทับซ้อนตัดทอนโดยเน้นใช้จังหวะลีลาต่าง ๆ

3. สี (Color) เป็นการใช้สีและบรรยากาศของสีทั้งโทนร้อนและโทนเย็นผสมผสานกันที่ให้ความรู้สึกสดใสมีชีวิตชีวาสอดคล้องกลมกลืนกับลวดลายของเส้นที่สร้างรูปทรงต่างๆที่มีความงดงามและลง ตัวของผ้าปาเต๊ะวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย

4. น้ำหนักแสงและเงา (Tone) เป็นทัศนธาตุที่สำคัญหลักในการควบคุมรูปแบบโครงสร้างผลงานที่มีความเคลื่อนไหวซึ่งเกิดจากค่าน้ำหนักอ่อนแก่ที่แตกต่างกันหรือทำให้เกิดมิติสลับซับซ้อนสนุกสนาน

5. พื้นที่ว่าง (Space) เป็นพื้นที่ว่างระหว่างรูปทรงที่เกิดขึ้น 2 ลักษณะ คือพื้นที่ว่างระหว่างรูปทรงหรือภายนอกรูปร่างหรือรูปทรงกับพื้นที่ว่างภายในรูปร่างหรือรูปทรงที่ผสมผสานด้วยเรื่องราวสีเส้นและพื้นผิว

6. ลักษณะพื้นผิว (Texture) เป็นทัศนธาตุที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นวัตถุและกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกความหยาบ ความละเอียด ขรุขระ มันวาว ฯลฯ

จากผลการดำเนินกิจกรรมวิจัยสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ผลศึกษาด้านเนื้อหาจังหวะสีเส้นกับรูปสัญลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาผลงานที่สมบูรณ์มีกลิ่นอายทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของรูปแบบผลงาน

2. ผลการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานพบว่าการนำรูปแบบจังหวะสี่สัณกับรูปลักษณะ ลวดลาย สมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานมีบรรยากาศ สีสัน มีจังหวะ ที่ สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราวที่สมบูรณ์ตามกระบวนการและเกิดรูปลักษณะลวดลายใหม่กับผลงานการ สร้างสรรค์

2.1. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ขั้นตอนการสร้างแรงบันดาลใจจังหวะสี่สัณในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้

- เนื้อหาเรื่องราวรูปลักษณะลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานมีบรรยากาศ สีสัน มีจังหวะ

- รูปทรงจากตัวมโนราห์และตัวหนังตะลุง

- เทคนิคการสร้างสรรค์โดยการนำสีอะคริลิกและเทคนิคผสมผสานกันให้เกิด

เอกภาพกับเรื่องราว

2.1.2 ขั้นตอนการกำหนดแนวคิดและการตีความหมายข้อมูลเป็นข้อมูลที่เป็นพื้นฐาน เบื้องต้นใน การศึกษาค้นคว้าในการสร้างสรรค์จิตรกรรมสื่อผสมอย่างเป็นระบบสามารถทำให้คัดสรรวัสดุ ผสมผสานอารมณ์ความรู้สึกในการสร้างสรรค์ผลงานได้แรงบันดาลใจจากความรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ที่เป็น เรื่องราวประสบการณ์ถ่ายทอดออกมาจากใต้จิตสำนึกอย่างลึกซึ้ง

2.1.3 ขั้นตอนการออกแบบร่างผลงานเป็นการนำข้อมูลจากเรื่องราวจังหวะสี่สัณกับ รูปลักษณะลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

- ขั้นตอนการเลือกแบบขยาย

- ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงานสู่การพัฒนาผลงานในแต่ละชุด

- ขั้นสรุปผลการสร้างสรรค์

2.1.4 ขั้นตอนการทดลองการสร้างสรรค์ผลงานผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับวัสดุและสีที่ นำมา สร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความรู้สึกต่อผลงานที่ถ่ายทอดโดยการนำสีอะคริลิก สีน้ำมัน ผงคาร์บอน ผ่าปาเต๊ะ น้ำ สร้างเทคนิคลวดลายพื้นผิว

2.1.5. ขั้นตอนการประเมินและปรับปรุงจากการศึกษาตามขั้นตอนดังกล่าว พบปัญหา ในการ สร้างสรรค์ในช่วงแรกซึ่งปัญหาที่เกี่ยวกับการหาสัญลักษณ์รูปแบบซึ่งความคิดเบื้องต้นค่อนข้างกว้าง ในพื้นที่วิจัย ปัญหาคลี่คลายลงเป็นขั้นตอนตามลำดับ สร้างสรรค์ได้ใช้เวลาในการสร้างสรรค์ผลงานการ ถ่ายทอดรูปแบบที่เป็นสัญลักษณ์ถึงจังหวะสี่สัณกับรูปลักษณะลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรม ภาคใต้

2.1.6 ขั้นตอนการนำเสนอและเผยแพร่ ผลงาน จังหวะสีสันทันกับรูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่
ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

- ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลการสร้างสรรค์

1) แนวคิด เป็นการวิเคราะห์ถึงแนวคิด แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์
ผลงานของผู้วิจัยที่แสดงออกมาในผลงาน

2) เนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ถึงสาระเรื่องราวที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอออกมา
ในรูปแบบการตัดทอนแบบกึ่งรูปธรรมซึ่งสื่อถึงเรื่องราวเกี่ยวกับสีสันทัน วิถีชีวิตการเปลี่ยนแปลงของประเพณี
และวัฒนธรรม

3) รูปแบบ เป็นการวิเคราะห์ลักษณะของผลงานของผู้วิจัยที่ทำการ สร้างสรรค์
ว่ามีรูปแบบลักษณะเป็นแบบรูปธรรม กึ่งรูปธรรม หรือนามธรรม แบบร่วมสมัยหรือสมัยใหม่ เป็น ต้น

4) องค์ประกอบศิลป์ เป็นการวิเคราะห์ถึงผลงานการสร้างสรรค์ของผู้วิจัย โดย
ใช้ทัศนธาตุ(จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง สี น้ำหนัก พื้นผิว และที่ว่าง)แสดงออกที่เห็นในผลงานตามหลัก ทฤษฎี
องค์ประกอบศิลป์(เอกภาพ ความสมดุล ความกลมกลืน ความขัดแย้ง จุดเด่นจุดสนใจ ฯลฯ)เพื่อ ประเมิน
คุณค่าของผลงานศิลปะ

- การวิเคราะห์ผลงาน

1) รูปแบบ เป็นผลงานจิตรกรรมร่วมสมัยในรูปแบบลักษณะตัดทอน
สร้างสรรค์กึ่งรูปธรรมโดยใช้หลักทฤษฎีทางศิลปะในการแสดงออกตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย

2) เนื้อหา โดยการนำสีสันทัน ลวดลายวิถีชีวิตของประเพณีและวัฒนธรรมที่มี
ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงซึ่งนำรูปลักษณ์การแสดงหนังตะลุง มะโนราห์ มาสร้างสรรค์เป็นจุดสนใจใน
ผลงาน

3) เทคนิควิธีการ เป็นกระบวนการสร้างสรรค์เทคนิควัสดุอุปกรณ์ทางด้าน
จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมหลากหลายวัสดุผ่านกระบวนการสังเคราะห์ที่ผสมกลมกลืนกันจนเป็น
เอกภาพที่ลงตัวและมีคุณค่า

- การแสดงผลงาน เป็นการนำเสนอผลงานที่ได้สร้างสรรค์นำมาซึ่งรูปแบบการ จัด
นิทรรศการออกสู่สาธารณะชนแก่ผู้สนใจได้ร่วมกันชื่นชมเพื่อความสุนทรีย์

3.4 การสรุปผลงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสู่การสร้างสรรคในรูปแบบจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ที่แสดงออกมา ในผลงานอันเกิดจากความเชื่อ ประสบการณ์ ทศนคติ ที่หลอมรวมกันแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ แบบร่วมสมัยในรูปแบบส่วนตนตามวัตถุประสงค์ในงานวิจัย ผ่านรูปแบบตามหลักการจัดองค์ประกอบโดยอาศัยทัศนธาตุที่มองเห็นในผลงาน เพื่อประเมินคุณค่าในผลงานศิลปะ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงาน

การวิเคราะห์ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ชุด “จังหวัด สีสัน รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้” เป็นการวิเคราะห์เพื่อ สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมและสื่อผสมที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากสื่อพื้นบ้านหนังตะลุงและมโนราห์ ที่ถ่ายทอดผ่านกระบวนการผลิตหนึ่งและ อาศัยเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะนั้น จำเป็นจะต้องมีการทดลองค้นคว้าหาวิธีในการแสดงออกที่ต้องอาศัยระยะเวลาเพื่อค้นหารูปแบบและพัฒนาไปเป็นลำดับ โดยผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์ เทคนิคจิตรกรรมสีสือะคริลิกและสื่อผสม เป็นรูปแบบศิลปะร่วมสมัยอันมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบประเพณีวิถีชีวิตวัฒนธรรมภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและโดดเด่นบรรยากาศสีสัน ลวดลายนำมาซึ่งความประทับใจ โดยมุ่งเน้นจังหวัด สีสัน น้ำหนัก ระบายของแสงเงา นำมาคลี่คลายตัดทอนรูปทรง ของการแสดง หนังตะลุง มโนราห์ ด้วยการสร้างรูปลักษณ์ จากจังหวัด ระบายแสงเงาประกอบกันเกิดเอกลักษณ์ใหม่อันก่อให้เกิดสุนทรียภาพและความงาม บวกสีสันวัฒนธรรมลวดลายการแต่งกาย และการจัดองค์ประกอบขึ้นใหม่ตามทัศนคติส่วนตัวเพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดและจุดมุ่งหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ จิตรกรรมสีสือะคริลิกและสื่อผสม:จังหวัด สีสันรูปลักษณ์ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การสร้างสรรค์ผลงานวิจัย
- 4.3 การวิเคราะห์ผลงาน
- 4.4 การสรุปผลงานการสร้างสรรค์

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้นให้ออกมาได้อย่างลงตัวและสมบูรณ์ทั้งทางรูปทรงและเนื้อหา เพื่อที่จะสามารถแสดงออกถึงแนวความคิดได้มากที่สุดตลอดจนตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารกับบุคคลอื่นโดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะเพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดและจุดมุ่งหมายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าและศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ข้าพเจ้า ได้แบ่งออกเป็น 2 เรื่องได้แก่ 1. งานจิตรกรรม 2. ศิลปิน มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

4.1.1 งานจิตรกรรม ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ จากงานจิตรกรรมคือผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติที่มีเพียง ด้านกว้างกับด้านยาว ส่วนมิติที่ 3 คือปริมาตรและความลึกที่เกิดจากการใช้เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิว สร้างความลวงตาให้ดูลึกเข้าไป จิตรกรรมอาจแบ่งแยกได้เพียง 2 ประเภทกว้างๆ คือ 1.จิตรกรรมลวงตาในแบบดั้งเดิมที่ยังมีศิลปินนิยมทำกันอยู่อย่างแพร่หลาย ประเภทที่ 2 คือจิตรกรรมที่เป็นวัตถุ ไม่ลวงตาไม่เลียนแบบสิ่งใดๆใช้ทัศนธาตุสื่อความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ความงามและความหมายโดยตรง อาจเป็นการนำเอาวัสดุจริงมาใช้ในงานจิตรกรรม ฉะนั้น การนำเอา เนื้อหาเรื่องราวจังหวะ สีเส้น กับรูปลักษณ์ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ มาศึกษาจนเกิดความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ในการทำแบบร่าง โดยการศึกษากายภาพของรูปแบบวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมของภาคใต้ที่สอดคล้องกับแนวความคิดจากสถานที่จริง พร้อมด้วยจากการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ให้เห็นถึงเนื้อหาสาระของจังหวะสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ อันจะนำไปสู่กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องกับแนวความคิดในขั้นต่อไป

4.1.2 ศิลปิน ศึกษาข้อมูลในรูปแบบทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมเทคนิควิธีการสร้างสรรค์อันสอดคล้องกับแนวความคิด การแสดงออกของผลงานจากศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นศิลปินไทยจำนวน 3 ท่าน ศิลปินต่างประเทศจำนวน 2 ท่าน โดยได้คัดเลือกผลงานกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการคิดรูปแบบอัตลักษณ์การแดงออกของผลงานที่ใช้ทัศนธาตุต่าง ๆอันได้แก่ เส้น รูปทรง สี น้ำหนักแสงเงา โครงสร้าง พื้นผิว ระบาย มิติ และพื้นที่ว่างเป็นเช่นภาษาในการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก ความคิด เรื่องราว และความหมายใช้หลักการจัดองค์ประกอบเพื่อหาสิ่งที่เป็นสาระสำหรับการสร้างสรรค์ตามแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย ในด้านข้อมูลภาพที่ผู้วิจัยได้นำมาทำการวิเคราะห์เป็นภาพที่ได้มาจากหนังสือ ภาพถ่ายจากนิทรรศการและสื่อออนไลน์นำมาทำการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

1) แนวคิด เป็นการวิเคราะห์ถึงความคิด แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินที่ต้องการแสดงออกมาในผลงานศิลปะอันเกิดจากอารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ความรู้ ทัศนคติส่วนตน ความรู้สึกนึกคิดที่หลอมรวมกันแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะในรูปแบบส่วนตนของศิลปิน

2) เนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ถึงสาระเรื่องราวที่ศิลปินต้องการนำเสนอออกมาในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา เป็นภาพที่แสดงความเคลื่อนไหว ซึ่งอาจแสดงถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับปรัชญา ความเชื่อ ศาสนา สังคม วิถีชีวิต หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยรอบตัวของศิลปินที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกจนทำให้เกิดการสร้างสรรคผลงานออกมา

3) รูปแบบ เป็นการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผลงานของศิลปินที่ทำการสร้างสรรค์ ว่ามีการนำเสนอผลงานในลักษณะเอกลักษณ์ไทยในศิลปะร่วมสมัยแนวสากล แบบกึ่งเหมือนจริง ตัดทอน คลี่คลาย จนถึงแบบศิลปะนามธรรม ที่ทำงานโดยอาศัยภาษาแห่งทัศนศิลป์ คือจุด เส้น สี น้ำหนัก พื้นผิว แสดงออกถึงความคิดและอารมณ์ความรู้สึก

4) องค์ประกอบศิลป์ เป็นการวิเคราะห์ถึงผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปินตามหลักทฤษฎีศิลป์ (ทัศนธาตุทางศิลปะ)และหลักการจัดองค์ประกอบ(เอกภาพ ความสมดุล ความขัดแย้ง ความกลมกลืน ฯลฯ) จากทัศนธาตุที่มองเห็นในผลงาน เพื่อประเมินคุณค่าในผลงานศิลปะ

แบบวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของศิลปิน

ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการสร้างสรรค์ของศิลปิน

ศิลปิน	แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน	ผลงานศิลปินจิตรกรรมสี อะคริลิกและสีผสม
ดร.กมล ทัศนัญชลี	ศิลปินผู้บุกเบิกการแสดงออกทางทัศนศิลป์ใน รูปแบบใหม่ๆมานำเสนอในทำเองแล้วผสมผสาน ด้วยการนำภาพหรือวัสดุต่างๆมาติดสร้างสรรค์เป็น ผลงานทัศนศิลป์	
ศาสตราจารย์ วิโชค มุกดามณี	เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยโดยการ สร้างงานจิตรกรรมรูปแบบของศิลปะแนว สีผสม และพัฒนามาเรื่อยๆ จนมาเป็นรูปแบบ ศิลปะเชิงความคิดแนวจัดวาง โดยนำวัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก ทองแดง ฯลฯ มาสร้างสรรค์งานสีผสมโดย ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมควบคู่กันไป	
ศาสตราจารย์ เดชา วราขุน	เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปทรงเรียบ ง่ายน้อยชิ้นรูปทรงเรขาคณิตแสดงถึงความสงบนิ่ง เป็นสิ่งแทนของวัตถุและรูปทรงอินทรีย์แสดงความ เคลื่อนไหวของชีวิตโดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์ซิลค์ สกรีนต่อมาได้เปลี่ยนมาสร้างสรรค์ผลงานใน รูปแบบสีผสมเพื่อแสดงออกทางความคิดและ ความรู้สึก	
ศิลปินต่างประเทศ อุมแบร์โต บ็อคโซนี	จิตรกรและสร้างงานประติมากรรมตามแนว ความคิดของลัทธิฟิวเจอร์ริสม์เขามีเทคนิควิธีการ ผสมผสานระหว่างเทคนิคของพวกนีโอ-อิมเพรสชัน นิสต์ คิวบิสต์และจากภาพถ่ายโดยเพิ่มลีลาให้มี ความเคลื่อนไหวอย่างรุนแรง	

แบบวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของศิลปิน (ต่อ)

ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปิน

ภาพผลงาน ซูอัน มีโร อี ฟาร์รา	หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์			
	เนื้อหาเรื่องราว	แนวความคิด	รูปแบบ	องค์ประกอบ ทางด้านศิลปะ
 <p>Joan Miró Dimensions: 66 x 93 cm Period: Surrealism Created: 1925 Medium: Oil paint</p>	<p>เป็นผลงานที่ได้รับ ความบังเอิญมาก จากคติพื้นบ้าน ผลงานจิตรกรรม นิยมใช้สีสว่างสดใส รุนแรง ให้ ความสำคัญกับ อารมณ์จินตนาการ และความงาม</p>	<p>เป็นภาพที่แสดง ความเคลื่อนไหวไป มาของลายเส้นที่ พันกันซุกมุนและ ความสว่างสดใส ของสีภาพของมีโร เป็นการแปลงสิ่ง มหัศจรรย์</p>	<p>ศิลปะลัทธิ เหนือจริง (surrealism) ผสมกับ กรรมวิธีของ คติโฟวิสต์ (Fauvism; Fauves) เป็น คติทางศิลปะ คติหนึ่งตัด ทอนรูปทรง ธรรมชาติ ออกไปเหลือ เพียงรูป สัญลักษณ์ที่ อาจแทนค่า ด้วยรูปทรง เรขาคณิตหรือ สีที่เรียบ ๆ</p>	<p>แทนค่าด้วย รูปทรงเรขาคณิต หรือสีที่เรียบ ๆ โดยนำมาจัดวาง เป็นองค์ประกอบ อย่างง่าย ๆ กระจายรูปทรง แบบมีจังหวะที่สอ คล้องกับการซ้ำ ของเส้น</p>
 <p>Joan Miró i Ferrà. Frustrated Cat Size: 80 x 71 cm (31.5 x 28.0") Oil Painting on Canvas</p>				

แบบวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของศิลปิน (ต่อ)

ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปิน

ภาพผลงาน อุมแบร์โต บ็อคโซนี	หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์			
	เนื้อหาเรื่องราว	แนวความคิด	รูปแบบ	องค์ประกอบ ทางด้านศิลปะ
 <p>ยุค : อนาคตนิยม เรื่อง : การปั่นจักรยาน สี : สีน้ำมัน ขนาด : 70 x 95 ซม.</p>	<p>จากภาพถ่ายโดยเพิ่มลีลาให้มี ความเคลื่อนไหวอย่างรุนแรงอาศัย รูปทรงของสัตว์ สิ่งมีชีวิตและ เครื่องจักรเป็น ตัวแทนเป็น สัญลักษณ์ของ ความเคลื่อนไหว ความสับสนการ ไม่อยู่หนึ่งกับที่</p>	<p>เป็นสัญลักษณ์ของ ความเคลื่อนไหว ความสับสน การไม่ อยู่หนึ่งกับที่</p>	<p>แนวความคิดของ ลัทธิฟิวเจอริสม์ เขามีเทคนิค วิธีการผสมผสาน ระหว่างเทคนิค ของพวกนีโอ-อิม เพรสชันนิสต์ คิว บิสต์</p>	<p>เป็น องค์ประกอบ ของรูปทรงของ สิ่งมีชีวิตตัด ทอนด้วยเส้น เฉียงแบบมี จังหวะที่ สอดคล้องกับ การซ้ำของเส้น ใช้สีที่สดใสตัด กันอย่างรุนแรง</p>
 <p>ยุค : อนาคตนิยม เรื่อง : นักฟุตบอล สี : สีน้ำมัน ขนาด : 1.93 x 2.01 ม.</p>	<p>อาศัยรูปทรงของ สัตว์สิ่งมีชีวิตและ เครื่องจักรเป็น ตัวแทนเป็น สัญลักษณ์ของ ความเคลื่อนไหว ความสับสนการ ไม่อยู่หนึ่งกับที่</p>	<p>เป็นสัญลักษณ์ของ ความเคลื่อนไหว ความสับสนการไม่ อยู่หนึ่งกับที่</p>	<p>แนวความคิดของ ลัทธิฟิวเจอริสม์ เขามีเทคนิค วิธีการผสมผสาน ระหว่างเทคนิค ของพวกนีโอ-อิม เพรสชันนิสต์ คิว บิสต์</p>	<p>เป็น องค์ประกอบ มี จังหวะที่ สอดคล้องกับ การใช้น้ำหนักสี ที่สดใสตัดกัน อย่างรุนแรง เพื่อเน้นจุดเด่น ของรูปทรงและ เรื่องราว</p>

แบบวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของศิลปิน (ต่อ)

ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปิน

ภาพผลงาน ดร.กมล ทศนาญชลี	หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์			
	เนื้อหาเรื่องราว	แนวความคิด	รูปแบบ	องค์ประกอบ ทางด้านศิลปะ
 <p>ชื่อผลงาน/ Title : พระพุทธรบาท เทคนิค/ Techniques : จิตรกรรมสื่อผสม ขนาด/Size : ๗๐x๘๕ x ๕ ซม.</p>	<p>เกี่ยวกับ ปรัชญา ศาสนาและมรดก ทางวัฒนธรรม ผสมผสานกับการ แสดงออกแบบ ศิลปะตะวันตกใน รูปแบบที่ลงตัว</p>	<p>นำเอารูปทรง รูปลักษณ์ของ ศาสนาและศิลปะ ภูมิปัญญาแบบ ไทยๆทางการ แสดงโดยเฉพาะ รูปแบบหนึ่งใหญ่ โดยนำวัสดุที่ หลากหลายนำมา ประกอบเข้า ด้วยกัน</p>	<p>เป็นงานสื่อผสม มีความเป็น นามธรรม</p>	<p>มีทั้งความ ขัดแย้งกันทำให้ เกิดจุดเด่นของ รูปทรงและการ ใช้ลักษณะเส้น ที่อิสระเน้น รูปทรงด้วยสีเส้น ที่สดใสมีความ คมชัด</p>
 <p>ชื่อผลงาน/ ลูกคิด 1 เทคนิค/ Techniques : สื่อผสม ขนาด/ Size : 320x110 ซม.</p>	<p>สะท้อนอดีตและ ปัจจุบันเป็น ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่มีรากแก้วจาก ลูกคิดที่เป็นของชน ชาติเอเชีย</p>	<p>เป็นงานสื่อผสมที่ ได้สะท้อนยุคสมัย จากคอมพิวเตอร์ เครื่องแรก(ลูกคิด) เกิดที่จีนเอเชีย และไปเติบโตที่ สหรัฐอเมริกา สะท้อนอดีตและ ปัจจุบัน</p>	<p>เป็นงานสื่อผสม มีความเป็น นามธรรม</p>	<p>มีทั้งความ ขัดแย้งกันทำให้ เกิดจุดเด่นของ รูปทรงและการ ใช้ลักษณะเส้น ที่อิสระเน้น รูปทรงด้วยสีเส้น ที่สดใส</p>

แบบวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของศิลปิน (ต่อ)

ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปิน

ภาพผลงาน ศาสตราจารย์วิโชค มุกตามณี	หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์			
	เนื้อหาเรื่องราว	แนวความคิด	รูปแบบ	องค์ประกอบ ทางด้านศิลปะ
 <p>ชื่อภาพ “สภาวะใหม่” เทคนิค สื่อผสมบน ผ้าใบ 80 x 60 ซม.</p>	<p>จากรูปร่างและ เรื่องราวของ มนุษย์ จากนั้นจึง นำเรื่องราวชีวิต มนุษย์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมใน ยุคที่มีความเจริญ ทางด้านวัตถุ และ สภาวะการณ์ต่าง ๆ</p>	<p>เกี่ยวข้องกับชีวิต สังคม และ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ คติ ความเชื่อในพุทธ ศาสนา และโลก อนาคต</p>	<p>เป็นงานสื่อผสมมี ความเป็น นามธรรมจนมา เป็นรูปแบบ ศิลปะเชิง ความคิดแนวจัด วาง</p>	<p>องค์ประกอบที่ มีจุดสนใจอยู่ กึ่งกลางของ ภาพเน้นด้วยสี ต่างวรรณะกัน แต่กลมกลืน ด้วยรูปทรงชนิด เดียวกัน</p>
 <p>ชื่อภาพ “เรื่องราวของ ช่าง” เทคนิค สื่อผสม ขนาด: 200 x 250 ซม. ปี 2551</p>	<p>ได้รับแรงบันดาลใจ จากชีวิตและ เรื่องราวของช่าง ไทย การได้รับ ผลกระทบจาก ความก้าวหน้า การขยายตัวของ เมือง และการ ดำรงชีพของคนใน สังคมสมัยใหม่</p>	<p>สร้างเรื่องราว และร่องรอยรูปช่างที่ มีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหว ไปสู่ภาวะ ที่เหลือแต่ร่างในที่สุด จะเป็นสภาพไร้รูป</p>	<p>เป็นงานสื่อผสมมี ความเป็น นามธรรมจนมา เป็นรูปแบบ ศิลปะเชิง ความคิดแนวจัด วาง</p>	<p>องค์ประกอบที่ มีจุดสนใจอยู่ กึ่งกลางของ ภาพเน้นด้วยสี น้ำหนักอ่อนแก่ แต่กลมกลืน ด้วยรูปทรงชนิด เดียวกัน</p>

แบบวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของศิลปิน (ต่อ)

ตารางที่ 4.1 ตารางการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปิน

ภาพผลงาน ศาสตราจารย์ เดชา วราขุน	หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์			
	เนื้อหาเรื่องราว	แนวความคิด	รูปแบบ	องค์ประกอบ ทางด้าน ศิลปะ
 <p>ชื่องาน : การ สะท้อน หมายเลข 10 เทคนิค : อะลูมิเนียม, ทองแดง ทองเหลือง, ไม้อัด ขนาด : 93.5 x 113.5 ซม.</p>	<p>สัญลักษณ์ องค์ประกอบของ สถาปัตยกรรม สมัยใหม่ใช้รูปทรง เรขาคณิตแสดงถึง ความสงบนิ่งเป็น สิ่งแทนของวัตถุ และรูปทรง อินทรีย์แสดง ความเคลื่อนไหว ของชีวิต</p>	<p>มีการใช้รูปทรง เรขาคณิตเป็น สัญลักษณ์เชื่อมโยง กับองค์ประกอบ ของสถาปัตยกรรม สมัยใหม่ในขณะที่ รูปทรงธรรมชาติและ และรูปทรงอิสระ</p>	<p>เป็นงานสื่อผสมมี ความเป็น นามธรรม</p>	<p>ใช้รูปทรง เรขาคณิต รูปทรง ธรรมชาติ รูปทรงอิสระ พื้นที่ว่างมีการ ลดหลั่นเพื่อให้ เกิดความเป็น สองมิติและ สามมิติให้กับ พื้นระนาบ</p>
 <p>ชื่องาน : Image of Nature No.3 เทคนิค : สื่อผสม ขนาด : 80 x 97 ซม.</p>	<p>มีการใช้รูปทรง เรขาคณิตเป็น สัญลักษณ์ เชื่อมโยงกับ รูปทรงธรรมชาติ และรูปทรงอิสระ เชื่อมโยงกับ ธรรมชาติ แวดล้อม</p>	<p>มีการใช้รูปทรง เรขาคณิตเป็น สัญลักษณ์เชื่อมโยง กับรูปทรงธรรมชาติและ และรูปทรงอิสระ เชื่อมโยงกับ ธรรมชาติแวดล้อม</p>	<p>เป็นงานสื่อผสมมี ความเป็น นามธรรม</p>	<p>มีการใช้ รูปทรง เรขาคณิต รูปทรง ธรรมชาติใช้ ลักษณะวัสดุ พื้นผิวให้มี จุดเด่น</p>

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบศิลปะร่วมสมัยแบบกึ่งรูปธรรมกึ่งนามธรรมที่มีกระบวนการสร้างสรรค์แบบผสมผสานของงานจิตรกรรมกับวัสดุต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย ในหัวข้อ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม: จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

4.1.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีดังต่อไปนี้

4.1.3.1 ทฤษฎีของโมเดิร์นนิสม์ ตามทฤษฎีสัญวิทยา(Semiotic) ภาษาแห่งการเห็นเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สุดของการสื่อสารระหว่างมนุษย์ ภาษาแห่งอักษรเพียงภาษาเดียวยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้สื่อสารที่ลึกซึ้งเหล่านั้นได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ครอบคลุมทั้งหมด มนุษย์จึงต้องสร้างภาษาอื่นๆ ขึ้นมาเพื่อสนองต่อความปรารถนาในการสื่อสารนอกเหนือเขตอำนาจของภาษาแห่งอักษร ภาษาภาพแห่งการมองเห็นนั่นคือ ภาษาทัศนศิลป์ ซึ่งถือเป็นภาษาสากล “ภาพหนึ่งภาพสื่อความหมายได้มากกว่าคำพินิจ” คำกล่าวนี้คงเป็นจริงอย่างมากที่เดียวตามคำกล่าวของ เลโอ ตอลสตอย ที่ว่า “เราใช้คำพูดสำหรับสื่อสารความคิด แต่ใช้ศิลปะสำหรับสื่อสารความรู้สึก” ดังตัวอย่างเรื่องความงาม(อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550, น. 36-41)

4.1.3.2 ทฤษฎีความงาม เป็นหัวใจของสุนทรียวิทยาและสุนทรียศาสตร์เป็นคุณค่าที่สำคัญของผลงานศิลปะและความงามในธรรมชาติ โดย เพลโต (Plato) กล่าวไว้ว่า ความงามที่แท้จริงไม่มีอยู่จริงบนโลกนี้ หากแต่มีอยู่ในโลกมโนคติ ซึ่งเป็นความงามนิรันดร์ และ อริสโตเติล (Aristotle) กล่าวว่า ความงามอยู่ที่ความประสานกลมกลืนของสัดส่วน ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายของประสาทและอวัยวะต่างๆ ซึ่งศิลปินสามารถค้นพบความกลมกลืน แล้วถ่ายทอดลงบนผลงานได้ (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559, น. 99-100)

4.1.3.3 ทฤษฎีการแสดงออก เป็นความรู้สึกทางด้านอารมณ์ที่มาจากภายในที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมเรื่องราวในสังคมและธรรมชาติที่เกิดขึ้นและแปรเปลี่ยนตามยุคสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีมาบีบบทบาทในสังคมยุคใหม่ของมนุษย์หรือเทคโนโลยีเข้ามาบีบบทบาทแทนสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติโดยสังเกตจากการนำรูปทรง สีเส้นและจากวัสดุที่นำมาประกอบกันเมื่อมองภาพรวมจากประสาทสัมผัสเนื้อหาของผลงานเป็นรูปแบบประสบการณ์นิยม(empiricism)ในทางญาณวิทยาหมายถึงทรรศนะที่ถือว่าแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือได้มีอย่างเดียวกัน นั่นคือ ประสบการณ์ (experience) ซึ่งหมายถึงความรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัส(สุนทรียศาสตร์, 2559: 90-141) ศิลปะคือประสบการณ์(Art as Experience) จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, ค.ศ. 1859-1952)นักปรัชญาชาวอเมริกันของลัทธิปฏิบัตินิยม(pragmatism) เขาได้แยกประสบการณ์ของบุคคลออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ คือ ประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน กับประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อม(สุนทรียศาสตร์, 2559: 90-141)

จากทฤษฎีผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยเป็นงานศิลปะทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมที่ประสานกลมกลืนกันของทั้งความงามในเนื้อหาและเทคนิควิธีการ เกิดเป็นผลงานแบบอุดมคติสมัยใหม่ที่สร้างสรรค์สื่อถึงความงามการเปลี่ยนแปลงใน จังหวะ สี สัน วิถีชีวิตทางวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ดูแล้วสื่ออารมณ์ถึงความเคลื่อนไหวจังหวะสนุกสนานทางวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

4.2 การสร้างสรรค์ผลงานวิจัย

หลังจากที่ข้าพเจ้าได้ศึกษา วิเคราะห์และสรุปข้อมูล ทางด้านเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีทางศิลปะและการศึกษาข้อมูลรูปแบบผลงานเทคนิคทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมและผลงานของศิลปินจนเกิดเป็นองค์ความรู้และเป็นแรงบันดาลใจในการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม : จังหวะสี สัน รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ โดยสร้างสรรค์เรื่องราวที่สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์และตอบสนองถึงแนวความคิดมากที่สุดอีกทั้งยังสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์ในการวิจัยดังนี้

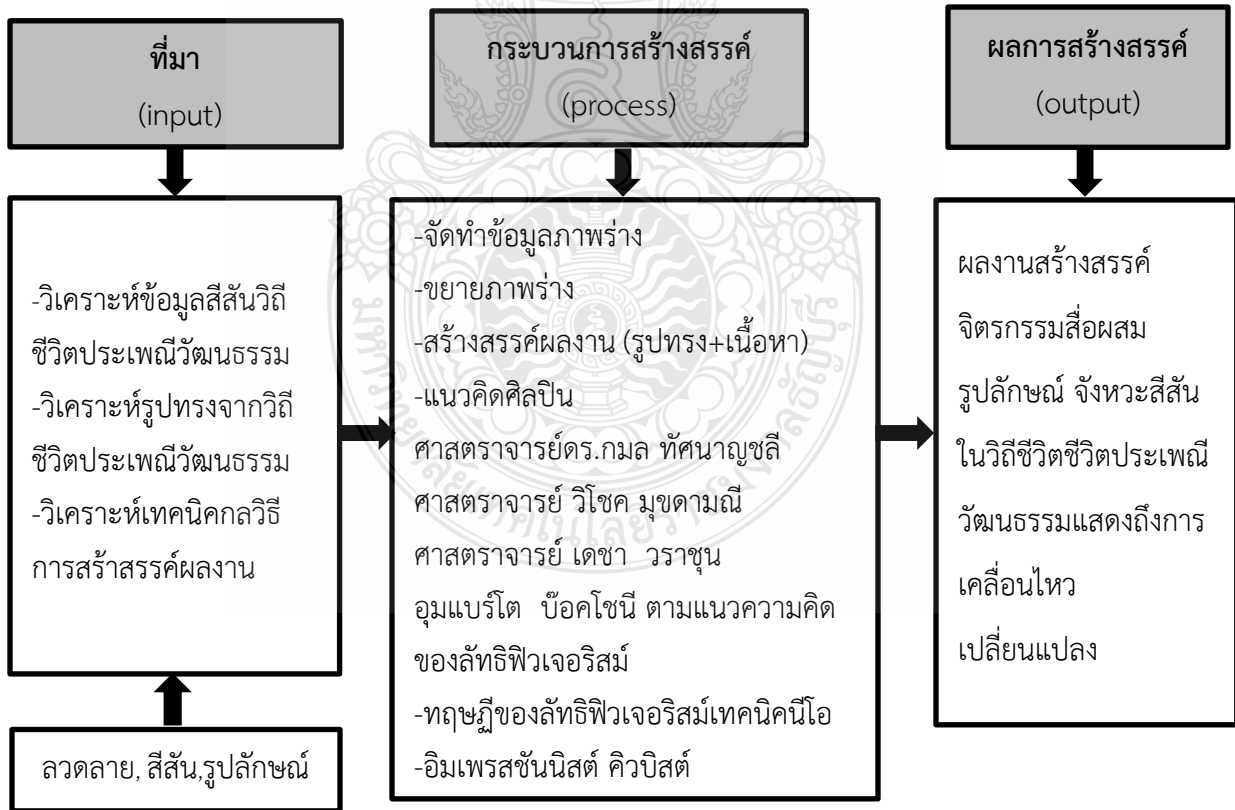
4.2.1 กรอบแนวคิด

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ที่มีเพียงด้านกว้างกับด้านยาว ส่วน 3 มิติคือปริมาตรและความลึกที่เกิดจากการใช้เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิวสร้างความลวงตา จิตรกรรมเป็นภาพที่ศิลปินระบายด้วยสี ที่อาจเป็นสีน้ำ สีอะคริลิก สีน้ำมัน หรือสีอื่นๆด้วยพู่กัน สี เป็นทัศนธาตุหลักในการสื่อทั้งเรื่องราว ความหมาย อารมณ์ ความรู้สึก และสุนทรียภาพ อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า สี คือภาษาเฉพาะของจิตรกรรม ด้วยธรรมชาติของงานจิตรกรรมสื่อประสมที่ใช้การสร้างสรรค์ด้วยการผสมผสานวัสดุและวิธีการหลากหลายจึงเป็นศิลปะที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถรับรู้งานได้ด้วยประสาทสัมผัสที่นอกเหนือไปจากการใช้สายตาสัมผัส จากการศึกษาผลงานจิตรกรรมสื่อประสมของศิลปินกรณศึกษาทั้งสามท่าน ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นความหลากหลายของรูปทรงวัตถุ สามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อต่อยอดการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมสื่อประสม การสร้างสรรค์งานศิลปะจากวัตถุที่สัมผัสได้

จากประสบการณ์ที่เคยพบเจอนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานถ่ายทอด เรื่องราว ความรู้สึกแสดงออกมาในรูปแบบงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมโดยนำบรรยากาศสี สันรูปทรงสิ่งของเครื่องใช้ในประเพณีลวดลายเสื้อผ้าการแต่งกายเป็นต้นนำมาสร้างสรรค์หลอมให้เกิดเป็นงานศิลปะรูปแบบใหม่โดยเนื้อหาที่สื่อจะเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์เรื่องราวลวดลายจังหวะ สี สัน วิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีของชาวใต้

ตารางที่ 4.2 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้สำรวจ รวบรวมข้อมูล

เนื้อหาสาระรูปแบบประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	การสังเคราะห์ในการทำแบบร่าง
ลวดลายของวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย	รูปลักษณะลวดลายเสื้อผ้าการแต่งกายที่มีเอกลักษณ์ สอดคล้องกลมกลืน ของเส้นรูปทรงต่างๆจาก ธรรมชาติที่มีความงดงามและลงตัวของผ้าปาเต๊ะ
รูปแบบการแสดงมโหรีศพ วิถีชีวิต กับวัฒนธรรม ของภาคใต้	หนังตะลุง แสงและเงา ที่ใช้ในการเชิดแสดง ตัวหนังตะลุงที่มีความโปร่งแสงท่าทาง ลีลาท่าร่ามโนราห์ภาคใต้ ที่มีรูปแบบเอกลักษณ์ความอ่อนช้อยของจะหว่าท่าร่าต่างๆ
จังหวัด ลวดลาย สีสันท ในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรม ภาคใต้	จังหวัดของแสงและเงา ตัวหนังตะลุง สีสันทเสื้อผ้า การแต่งกายของมโนราห์ สีสันทลวดลายการแต่งกาย รูปแบบของผ้าปาเต๊ะ

ภาพที่ 4.1 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

4.2.2 การทำภาพร่าง

หลังจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้ ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลข้างต้นนี้มาประมวลวิเคราะห์ เพื่อให้ตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการจะนำเสนอและแสดงออกได้อย่างเต็มที่และมีความชัดเจน เมื่อวิเคราะห์กับข้อมูลและได้ส่วนที่เป็นใจความสำคัญในแต่ละอย่างแล้วข้าพเจ้าจึงเริ่มร่างภาพเพื่อค้นหารูปแบบของงานโดยร่างเป็นผลงานชิ้นเล็ก หลากๆรูปแบบลงบนสมุด Sketch ซึ่งแต่ละแบบอาจจะมีความใกล้เคียงกันและ จากนั้นทำการคัดเลือกผลงานภาพร่างโดยผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำมาสร้างผลงานจริงที่ทำให้สะดวกยิ่งขึ้นเวลาปฏิบัติจริง เนื่องจากผลงานของข้าพเจ้ามีความเป็น 2 มิติ ที่ผสมผสานเทคนิคแต่ก็ไม่ได้กำหนดตายตัวว่าจะต้องใช้เทคนิคใช้สีอย่างเดียว และไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปเมื่อได้ลายเส้นแล้วจึงนำมาสร้างแม่แบบบนกระดาษแข็งเจาะเป็นโมเดลเพื่อสรุปรูปแบบที่แน่นอนของผลงานและวางโครงสร้างคร่าวๆเพื่อให้เห็นลักษณะที่มีความเป็นไปได้ของผลงานที่กำลังจะสร้างออกมาแต่อาจจะมีการปรับเปลี่ยนบางอย่างได้เวลาสร้างสรรค์ผลงานจริงเพื่อความเหมาะสมขององค์ประกอบของผลงานนั่นเอง

การคัดเลือกแบบ

งานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการสร้างสรรค์งานออกเป็น 3 ระยะ โดยในแต่ละระยะจะมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะมาชี้แนะให้คำแนะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ภาพร่าง จากนั้นทำการคัดเลือกภาพร่างโดยผู้เชี่ยวชาญและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างผลงานจริงพร้อมกันนี้จะนำข้อเสนอที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ได้ผลงานชิ้นที่สมบูรณ์ลงตัวที่สุด

การสร้างสรรค์ชุดที่ 1-3

ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ชุด “จังหวัด สีสัน รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้” ในการการสร้างสรรค์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการสร้างสรรค์ออกเป็น 3 ระยะ โดยในแต่ละระยะจะมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะมาชี้แนะให้คำแนะนำ เพื่อนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะถัดไป ในการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละระยะผู้วิจัยมีแนวทางในการสร้างสรรค์ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นระยะของการทดลองสร้างสรรค์ได้ทำการร่างภาพทดลองรูปแบบเทคนิคเนื้อหา แนวคิดต่างๆจำนวน 8 ชิ้น จากนั้นทำการคัดเลือกภาพร่างโดย รศ.ดร.สุวัฒน์ แสนขัติยรัตน์, รศ.ดร.สมพร ฐรี และผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ ทำการคัดเลือกจำนวน 3 ชิ้น เพื่อนำมาสร้างผลงานจริง ในการทดลอง สร้างสรรค์ผลงานจริงในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสีอะคริลิกและเทคนิคผสม โดยใช้ลวดลายจากผืนผ้าปาเต๊ะจริงรองพื้น ใช้ผงถ่านคาร์บอนเช็ดถูทับเพื่อเพิ่มน้ำหนักเพื่อค้นหามิติในภาพ และรายละเอียดลวดลายให้กับผลงาน ในระยะที่ 1 นี้ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิเคราะห์ผลงาน 3 ชิ้นไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงการวิเคราะห์ผลงานทดลองระยะที่ 1

ผลงานชั้นที่	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3
ภาพผลงาน			
แนวคิด	ใช้วัสดุผ้าปาเต๊ะจริงปะติดบนผืนผ้าใบรองพื้นด้วยสีอะคริลิกเอกลักษณ์การใช้ผ้าในการแต่งกายของวัฒนธรรมพื้นบ้าน	ใช้วัสดุผ้าปาเต๊ะจริงปะติดบนผืนผ้าใบรองพื้นด้วยสีอะคริลิกเอกลักษณ์การใช้ผ้าในการแต่งกายโดยใช้รูปทรงท่ารำโนราห์เพิ่มเนื้อหาให้สอดคล้องของวัฒนธรรมพื้นบ้าน	ใช้วัสดุผ้าปาเต๊ะจริงปะติดบนผืนผ้าใบรองพื้นด้วยสีอะคริลิกเอกลักษณ์การใช้ผ้าในการแต่งกายโดยใช้รูปทรงท่ารำโนราห์เพิ่มเนื้อหาให้สอดคล้องของวัฒนธรรมพื้นบ้าน
เนื้อหา	รูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะเอกลักษณ์การใช้ผ้าในการแต่งกาย	รูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะการใช้ผ้าในการแต่งกายและประเพณีวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านจังหวัดรำที่มีเอกลักษณ์	รูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะการใช้ผ้าในการแต่งกายและประเพณีวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านรำที่มีเอกลักษณ์
รูปแบบ	จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมแบบสมัยใหม่ตัดทอนกิ่งรูปธรรม	จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมแบบสมัยใหม่ตัดทอนกิ่งรูปธรรม	จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมแบบสมัยใหม่ตัดทอนกิ่งรูปธรรม
องค์ประกอบศิลป์	ใช้เส้นและรูปทรงเรขาคณิตตัดทอนจัดจังหวะแบบซ้ำ ๆ โดยใช้ลวดลายของผ้าให้เป็นจุดเด่นและจุดสนใจด้วยพื้นหลังที่มีสีสัน	ใช้เส้นและรูปทรงเรขาคณิตตัดทอนจัดจังหวะแบบซ้ำ ๆ โดยใช้ลวดลายของผ้าทับซ้อนด้วยรูปทรงกับท่ารำโนราห์เพื่อเพิ่มเนื้อหาให้เป็นจุดเด่นและจุดสนใจด้วยพื้นหลังที่มีสีสันสดใส	ใช้เส้นและรูปทรงเรขาคณิตตัดทอนจัดจังหวะแบบซ้ำ ๆ ลงเปิดพื้นที่ว่างโดยใช้ลวดลายของผ้าทับซ้อนด้วยการจัดกลุ่มรูปทรงกับท่ารำโนราห์เพื่อให้เกิดเอกภาพเป็นจุดเด่นและจุดสนใจด้วยพื้นหลังที่มีสีสันสดใส

ระยะที่ 2 เป็นระยะของการทดลองการสร้างสรรค์ที่พัฒนามาจากระยะที่ 1 ได้ดำเนินการ สร้างสรรค์ภาพร่างเพิ่มจำนวน 6 ชิ้น ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะจากนั้น ทำการคัดเลือกภาพร่างโดย รศ.ดร.สุวัฒน์ แสนขัติยรัตน์,รศ.ดร.สมพร ฐรีและผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ ทำการคัดเลือกจำนวน 2 ชิ้น ทำการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาสร้างผลงานจริงโดยใช้แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อนำไปสร้างผลงานจริง

ในการทดลองสร้างสรรค์ผลงานจริงในระยะที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมโดยใช้กรรมวิธีและขั้นตอนเช่นเดียวกับระยะที่ 1 ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์ จริงชิ้นที่ 1 และ 2 แต่ได้ทำการปรับปรุงพัฒนามาจากระยะที่ 1 คือเพิ่มรายละเอียดการทับซ้อนเรื่องราว รูปทรงมากขึ้น แต่ลองหันมาใช้รูปลักษณะตัวหนังสือตะลุงแทนตัวโนราห์และเพิ่มสีส้มแสงเงาและน้ำหนักให้เข้ม ขึ้นเพื่อสร้างบรรยากาศยามค่ำคืนของการละเล่นหนังตะลุง ในระยะที่ 2 นี้ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการ วิเคราะห์ผลงาน 3 ชิ้นไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงการวิเคราะห์ผลงานทดลองระยะที่ 2

ผลงานชิ้นที่	ชิ้นที่ 1	ชิ้นที่ 2	ชิ้นที่ 3
ภาพผลงาน			
แนวคิด	แสงและเงาที่นำมาสร้างปรากฏการณ์ที่โดดเด่นการ แสดงพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัย การขีดตัวหนังสือตะลุงที่มีเอกลักษณ์	แสงและเงาที่นำมาสร้างปรากฏการณ์ที่โดดเด่นการ แสดงพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัย การขีดตัวหนังสือตะลุงที่มีเอกลักษณ์	แสงและเงาที่นำมาสร้างปรากฏการณ์ที่โดดเด่นการ แสดงพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัย การขีดตัวหนังสือตะลุงที่มีเอกลักษณ์
เนื้อหา	รูปแบบประเพณีวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัย การขีดตัวหนังสือตะลุงที่มีเอกลักษณ์	รูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะ การใช้ผ้าในการแต่งกาย และประเพณีวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัย การขีดตัวหนังสือตะลุงที่มีเอกลักษณ์	รูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะ การใช้ผ้าในการแต่งกาย และประเพณีวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัย การขีดตัวหนังสือตะลุงที่มีเอกลักษณ์

รูปแบบ	จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมแบบสมัยใหม่ตัดทอนกึ่งรูปธรรม	จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมแบบสมัยใหม่ตัดทอนกึ่งรูปธรรม	จิตรกรรมสีอะคริลิกและเทคนิคผสมแบบสมัยใหม่ตัดทอนกึ่งรูปธรรม
องค์ประกอบศิลป์	ใช้เส้นและรูปทรงเรขาคณิตตัดทอนจัดจังหวะแบบซ้ำ ๆ โดยใช้รูปทรงตัวหนังสือตะลุมตะลนด้วยน้ำหนักเข้มให้เป็นจุดเด่นและจุดสนใจด้วยพื้นหลังที่มีสีสันมีแสงสว่าง	ใช้เส้นของรูปทรงเรขาคณิตตัดทอนจัดจังหวะแบบซ้ำ ๆ โดยใช้ลวดลายของผ้าทับซ้อนด้วยรูปทรงตัวหนังสือตะลุมตะลนด้วยสีสัน น้ำหนักเข้มเพิ่มเนื้อหาให้เป็นจุดเด่นและจุดสนใจด้วยพื้นหลังที่มีความสว่างสร้างบรรยากาศเหมือนการขีดหนังสือ	ใช้เส้นและรูปทรงเรขาคณิตตัดทอนลดจังหวะแบบซ้ำ ๆ ลงเปิดพื้นที่ว่างโดยใช้ลวดลายของผ้าทับซ้อนด้วยการจัดกลุ่มรูปทรงตัวหนังสือตะลุมตะลนด้วยสีสันน้ำหนักแสงเงาเข้มเพื่อให้เกิดเอกภาพของรูปทรงเป็นจุดเด่นและจุดสนใจด้วยพื้นหลังที่มีความสว่างสร้างบรรยากาศเหมือนการขีดหนังสือ

ระยะที่ 3 เป็นระยะของการสรุปผลงานที่เกิดขึ้นกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในระยะที่ผ่านมา ได้จัดทำภาพร่างจำนวน 9 ชิ้น ที่พัฒนามาจากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 โดยได้มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อเพื่อ แสดงศักยภาพทางการสร้างสรรค์และให้ได้มาซึ่งผลงานศิลปกรรมที่มีคุณค่าและมีความสมบูรณ์เป็น เอกภาพมากที่สุด ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำมาสร้างผลงานจริงจำนวน 3 ชิ้น ได้แก่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณวิโชค มุกตามณี, ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง, รศ.ดร.สุวัฒน์ แสนขัติยรัตน์, ศ.ดร.สมพร ฐรี และผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ ซึ่งตัวผลงานได้อาศัยแนวคิดที่ต่อยอดจากผลงานในระยะแรกๆ คือ การเล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมในยุคปัจจุบันผ่านรูปทรงจังหวะของตัวหนังสือตะลุม ตะลน ลวดลายผ้าปาเต๊ะตามประเพณีการแต่งกายที่สร้างขึ้นใหม่ตามแบบฉบับของข้าพเจ้าในรูปแบบจิตรกรรม 2 มิติ เพื่อสามารถสื่อสารให้ผู้ชมผลงาน ได้เห็นถึงความ เป็นไปและคุณค่าของวัฒนธรรมของชาติผ่านจิตรกรรมและเทคนิคผสมร่วมสมัย และดึงดูดให้เกิดความน่าสนใจ ด้วยรูปลักษณ์ที่แปลกและแตกต่าง มีสีสันสนุกสนานและกลิ่นอายของภูมิปัญญาเดิม เพื่อให้ทวนระลึกถึง ความทรงจำในวัยเยาว์ และเป็นสิ่งใหม่ ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีผลงาน

ทั้งหมด 2 ชุด ประกอบด้วยผลงาน 4 ชิ้น ก่อเกิดความงาม ความหมาย และความ น่าสนใจ สร้างพลังความ เคลื่อนไหว ให้เกิดความสุขสนานภายในผลงาน เสมือนเป็นสิ่งบันเทิงใจ

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานระยะแรก

จากการศึกษาค้นคว้าในแหล่งข้อมูลดังที่กล่าวมาข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมข้อมูลถ่ายทอดสู่การสร้าง สรรค์ผลงานซึ่งนำไปสู่สุนทรียะในมุมมองที่แตกต่างผ่านงานเทคนิคทางด้านจิตรกรรมและสื่อผสมโดยมุ่งเน้นการ สร้างสรรค์งานจิตรกรรมที่สอดแทรกเรื่องราวแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องราวของจังหวัด สีสัน รูปลักษณ์ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ในยุคปัจจุบันโดยนำเสนอแนวคิดผ่านรูปทรง ท่าทาง ของตัว หนึ่งตะลุง มโนราห์ซึ่งมีความผูกพันตั้งแต่วัยเยาว์ที่สร้างขึ้นใหม่ตามแบบฉบับส่วนตัว

ภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1

ภาพที่ 4.2 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1 ชุด วัฒนธรรมเครื่องจักร สาน

ภาพที่ 4.3 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 4.4 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 4.5 การออกแบบภาพแบบร่างผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 4.6 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5

ภาพที่ 4.7 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 6

ภาพที่ 4.8 การออกแบบภาพแบบร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 7

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานระยะ 1

ภาพที่ 4.9 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 เป็นช่วงที่พัฒนาแบบร่างปรับปรุงบางส่วนโดยศึกษาเพิ่มจังหวะรูปทรงตัวละคร การออกแบบร่างลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายประกอบรูปทรงท่ารำมโนราห์ ผลงาน ชุต จังหวะ ลีลา

ภาพที่ 4.10 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 9

ภาพที่ 4.11 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 10

ภาพที่ 4.12 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 11

ภาพที่ 4.13 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 12

ภาพผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 1

ภาพที่ 4.14 ภาพผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน จังหวะ ลาดลาย เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 65 x 80 ซม.

ภาพที่ 4.15 ภาพผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน จังหวะ ลีลาท่ารำ มโนราห์ เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 65 x 80 ซม.

ภาพที่ 4.16 ภาพผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

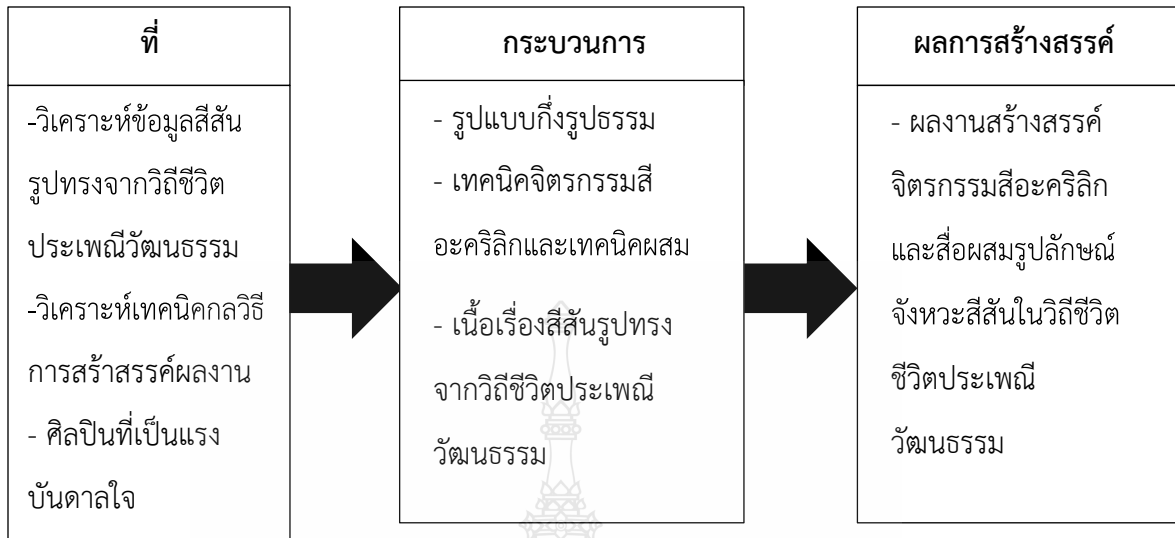
ชื่อผลงาน จังหวะ ลีลาท่ารำ มโนราห์ เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม ขนาด 65 x 80 ซม.

สรุปผลงาน ชุดที่ 1 ในการสร้างสรรค์ผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 1 นี้ฉันผู้วิจัยทำการนำเสนอ 3 ชั้นแรกต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะแล้วนั้นก็ได้รับข้อเสนอแนะทางด้านเนื้อหา รูปแบบ เทคนิคการจัดองค์ประกอบในชุดที่ 2 ต่อไป

รูปทรง เป็นการนำรูปทรงของคนตัวละครหลักของการแสดงท่าทางการรำมโนราห์นำมาจัดวางแบบซ้ำๆเพื่อให้เกิดมิติความรู้สึกที่ต่อเนื่องกันเป็นจังหวะและรวมกลุ่มให้เกิดเอกภาพ

เนื้อหา รูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะการใช้ผ้าในการแต่งกาย และประเพณีวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านจังหวัดท่าราญมโนราห์ที่มีเอกลักษณ์ผสมผสานในอุดมคติที่เป็นรูปแบบตัดทอนแบบกึ่งรูปธรรม

เทคนิควิธีการ ที่นำมาใช้เป็นเทคนิคทางด้านจิตรกรรมโดยใช้สีอะคริลิกในการรองพื้นและผสม ด้วยเทคนิควัสดุการใช้ผงคาร์บอนเพื่อลงน้ำหนักเน้นเรื่องราวรูปทรง พอสรุปแสดงแผนผังความคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 4.17 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานระยะ 2

ภาพร่างผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 2 เป็นช่วงที่ปรับเปลี่ยนแบบร่างปรับปรุงเพิ่มเติม รูปแบบทดลองเทคนิคชุดตกให้มีความสอดคล้องลงตัวมุมมองรูปทรงที่อิงอารมณ์ความรู้สึกเคลื่อนไหว ชื่อ ผลงาน “แสงเงา จังหวะทำนองตะลุง”

ภาพที่ 4.18 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 4.19 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 4.20 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 4.21 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 4.22 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ภาพผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 2

ภาพที่ 4.23 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน แสง เภา จังหวะทำนองตะลุง

เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนวัสดุพื้นเฟรมผ้าใบ ขนาด 60 x 40 ซม.

ภาพที่ 4.24 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2 ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน แสง เงา จังหวะทำนองตะลุง 2/2020
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนวัสดุพื้นเฟรมผ้าใบ ขนาด 90 x110 ซม.

ภาพที่ 4.25 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2 ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน แสง เงา จังหวะทำนองตะลุง 3/2020
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนวัสดุพื้นเฟรมผ้าใบ ขนาด 90 x110 ซม.

ภาพที่ 4.26 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 2
ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน แสง เงา จังหวะทำนองตะลุง 3/2020
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนวัสดุพื้นเฟรมผ้าใบ ขนาด 90 x110 ซม.

ภาพร่างผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 3

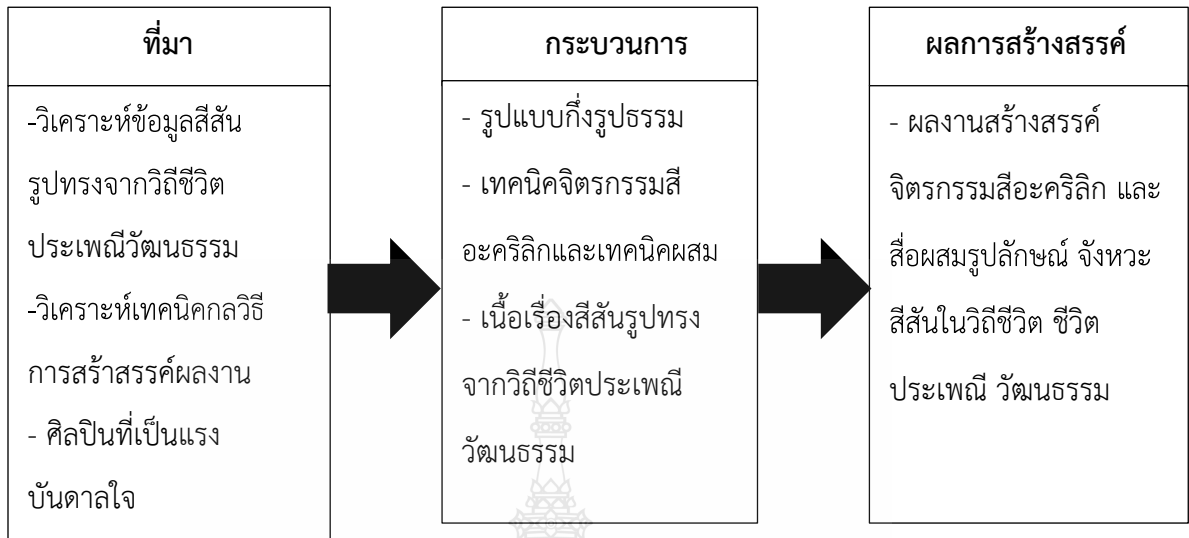
สรุปผลงาน ชุดที่ 2 ในการสร้างสรรค์ผลงานทดลองสร้างสรรค์จริงระยะที่ 2 นั้นผู้วิจัยทำการนำเสนอ 3
ชิ้นแรกต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะแล้วนั้นก็ได้รับข้อเสนอแนะทางด้านเนื้อหา รูปแบบ
เทคนิคการจัดองค์ประกอบในชุดที่ 3 ต่อไป

รูปทรง เป็นการนำรูปทรงของคนตัวละครหลักของการแสดงท่าทางการเชิดหนังตะลุงนำมาจัดวาง
แบบซ้ำๆเพื่อให้เกิดมิติความรู้สึกที่ต่อเนื่องกันเป็นจังหวะและรวมกลุ่มให้เกิดเอกภาพ

เนื้อหา รูปแบบลวดลายผ้าปาเต๊ะการใช้ผ้าในการแต่งกายและประเพณีวัฒนธรรมการแสดง
พื้นบ้านจังหวะทำรำมโนราห์ที่มีเอกลักษณ์ผสมผสานในอุดมคติที่เป็นรูปแบบตัดทอนแบบกึ่งรูปธรรม

เทคนิควิธีการ ที่นำมาใช้เป็นเทคนิคทางด้านจิตรกรรมโดยใช้สีอะคริลิกในการรองพื้นและผสม ด้วย
เทคนิควัสดุการใช้ผงคาร์บอนเพื่อลงน้ำหนักเน้นเรื่องราวรูปทรง พอสรุปแสดงแผนผังความคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 4.27 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานระยะ 3

ภาพที่ 4.28 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ขั้นที่ 1

ปรับปรุงรูปแบบชิ้นงานการ ออกแบบร่างลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายประกอบรูปทรงทำรำ มโนราห์ ซึ่งส่งผลที่รู้สึกมีจังหวะสนุกสนานเพิ่มมากขึ้นโดยใช้วัสดุจริง ผลงาน ชุด จังหวะ ลีลาทำรำ มโนราห์

ภาพที่ 4.29 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 4.30 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 4.31 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 4.32 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 5

ภาพที่ 4.33 การออกแบบภาพร่างทดลองผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 6

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานระยะ 3

จากการศึกษาเพิ่มเติมในการสร้างสรรค์ผลงานสรุปในระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการสร้างภาพร่างจำนวนทั้งสิ้น 6 ชิ้น และทดลองการสร้างสรรค์มาได้ระยะหนึ่ง จะเห็นว่าที่ผ่านมานั้นผู้วิจัยได้เลือกนำเอาเรื่องราววิถีชีวิตในท้องถิ่นของตนเองมาถ่ายทอดผ่านผลงานมาโดยตลอด และค้นหาแรงบันดาลใจใหม่ๆ เพิ่มเติม เพื่อเข้ามาเป็นสีสันให้การสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะในแบบฉบับของตนเอง ซึ่งยังมีเนื้อหาเค้าโครงเดิมที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด สีสัน ลวดลาย วิถีชีวิต แต่เน้นไปในทางที่เป็น สิ่งที่ทำให้ความบันเทิงใจมากขึ้น เช่นเดียวกับหนังตะลุงกับการแสดงพื้นบ้านที่ควบคู่กันมาเสมออย่าง “มโนราห์” นั่นเอง ซึ่งทำการคัดเลือกโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะจำนวน 5 ท่านได้แก่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณวิ

โชค มุกตามณี, ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง, รศ.ดร.สุวัฒน์ แสนขัติยรัตน์,รศ.ดร.สมพร ฐรีและผศ.ดร.ไชย พจน์ ทวلمانพ ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อคัดเลือกนำไปสร้างผลงานจริง ระยะเวลาที่ 3 ระยะสรุป (ภาคผนวก ก)

ผลงาน “รูปลักษณ์ จังหวะสีสันลวดลายในวิถีชีวิต” ซึ่งมีชื่อเดียวกันกับชื่อชุดของผลงานชุดนี้ โดยข้าพเจ้าได้ ต่อยอดแนวความคิดจากผลงานที่ผ่านมาที่มีรูปขอบเป็นเหลี่ยมๆและลวดลายของผ้าปาเต๊ะ ตามขอบรูปของงานมาก เกินไป ผลงานจึงดูเบาไม่หนักแน่น ข้าพเจ้าจึงสร้างให้ผลงานชิ้นนี้มีรูปขอบที่ ชัดเจนและคมในบางส่วน และสร้างให้มีพื้นมีน้ำหนักที่เข้มสีด้ามากขึ้นเพื่อเป็นส่วนที่มีน้ำหนักเข้มสุด และมี พื้นสีสันฉูดฉาดแบบมโนราห์ เพื่อเป็นน้ำหนักในระดับกลาง ส่วนพื้นที่ของสีเหลือง สีแดงที่มีระดับความ อ่อนเข้มเปรียบเหมือนแสงสีจากหลอดไฟเวทีการแสดงยามค่ำคืน ผลงานจึงมี กลิ่นอายของหนังตะลุงและ มโนราห์มากขึ้น และชัดเจนด้วยลักษณะลีลาท่าทางที่ดูเคลื่อนไหว แทรกด้วยรูปทรงตัวคนแต่ไม่ชัดเจนมาก นึกเป็นลวดลายทับซ้อนกัน โดยให้ตัดกับส่วนที่เป็นสีสันของลายผ้ามโนราห์ และตัวรูปทรงโดยรวม

ภาพที่ 4.34 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน รูปลักษณ์ จังหวะสีสันลวดลายในวิถีชีวิต1/2020

เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนวัสดุพื้นเฟรมผ้าใบ ขนาด 90 x 110 ซม.

ภาพที่ 4.35 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน รูปลักษณะ จังหวะสีสั่นลวดลายในวิถีชีวิต2/2020
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนวัสดุพื้นเฟรมผ้าใบ ขนาด 90 x 110 ซม.

ภาพที่ 4.36 ภาพผลงานสร้างสรรค์ผลงานจริงระยะที่ 3 ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน รูปลักษณะ จังหวะสีสั่นลวดลายในวิถีชีวิต3/2020
เทคนิค จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมบนวัสดุพื้นเฟรมผ้าใบ ขนาด 90 x 110 ซม.

4.3 การวิเคราะห์ผลงาน

หลังจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้ ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลข้างต้นนี้มาประมวลวิเคราะห์ เพื่อให้ตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการจะนำเสนอและแสดงออกได้อย่างเต็มที่และมีความชัดเจน เมื่อวิเคราะห์กับข้อมูลและได้ส่วนที่เป็นใจความสำคัญในแต่ละอย่างแล้ว ข้าพเจ้าจึงเริ่มร่างภาพเพื่อค้นหารูปแบบของงาน โดยร่างเป็นผลงานชิ้นเล็กๆ หลากๆรูปแบบลงบนสมุด Sketch ซึ่ง แต่ละแบบอาจจะมี

ความใกล้เคียงกัน และทำให้สะดวกยิ่งขึ้นเวลาปฏิบัติจริงเมื่อสรุปรูปแบบที่แน่นอน ของผลงาน และวาง โครงสีคร่าวๆ เพื่อให้เห็นลักษณะที่มีความเป็นไปได้ของผลงานที่กำลังจะสร้าง ออกมา แต่อาจจะมีการ ปรับเปลี่ยนบางอย่างได้เวลาสร้างสรรค์ผลงานจริง เพื่อความเหมาะสมของ องค์ประกอบของผลงานนั่นเอง

4.3.1 รูปแบบ มีการใช้รูปแบบธรรมชาติ มาตัดทอนและเพิ่มรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ การ สร้างสรรค์งานจิตรกรรมสื่อประสมที่มีการผสมผสานศิลปะในรูปแบบกึ่งนามธรรมแบบความเป็น 2 มิติและ 3 มิติใช้พื้นภาพที่มีระนาบความแบนเป็นตัวสร้างพื้นที่ 2 มิติให้กับผลงาน

4.3.2 เนื้อหา เรื่อง จังหวะ สีเส้น กับรูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรม ภาคใต้ จากการศึกษาเพิ่มเติมและทดลองการสร้างสรรค์มาได้ระยะหนึ่ง จะเห็นว่าที่ผ่านมานั้นข้าพเจ้าได้ เลื่อนนำเอาเรื่องราววิถีชีวิตในท้องถิ่นของตนเองมาถ่ายทอดผ่านผลงานมาโดยตลอด ข้าพเจ้าจึงลองค้นหา แรงบันดาลใจใหม่ๆเพิ่มเติม เพื่อเข้ามาเป็น สีเส้นให้กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแบบฉบับของตนเอง ซึ่งยังมีเนื้อหาเค้าโครงเดิมที่เกี่ยวข้องกับจังหวะ วิถีชีวิต สีเส้น การแต่งกาย ประเพณีวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ แต่เน้นไปในทางที่เป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงใจมากขึ้น เช่นเดียวกับหนังตะลุงกับการแสดงพื้นบ้านที่ควบคู่กัน มาเสมออย่าง “มโนราห์” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ “จังหวะ สีเส้น ลวดลายประเพณี วัฒนธรรมภาคใต้” ด้วยท่วงท่าการเคลื่อนไหวของหนังตะลุงที่ถูกลายหน้าเชิดขึ้นบนจอผ้า สร้างความ สนุกสนานเพลิดเพลินให้กับผู้ชมผลงานได้เป็นอย่างดี และส่วนนี้ให้สีที่ไม่ฉูดฉาดมากนัก เพื่อตัดกับส่วนแรก และส่วนด้านหลังสุดที่เป็นลำตัวสีดำ ซึ่งเป็นส่วนที่เข้มสุดภายในผลงานนั่นเอง

4.3.3 เทคนิควิธีการ เป็นการนำเสนอสื่อวัสดุ อะคริลิกและสีผสมโดยในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว อาจใช้วิธีการเจาะเปิดช่องว่างบนแผ่นระนาบเพื่อสร้างมิติแห่งความกำกวมระหว่างวัตถุ หรือระดับของพื้น ระนาบมีการใช้การระบายสีเพื่อเน้นความเป็นจิตรกรรม และสร้างความขัดแย้งระหว่างความเป็นระนาบของ พื้นภาพด้วยการใช้วัตถุที่มีสีเส้น พื้นผิวปะติดทับซ้อน เพื่อสร้างจุดสนใจ

4.3.4 การพัฒนาผลงาน การสร้างสรรค์ใช้ สัญลักษณ์ที่เหมาะสมกับรูปแบบธรรมชาติ มาตัด ทอนและเพิ่มรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ได้อาศัยความรู้จากการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่ออะคริลิก และ สีผสม เรื่อง จังหวะสีเส้นกับรูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

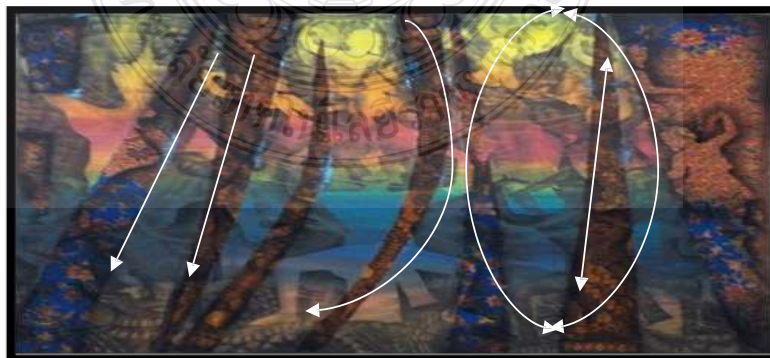
วิเคราะห์องค์ประกอบในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 4.37 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบที่มีลักษณะความขัดแย้งของรูปทรง จังหวะของเส้นลวดลาย และค่าน้ำหนักสี

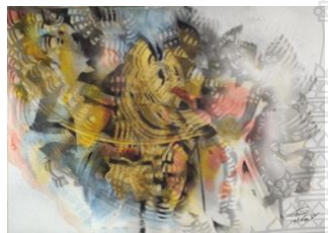

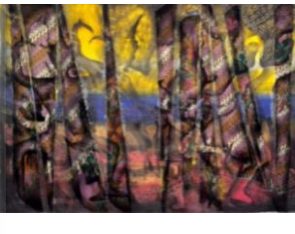

ภาพที่ 4.38 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบที่มีเอกภาพของรูปทรงและจังหวะของเส้น

ภาพที่ 4.39 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบที่มีความกลมกลืนของรูปทรง จังหวะของเส้น และน้ำหนักสี

ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงการวิเคราะห์พัฒนาการสร้างสรรค์ชุดที่ 1-3 ทั้ง 3 ระยะ

ชิ้นงาน/ระยะที่	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3
1. ชื่อผลงาน จิ้งหะ ลีลาท่ารำ 1/2019			
2. ชื่อผลงาน “แสง เงา จิ้งหะทำนอง ตะลุง2/2020”			
3. ชื่อผลงาน รูปลักษณ์ จิ้งหะ สีเส้นลวดลายในวิถี ชีวิต1/2020			
4. ชื่อผลงาน รูปลักษณ์ จิ้งหะ สีเส้นลวดลายในวิถี ชีวิต2/2020			
5. ชื่อผลงาน รูปลักษณ์ จิ้งหะ สีเส้นลวดลายในวิถี ชีวิต3/2020			

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงการวิเคราะห์พัฒนาผลงานการสร้างสรรค์จริง ชุดที่ 1-3 จำนวน 4 ชิ้น

ผลงานชิ้นที่	ชิ้นที่ 1	ชิ้นที่ 2	ชิ้นที่ 3	ชิ้นที่ 4
ภาพผลงาน				
แนวคิด	<p>การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ที่มีเพียงด้านกว้างกับด้านยาว ส่วน 3 มิติคือ ปริมาตรและความลึกที่เกิดจากการใช้เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิว สร้างความลวงตา</p>	<p>การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ที่มีเพียงด้านกว้างกับด้านยาว ส่วน 3 มิติคือ ปริมาตรและความลึกที่เกิดจากการใช้เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิว สร้างความลวงตา</p>	<p>การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ที่มีเพียงด้านกว้างกับด้านยาว ส่วน 3 มิติคือ ปริมาตรและความลึกที่เกิดจากการใช้เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิว สร้างความลวงตา</p>	<p>การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ที่มีเพียงด้านกว้างกับด้านยาว ส่วน 3 มิติคือ ปริมาตรและความลึกที่เกิดจากการใช้เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิว สร้างความลวงตา</p>
เนื้อหา	<p>เรื่อง จังหวะ สี สัน กับรูปลักษณ์ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์กับการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุงที่ควบคู่กันมาเสมออย่าง “มโนราห์”</p>	<p>เรื่อง จังหวะ สี สัน กับรูปลักษณ์ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์กับการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุงที่ควบคู่กันมาเสมออย่าง “มโนราห์”</p>	<p>เรื่อง จังหวะ สี สัน กับรูปลักษณ์ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์กับการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุงที่ควบคู่กันมาเสมออย่าง “มโนราห์”</p>	<p>เรื่อง จังหวะ สี สัน กับรูปลักษณ์ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์กับการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุงที่ควบคู่กันมาเสมออย่าง “มโนราห์”</p>

ผลงานชั้นที่	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3	ชั้นที่ 4
เทคนิค	เป็นการนำเสนอสื่อวัสดุ สีอะคริลิกผงคาร์บอล ผ้าปาเต๊ะและสื่อผสมโดยการเช็ดถูพิมพ์ปะติด สร้างบนพื้นผ้าใบ	เป็นการนำเสนอสื่อวัสดุ สีอะคริลิกผงคาร์บอล ผ้าปาเต๊ะและสื่อผสมโดยการเช็ดถูพิมพ์ปะติด สร้างบนพื้นผ้าใบ	เป็นการนำเสนอสื่อวัสดุ สีอะคริลิกผงคาร์บอล ผ้าปาเต๊ะและสื่อผสมโดยการเช็ดถูพิมพ์ปะติด สร้างบนพื้นผ้าใบ	เป็นการนำเสนอสื่อวัสดุ สีอะคริลิกผงคาร์บอล ผ้าปาเต๊ะและสื่อผสมโดยการเช็ดถูพิมพ์ปะติด สร้างบนพื้นผ้าใบ
องค์ประกอบศิลป์	ให้รูปทรงตัวหนังสือโดยการวางทับซ้อนให้มีจังหวะเน้นจุดเด่นด้วยน้ำหนักสีที่เข้มและมีความอ่อนเข้มของบรรยากาศของสีให้มีความแพรวพราวและมีมิติ	ให้รูปทรงทำรำมนโนราห์โดยการวางทับซ้อนให้มีจังหวะเน้นจุดเด่นด้วยด้วยรูปทรงเรขาคณิตและลายผ้าปาเต๊ะใช้น้ำหนักสีที่เข้มและมีความอ่อนเข้มของบรรยากาศของสีให้มีความแพรวพราวและมีมิติ	ให้รูปทรงทำรำมนโนราห์โดยการวางทับซ้อนให้มีจังหวะที่ลดลั่นกันเน้นจุดเด่นด้วยด้วยรูปทรงเรขาคณิตและลายผ้าปาเต๊ะใช้น้ำหนักสีที่เข้มและมีความอ่อนเข้มของบรรยากาศของสีให้มีความแพรวพราวและมีมิติ	ให้รูปทรงทำรำมนโนราห์โดยการวางทับซ้อนให้มีจังหวะเน้นจุดเด่นด้วยด้วยรูปทรงเรขาคณิตและลายผ้าปาเต๊ะใช้น้ำหนักสีที่เข้มและมีความอ่อนเข้มของบรรยากาศของสีให้มีความแพรวพราวและมีมิติ

4.4 การสรุปผลงานการสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ชุด “จังหวะ สีเส้น รูปลักษณะ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้” เป็นการสร้างสรรค์ ผลงานที่เกิดขึ้นกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อ แสดงศักยภาพทางการสร้างสรรค์ และให้ได้ว่าซึ่งผลงานศิลปกรรมที่มีคุณค่าและมีความสมบูรณ์เป็น เอกภาพมากที่สุด ซึ่งตัวผลงานได้อาศัยแนวคิดที่ การเล่าเรื่องราวของจังหวะ สีเส้น รูปลักษณะ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ในยุคปัจจุบันผ่านรูปทรงของตัวหนังสือ มโนราห์ที่สร้างขึ้นมา ใหม่ตามแบบฉบับของข้าพเจ้าในรูปแบบเทคนิค

ทางด้านจิตรกรรมเพื่อสามารถสื่อสารให้ผู้ชมผลงาน ได้เห็นถึงความ เป็นไปและคุณค่าของวัฒนธรรมของชาติ ผ่านสื่อหนังตะลุง มโนราห์ร่วมสมัย และดึงดูดให้เกิดความน่าสนใจ ด้วยรูปลักษณ์ที่แปลกและแตกต่างเน้น ลวดลายสีสันวัฒนธรรมการแต่งกายและกลิ่นอายของภูมิปัญญาเดิม เพื่อให้ทวนระลึกถึงความทรงจำในวัย เยาว์และเป็นสิ่งใหม่สำหรับคนทั่วไป

การสร้างสรรคในระยแรกเป็นการศึกษาเพื่อหารูปแบบและแนวทางในการแสดงออกที่ตรงกับ จุดมุ่งหมายโดยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกในงานที่แสดงออกจังหวะที่เคลื่อนไหว สนุกสนาน จังหวะอ่อนแก่ของน้ำหนักแสงเงามีมิติที่สลับซับซ้อนของเส้นและรูปทรงที่แฝงเร้นอยู่ภายใต้ บรรยากาศของวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมการแสดงมโหรีศพของภาคใต้หนังตะลุงและมโนราห์ โดยอาศัยมุมมอง การผสานกันระหว่างระนาบของรูปทรงกับจังหวะน้ำหนักแสงเงาที่สลับไปมาสื่อความหมายถึงการ เคลื่อนไหวเหมือนการดุ้จังหวะการเชิดหนังตะลุงแสดงถึงความมีชีวิต ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมใน ปัจจุบัน

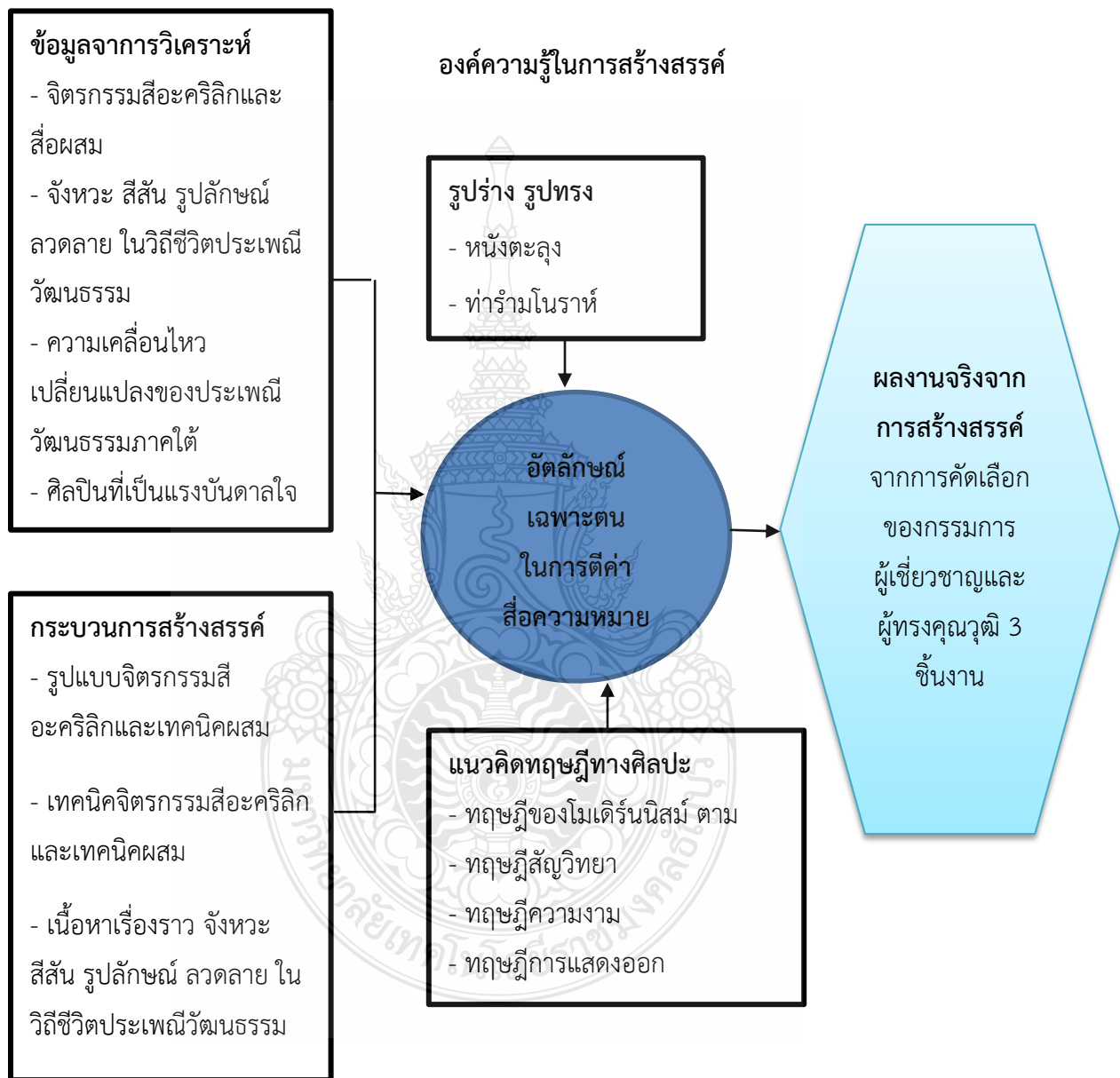
สรุป จากการศึกษาค้นคว้าและปรับปรุงแก้ไขปัญหาของการสร้างสรรค์โดยผ่าน กระบวนการตาม ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผลงานระยะที่ 3 ทั้ง 3 ชิ้นสุดท้ายของการสร้างสรรค์ในชุดนี้คือ “รูปลักษณ์ จังหวะสีสันลวดลายในวิถีชีวิต” ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นผลงานที่ส่งรูปแบบต่อไปยังผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ด้วย ผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจ จากท่ารำของมโนราห์ ที่มีความอ่อนช้อย นุ่มนวล สง่างาม และมีความเป็น เอกลักษณ์ที่โดดเด่น แตกต่างจากท่ารำไทยของภาคอื่นๆ ซึ่งข้าพเจ้าถ่ายทอดออกมาเป็นรูปทรงของมโนราห์ ที่กำลังเคลื่อนไหวเปลี่ยนลีลาท่าทางต่างๆ ส่วนบนของผลงานมีลวดลายสีสันต่างๆ เพื่อมิให้ ส่วนนี้ดูสงบนิ่ง เกินไป และทำให้อากาศเข้ามาถ่ายเทภายในผลงาน เช่น ลายเส้น ลายผ้าถุง ลายผ้าปาเต๊ะ สีสันจากชุด เครื่องทรงของมโนราห์ ที่สร้างความ กลมกลืนให้กลับผลงาน และนอกจากนี้ข้าพเจ้าได้เพิ่มสีพิเศษลงไป ใน ผลงาน ด้วยการเพิ่มความอรัมจากสีอะคริลิกสีทอง กากเพชรลงไป ซึ่งจะเกิดผลเป็นประกายระยิบระยับได้ ก็ ต่อเมื่อส่วนนี้โดนแสงไฟ ทำให้ผลงานมีความคลาสสิก หนักแน่น และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น เป็นไปอย่างเป็น ระบบมีขั้นตอนตั้งแต่การจัดการทางด้านความคิดและการพัฒนาแก้ปัญหาด้วยการสร้างรูปแบบของการ แสดงออกทางด้านศิลปะรวมถึงเทคนิควิธีการเพื่อให้สอดคล้องตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้วิจัยที่กำหนดไว้คือ

1. เกิดแนวทางจากการศึกษาวิเคราะห์จังหวะ สีสันของวิถีชีวิตของชาวใต้ที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ เป็นผลงานศิลปะ

2. เกิดรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมเพื่อสื่อความหมายถึงความ เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้

3. เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเกี่ยวกับจังหวะสีสันวิถีชีวิตในงานประเพณี วัฒนธรรมกับรูปลักษณ์ลวดลายสมัยใหม่ในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ด้วยหวังว่าการศึกษาค้นคว้า

และปฏิบัติงานครั้งนี้ล้วนก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นแนวทางของการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าให้มีคุณค่าสูงสุดต่อไปรวมไปถึงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจที่จะค้นคว้าในแนวทางนี้ด้วย

ภาพที่ 4.40 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเรื่อง จังหวะ สีสัน ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ ชูต้นนี้สร้างขึ้นมาจากรากฐานของความเจริญทางประเพณีและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ภาคใต้จากความมุ่งหมายที่ต้องการถ่ายทอดความคิดอารมณ์ความรู้สึกที่ได้รับความบันดาลใจจากสื่อสภาพแวดล้อมสีสันจากกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาศิลปะพื้นบ้านให้ปรากฏเป็นผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยด้วยการประสานแนวความคิดเก่าและใหม่เชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกระบวนการตามขั้นตอนการทำงานซึ่งได้มีการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเรื่องราว มีการทดลองค้นคว้าและ สร้างสรรค์เนื้อหา รูปทรงและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ ตามแนวความคิดที่ต้องการสะท้อนอารมณ์และ ความรู้สึก ซึ่งก่อให้เกิดผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผู้วิจัยสรุปการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

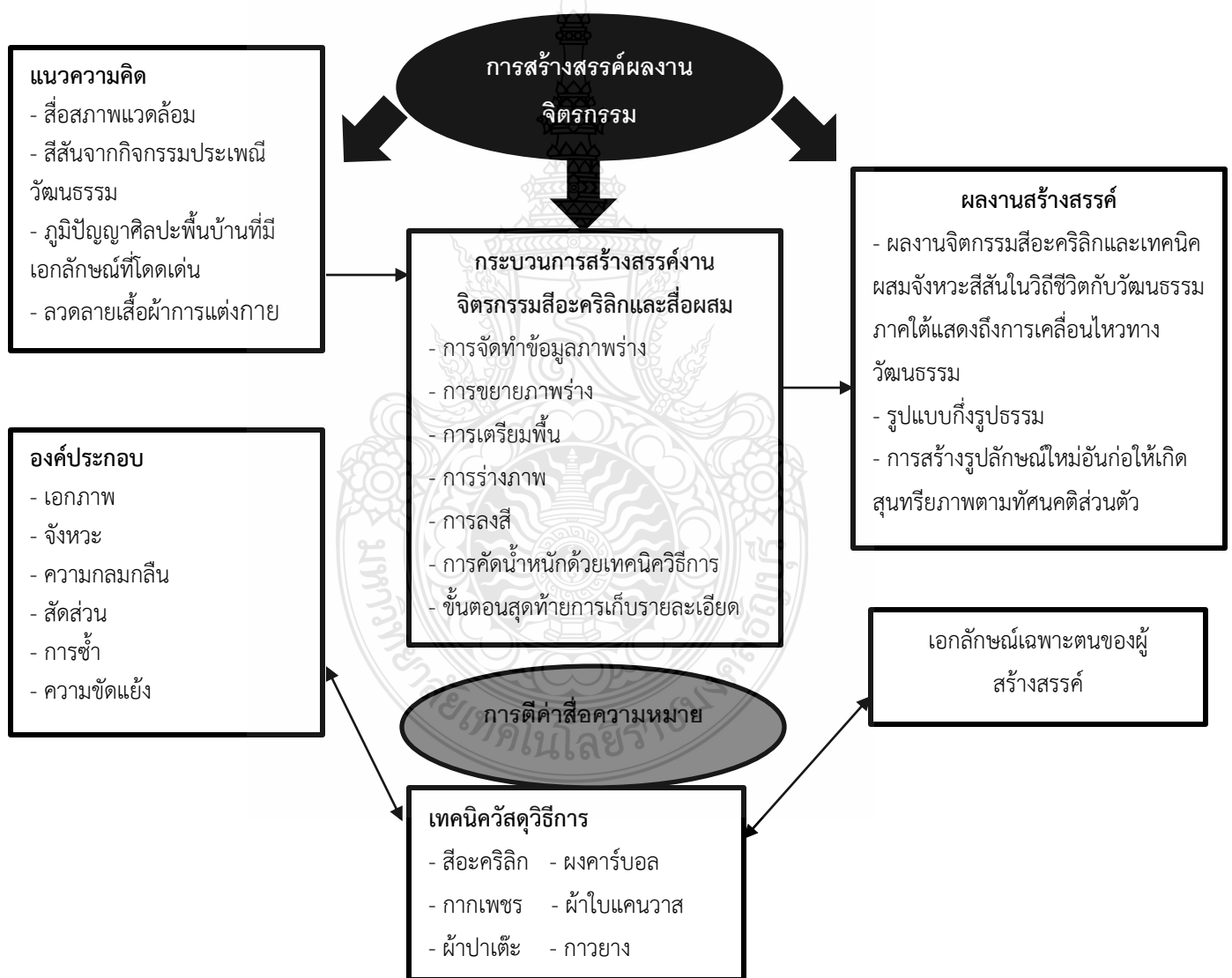
5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม: จังหวะ สีสัน รูปลักษณ์ ลวดลายในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้คือ

5.1.1 จากการศึกษารวบรวมวิเคราะห์ สังเคราะห์สาระสำคัญของจังหวะสีสันในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้สร้างขึ้นมาจากอดีตถึงปัจจุบันอันเป็นรากฐานของความเจริญทางประเพณีและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ซึ่งจัดว่าเป็นองค์ความรู้จากสภาพแวดล้อม กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาศิลปะพื้นบ้านการเล่นการแสดงมโหรีสพต่างๆที่ปรากฏในงานเทศกาลอันเกิดสีสันที่หลากหลายอันเกิดจากแสง สี จังหวะลีลาท่ารำ ทำนองเสียง ลวดลายจากการแต่งกายของผ้าพื้นเมืองคือผ้าปาเต๊ะอันมีรูปลักษณะเฉพาะที่เด่นชัด อันเป็นแรงบันดาลใจในการคิดกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะคือการเตรียมการออกแบบร่างเพื่อรวบรวมความคิดที่ลงตัวจัดหาวัสดุ คิดค้นเทคนิคการใช้สีอะคริลิกผสมผสานกับวัสดุจริงที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการตอบโต้ภัยตามวัตถุประสงค์ได้ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ที่ทรงคุณค่า

5.1.2 จากการศึกษาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม: จังหวะสีสันในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ทำให้ผู้วิจัยเกิดเป็นกระบวนการคิดทางเทคนิคการใช้สีสันประกอบกับการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์มาผสมผสานเข้าด้วยกันเกิดเป็นผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยด้วยการประสานแนวความคิดเก่าและใหม่เชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกระบวนการตามขั้นตอนการทำงาน การสร้างสรรค์รูปแบบและแนวทางในการแสดงออกที่ตรงกับจุดมุ่งหมายโดยให้ความสำคัญกับเรื่องขอ

อารมณ์และความรู้สึกแสดงออกถึงจังหวะความเคลื่อนไหวสนุกสนานทั้งเนื้อหารูปทรงและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบกึ่งรูปธรรมให้อารมณ์ความรู้สึกตามจินตนาการสื่อสารทางความคิดด้วยรูปลักษณ์ทางทัศนธาตุทางศิลปะ โดย สอดคล้องกับแนวความคิด จินตนาการ คือพลังของจิตเกิดการก่อรูปของความคิดจากหลายๆ ความคิดจนเป็น การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีเอกภาพขึ้น จินตนาการถึงแม้จะกล่าวกันว่าไร้ขอบเขตแต่ก็เป็นสิ่งที่มีระเบียบ มีเกณฑ์ในตัวเอง มีการก่อกำเนิดและเติบโต เช่นเดียวกับสิ่งทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กฎของจักรวาลที่เพิ่มพูนองค์ความรู้ สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสื่อผสมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนของผู้วิจัยในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ต่อไป

ภาพที่ 4.41 แผนภาพแสดงกรอบในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ

5.1.3 จากองค์ความรู้ในเรื่องการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมมาใช้ประกอบกับเนื้อหาเรื่องราวที่ว่าวัฒนธรรมจะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยมบรรทัดฐาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมีภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาชีวิตให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ทำให้ผู้วิจัยนำองค์ความรู้ใหม่มาจินตนาการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมเพื่อสื่อความหมายถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงโดยผลจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่เข้ามามีอิทธิพล ลบเลือนวัฒนธรรมความเชื่อแบบเก่าไปตามกาลเวลาและยุคสมัยโดยเฉพาะสีสัน ลวดลาย เทคโนโลยี จนบังเกิดผลเป็นแรงบันดาลใจกับชิ้นงานที่เกิดความแปลกใหม่นำเอากรรมวิธีเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุหลากหลายชนิดมาประกอบเข้าด้วยกันและทำให้เกิดมีรูปแบบเอกลักษณ์ใหม่แบบเฉพาะตัวของผู้สร้างผู้วิจัยในครั้งนี้และสามารถพัฒนาผลงานให้มีคุณค่าทางศิลปะมากยิ่งขึ้นไป

5.2 อภิปรายสรุปผลการสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวเรื่อง จังหวะ สีสัน ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นศึกษาหาองค์ความรู้สร้างสรรค์ผลงานที่สอดคล้องกับจังหวะสีสันในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้มีประเด็นการอภิปราย 4 ประเด็นดังนี้ คือ

5.2.1. จังหวะสีสัน เป็นจุดเด่นในผลงานที่นำเสนอเน้นความชัดเจนของระนาบแสงและเงา ที่เกิดจากการแสดงหนังตะลุง การแสดงทำรำของมโนราห์ สีสันจากเครื่องทรงการแต่งกาย ลวดลายผ้าปาเตะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นประกอบขึ้นมาเพื่อความสวยงามในผลงานของผู้วิจัยซึ่ง เป็นองค์รวมและเกิดเอกภาพของสีที่มีลักษณะพิเศษคือความเป็นสีและความจัดของสีตามกฎของความขัดแย้งในด้านรูปร่างทิศทางและขนาดเช่นเดียวกับการใช้น้ำหนักโดยให้น้ำหนักอ่อนแก่ซึ่งเป็นการใช้สีที่กลมกลืนหรือการทำสีให้หม่นลงเป็นกฎของการประสานที่ทำให้เกิดความเป็นเด่น(ชลุต นิมเสมอ 2534:195-200)ให้มีจังหวะการซ้ำของรูปทรงที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน ซ้ำซ้อนขึ้นที่ให้ความรู้สึกเร้าอารมณ์สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราววิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้

จากความคิดและอิทธิพลที่ได้รับจากหลักการจัดองค์ประกอบเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการสื่อความหมายและการแสดงออกทางด้านผลงานศิลปะของข้าพเจ้าด้วยการนำเอารูปทรง ลีลาทาง ของตัวหนังตะลุง และมโนราห์ มาประกอบและใช้น้ำหนักอ่อนแก่ของสีประกอบลวดลายให้เกิดจุดเด่นจุดสนใจในรูปทรงเพื่อชักนำให้เกิดประสบการณ์เชิงสุนทรียะแก่ผู้ดูและเป็นการเปิดมิติทางความคิดจากรูปแบบงานที่มีลักษณะเหมือนจริง(Realistic)แล้วคลี่คลายไปสู่รูปแบบงานที่มีลักษณะเป็นกึ่งนามธรรม(Semi-Abstract)

5.2.2. วิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้จะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยมบรรทัดฐาน เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนในภูมิภาควัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมีภูมิปัญญาที่มีมีความผูกพันประสานกลมกลืนทำให้ผลงานที่สร้างสรรค์มีเอกภาพด้านเนื้อหาเรื่องราวในการนำเสนอในงานวิจัยแสดงผลออกมาเป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาชีวิตให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

5.2.3. การสร้างสรรค์ผลงาน จิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม : จังหวะสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ เป็นการสร้างสรรค์ด้วยการใช้ธรรมชาติวิถีชีวิตกับประเพณีวัฒนธรรมเป็นสื่อความหมายตามความคิดอารมณ์ ความรู้สึกจากการประสานกันของทัศนธาตุอันได้แก่ เส้นที่เกิดจากรูปร่างภายนอกของรูปทรงหลักคือตัวหนังสือและตัวมนโรร่า สี แสงเงา ที่เกิดจากแสงไฟที่หลากหลาย เครื่องแต่งกายประดับตกแต่งลวดลายธรรมชาติบนผืนผ้า รูปทรง น้ำหนัก ที่ว่าง และพื้นผิวโดยเทคนิควิธีการจากการระบายด้วยสี การวาดเส้นการพิมพ์ด้วยเครื่อง ชาร์โคล ผงคาร์บอน เพื่อสร้างน้ำหนักที่เป็น 2 มิติและ 3 มิติที่มีความลึกดูลงตาที่เกิดจากทัศนธาตุจากวัสดุทางจิตรกรรมเทคนิคผสม(Mixed Media Painting)ของ โรเบิร์ต เราชเชนเบิร์ก(Robert Rauschenberg ค.ศ. 1925)ซึ่งใช้ทั้งเทคนิคการพิมพ์ใช้วัสดุจริงทุกชนิดติดประกอบผสมผสานกับการใช้สีระบายเป็นจิตรกรรม 3 มิติ (อิทธิพล ตั้งโฉลก 2550:64)

5.2.4. องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสม:จังหวะสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมภาคใต้ อันเกิดจากเนื้อหาเรื่องราวที่บอกเล่าถึงสีเส้นในวิถีชีวิตกับวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นแก่นแท้ของผลงานอันประกอบด้วยแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิคที่เกิดขึ้นใหม่ในกระบวนการสร้างสรรค์ทางจิตรกรรมที่เป็นแบบรูปธรรมและกึ่งนามธรรมในผลงาน

อย่างไรก็ตามการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวจังหวะ สีเส้น ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมภาคใต้ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกความผูกพันถึงวิถีชีวิตในภูมิลำเนาเดิมตามแนวทางทฤษฎีความงามของเพลโต (Plato) ที่กล่าวว่า ความงามที่แท้จริงนั้นไม่มีอยู่จริงบนโลกนี้ หากแต่มีอยู่ในโลกของมโนคติ ซึ่งเป็นความงามที่เป็นนิรันดร์ และ อริสโตเติล (Aristotle) กล่าวว่า ความงามอยู่ที่ความประสานกลมกลืนของสัดส่วนซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายของประสาทและอวัยวะต่างๆซึ่งศิลปินสามารถค้นพบความกลมกลืนแล้วถ่ายทอดลงบนผลงานได้ (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559, น.99-100) ซึ่งผู้วิจัยได้ถ่ายทอดเรื่องราวจังหวะ สีเส้น ลวดลายในวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรม ด้วยการนำเอาความเป็นทัศนธาตุทางศิลปะและสิ่งแวดล้อมมาสร้างสรรค์ผสมผสานเพิ่มเติม ดัดทอน แทนค่าสื่อความหมายที่มีรูปลักษณ์เป็นแบบฉบับเฉพาะตน นำมาสร้างสรรค์เทคนิคทางด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกและสีผสมด้วยวัสดุที่หลากหลายรูปแบบกรรมวิธี ไม่ว่าจะเป็นการระบายสี การเช็ดถู ขูดขีดด้วยผงคาร์บอนปะติดด้วยวัสดุ ด้วยผ้าบนผ้า หรือการพิมพ์แบบฉลุทับซ้อนลงไปเพื่อให้เกิดมิติในผลงาน ระยะที่ 1 และระยะที่

2 ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องราวรูปทรงของการแสดงลีลา ท่าทาง มโหระศพวัฒนธรรมท้องถิ่นพื้นบ้านหนังตะลุง และมโนราห์ ประกอบด้วยสีสันท ลวดลายวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าปาเต๊ะในการสร้างจุดสนใจหรือ จุดเด่นในการนำเสนอผลงานต่อผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะจึงได้รับคำแนะนำว่าควรปรับปรุงเรื่องราวการใช้วัสดุ ในการสร้างเทคนิคสื่อผสมที่ผสมกลมกลืนและเหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์

ประโยชน์จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ช่วยทำให้ข้าพเจ้าได้จัดขั้นตอนในการทำงานเป็นของตนเอง เริ่มตั้งแต่การคิด การหาข้อมูล การร่างผลงาน และการสร้างสรรค์ผลงานรวมทั้ง วิธีการนำเสนอที่จะช่วยให้ผลงานดูมีคุณค่า เพราะแม้ว่าบางครั้งผลงานจะออกมาดูสมบูรณ์แล้ว แต่หากการ นำเสนอผลงานออกมาไม่ดี ก็จะทำให้ความสมบูรณ์ของผลงานนั้นลดน้อยลงไปเลยก็เป็นได้ ฉะนั้นสิ่งที่จะ สอนเราได้คือประสบการณ์ที่เราได้จากการทดลองทำด้วยตนเอง หากสำเร็จก็สามารถนำไปพัฒนาต่อใน ผลงานชิ้นต่อไปได้ แต่หากไม่สำเร็จก็หาวิธีเทคนิคใหม่จนกว่าจะออกมาดีที่สุด ประสบการณ์เหล่านี้จึงมี คุณค่าต่อการพัฒนาผลงานศิลปะของเราเป็นอย่างมาก เพื่อให้ได้เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ที่ดีที่สุดที่จะทำให้ ผลงานของเราดูสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้จะก่อให้เกิด ความน่าสนใจและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาการสร้างสรรคผลงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นไปในแบบเฉพาะตนรวมถึงการทำงานที่ เป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบ การเข้าถึงผลงานและการมองเห็นปัญหาในผลงานของตนเองได้อย่างเข้าใจ และลึกซึ้ง เพื่อนำไปปรับปรุงให้ผลงานในแต่ละชิ้นมีการพัฒนา ทำให้เกิดคุณค่าและมีคุณภาพยิ่งขึ้นไปใน อนาคต

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สามารถศึกษารูปแบบรูปร่างรูปทรง ลีลากระบวนท่าต่างๆของตัวละครแล้วนำไปปรับ ผสมผสานกับลวดลายต่างๆสีสันทวัฒนธรรมการแต่งกายตามวิถีพื้นบ้าน

1.2 สามารถศึกษาและนำงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาลีลาท่าทางจังหวัด หะ องค์ประกอบเรื่องราวของตัวละครการแสดงพื้นบ้านลักษณะต่างๆตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้กับลวดลาย สีสันทต่างๆที่เป็นเอกลักษณ์ในชิ้นงานสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบจังหวะท่าทางการแสดงที่มีกระบวนการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมลงตัว สมดุล สื่อความรู้สึกกับสีสันทดลายการแต่งกายเพื่อให้เรียนรู้ถึงหลักความงามสุนทรีย์ภาพของผลงานจิตรกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาคิดค้นเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องราวในการนำมาเสนอวิจัยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กรีติ บุญเจือ. (2552). **ปรัชญาศิลปะ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2554). **ศิลปะสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. **สุนทรียศาสตร์ : หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปะวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. **นิทรรศการศิลปะ เตชา วราขุน: รูปธรรม:นามธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2554 (น. 21-24)
- จตุพร วงษ์ทอง. (2556). **สัญลักษณ์แห่งความผูกพัน**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลป์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- จิรศรี พรหมเดช. (2558). **อิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ในผลงานของชู้ศักดิ์ศรีขวัญ และเจ๊ะอับดุลเลาะเจ๊ะสอเหาะ**. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร)
- ชลุด นิ่มเสมอ. (2534). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เตชา วราขุน. (2546). **นิทรรศการศิลปะ เตชา วราขุน: นิทรรศการศิลปกรรมย้อนหลัง**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนพับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน.
- ทักษิณา พิพิธกุล. **การสร้างสรรคจิตกรรมสื่อประสมของศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2559**. นักศึกษาระดับการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ: เพื่อการตีพิมพ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2561
- บรรพศิลป์. เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม 2557. เข้าถึงได้จาก [http://th.wikipedia.org/wiki/บรรพ ศิลป์ มโนราห์](http://th.wikipedia.org/wiki/บรรพ_ศิลป์_มโนราห์) (การแสดง).
- บุญศรี เจริญยิ่ง. (2556). **ระนาบของแสงและเงา**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลป์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ กรุงเทพฯ. (2559). **นิทรรศการเชิดชูเกียรติศิลปินอาวุโส พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2559 ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี**. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

บรรณานุกรม(ต่อ)

ประวัติภาคใต้. 2559: ออนไลน์ <https://mgronline.com/travel/detail/9470000025790>

วุฒิ วัฒนสิน และคณะ. การแสดงพื้นเมืองภาคใต้.2547.(น. 33)

<https://jalinee.wordpress.com/2012/08/15/4/> <https://icyferaree.wordpress.com/>

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรม, 2559

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์. (2542) “โนรา.” สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ 8. (883-3891)

สุชาติ เกาทอง. 2553: การวิจัยสร้างสรรค์ทัศนศิลป์. ชลบุรี : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, สุทธิพงศ์ ปานสมทรง. (2557). รูปทรงสามมิติของหนังตะลุงร่วมสมัย.(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

สารานุกรมไทยวัฒนธรรมภาคใต้. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. สถาบันทักษิณคดีศึกษา, 2529 (น. 674)

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.เล่มที่ 18 เรื่องที่ 1 สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์/ภาคใต้.

<https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=18&chap=1&page=t18-1-infodetail04.html>

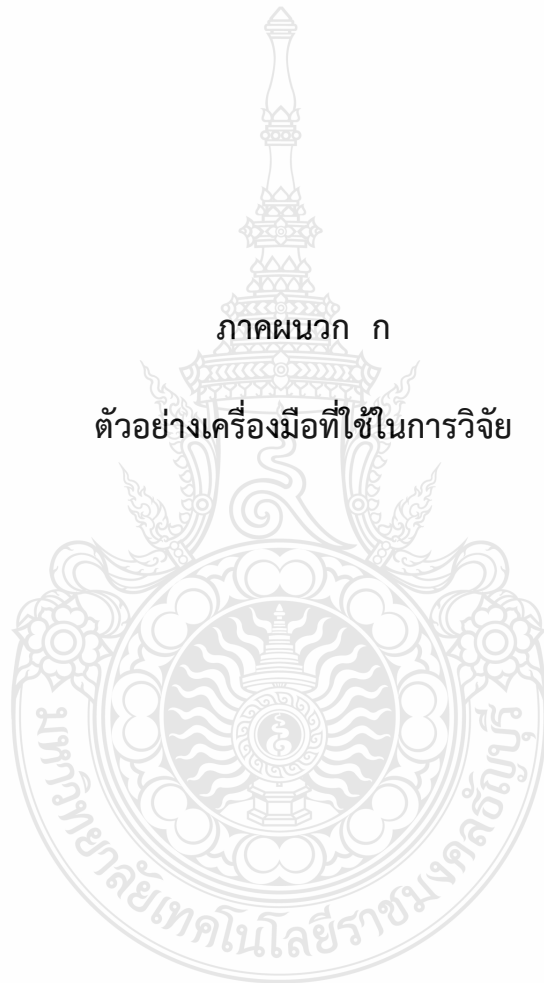
อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550) แนวทางการสอนและการสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินการคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณาทำเครื่องหมาย ตามความเหมาะสมลงในช่องว่าง

น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	3	คะแนน
ดี	หมายถึง	4	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	5	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....1.....ภาพที่.....10.....

ลำดับที่	หัวข้อการประเมินองค์ประกอบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความน่าสนใจในด้านรูปร่าง/รูปทรง					
2	ความแปลกใหม่ของรูปร่าง/รูปทรง					
3	การสื่อความหมายของสัญลักษณ์					
4	มีความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก					
5	ความประสานกลมกลืนของตัวภาพ					
6	ความประสานกลมกลืนของสีเส้น/ลวดลาย					
7	ความประสานกลมกลืนของภาพโดยรวม					
8	ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน					
9	ความโดดเด่นชัดเจนในเนื้อหา					
10	ความพึงพอใจในผลงาน					

ผลสรุปคะแนนรวม.....

แบบประเมินการคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณาทำเครื่องหมาย ตามความเหมาะสมลงในช่องว่าง

น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	3	คะแนน
ดี	หมายถึง	4	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	5	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....1.....ภาพที่.....11.....

ลำดับที่	หัวข้อการประเมินองค์ประกอบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความน่าสนใจในด้านรูปร่าง/รูปทรง					
2	ความแปลกใหม่ของรูปร่าง/รูปทรง					
3	การสื่อความหมายของสัญลักษณ์					
4	มีความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก					
5	ความประสานกลมกลืนของตัวภาพ					
6	ความประสานกลมกลืนของสีเส้น/ลวดลาย					
7	ความประสานกลมกลืนของภาพโดยรวม					
8	ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน					
9	ความโดดเด่นชัดเจนในเนื้อหา					
10	ความพึงพอใจในผลงาน					

ผลสรุปคะแนนรวม.....

แบบประเมินการคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณาทำเครื่องหมาย ตามความเหมาะสมลงในช่องว่าง

น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	3	คะแนน
ดี	หมายถึง	4	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	5	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....2.....ภาพที่.....3.....

ลำดับที่	หัวข้อการประเมินองค์ประกอบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความน่าสนใจในด้านรูปร่าง/รูปทรง					
2	ความแปลกใหม่ของรูปร่าง/รูปทรง					
3	การสื่อความหมายของสัญลักษณ์					
4	มีความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก					
5	ความประสานกลมกลืนของตัวภาพ					
6	ความประสานกลมกลืนของสีเส้น/ลวดลาย					
7	ความประสานกลมกลืนของภาพโดยรวม					
8	ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน					
9	ความโดดเด่นชัดเจนในเนื้อหา					
10	ความพึงพอใจในผลงาน					

ผลสรุปคะแนนรวม.....

แบบประเมินการคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณาทำเครื่องหมาย ตามความเหมาะสมลงในช่องว่าง

น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	3	คะแนน
ดี	หมายถึง	4	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	5	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....2.....ภาพที่.....4.....

ลำดับที่	หัวข้อการประเมินองค์ประกอบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความน่าสนใจในด้านรูปร่าง/รูปทรง					
2	ความแปลกใหม่ของรูปร่าง/รูปทรง					
3	การสื่อความหมายของสัญลักษณ์					
4	มีความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก					
5	ความประสานกลมกลืนของตัวภาพ					
6	ความประสานกลมกลืนของสีเส้น/ลวดลาย					
7	ความประสานกลมกลืนของภาพโดยรวม					
8	ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน					
9	ความโดดเด่นชัดเจนในเนื้อหา					
10	ความพึงพอใจในผลงาน					

ผลสรุปคะแนนรวม.....

แบบประเมินการคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณาทำเครื่องหมาย ตามความเหมาะสมลงในช่องว่าง

น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	3	คะแนน
ดี	หมายถึง	4	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	5	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....3.....ภาพที่.....3.....

ลำดับที่	หัวข้อการประเมินองค์ประกอบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความน่าสนใจในด้านรูปร่าง/รูปทรง					
2	ความแปลกใหม่ของรูปร่าง/รูปทรง					
3	การสื่อความหมายของสัญลักษณ์					
4	มีความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก					
5	ความประสานกลมกลืนของตัวภาพ					
6	ความประสานกลมกลืนของสีเส้น/ลวดลาย					
7	ความประสานกลมกลืนของภาพโดยรวม					
8	ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน					
9	ความโดดเด่นชัดเจนในเนื้อหา					
10	ความพึงพอใจในผลงาน					

ผลสรุปคะแนนรวม.....

แบบประเมินการคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณาทำเครื่องหมาย ตามความเหมาะสมลงในช่องว่าง

น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	3	คะแนน
ดี	หมายถึง	4	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	5	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....3.....ภาพที่.....4.....

ลำดับที่	หัวข้อการประเมินองค์ประกอบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความน่าสนใจในด้านรูปร่าง/รูปทรง					
2	ความแปลกใหม่ของรูปร่าง/รูปทรง					
3	การสื่อความหมายของสัญลักษณ์					
4	มีความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก					
5	ความประสานกลมกลืนของตัวภาพ					
6	ความประสานกลมกลืนของสีสัน/ลวดลาย					
7	ความประสานกลมกลืนของภาพโดยรวม					
8	ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน					
9	ความโดดเด่นชัดเจนในเนื้อหา					
10	ความพึงพอใจในผลงาน					

ผลสรุปคะแนนรวม.....

แบบคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณากรอกคะแนนที่ได้ลงในช่องว่างเรียงตามลำดับ

น้อยที่สุด	หมายถึง	0-10	คะแนน
น้อย	หมายถึง	10-20	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	20-30	คะแนน
ดี	หมายถึง	30-40	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	40-50	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....1.....

ภาพที่	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1				✓	
2				✓	
3			✓		
4			✓		
5			✓		
6			✓		
7		✓			
8		✓			
9		✓			
10	✓				
11	✓				
12					
13					
14					
15					
16					

แบบคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณากรอกคะแนนที่ได้ลงในช่องว่างเรียงตามลำดับ

น้อยที่สุด	หมายถึง	0-10	คะแนน
น้อย	หมายถึง	10-20	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	20-30	คะแนน
ดี	หมายถึง	30-40	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	40-50	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....2.....

ภาพที่	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1			✓		
2			✓		
3		✓			
4	✓				
5	✓				
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

แบบคัดเลือกภาพร่างผลงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

คำชี้แจง การประเมินผลงานภาพร่างผลงาน กรุณากรอกคะแนนที่ได้ลงในช่องว่างเรียงตามลำดับ

น้อยที่สุด	หมายถึง	0-10	คะแนน
น้อย	หมายถึง	10-20	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	20-30	คะแนน
ดี	หมายถึง	30-40	คะแนน
ดีมาก	หมายถึง	40-50	คะแนน

ผลงานภาพร่างชุดที่.....3.....

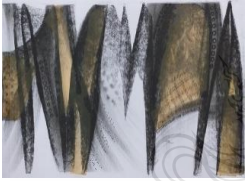

ภาพที่	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1		✓			
2		✓			
3		✓			
4		✓			
5	✓				
6	✓				
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อคัดเลือกนำไปสร้างผลงานจริง ระยะทดลอง ที่ 1

หัวข้อ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม : จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณี

วัฒนธรรมภาคใต้

คำชี้แจง การประเมินภาพร่างจำนวน 11 ชิ้น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นและการคัดเลือกของคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ

ลำดับ ภาพ	ผลงานภาพร่าง	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ		
		ศาสตราจารย์ สุชาติ เกาทอง	ศาสตราจารย์ ดร.สมพร รุธี	ผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ
1				
2				
3				
4				

แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อคัดเลือกนำไปสร้างผลงานจริง ระยะทดลอง ที่ 1

ลำดับ ภาพ	ผลงานภาพร่าง	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ		
		ศาสตราจารย์ สุชาติ เถาทอง	ศาสตราจารย์ ดร.สมพร ฐรี	ผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ
5				
6				
7				
8				
9				✓

แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อคัดเลือกนำไปสร้างผลงานจริง ระยะทดลอง ที่ 1
หัวข้อ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม : จังหวะ สีล้น รูปลักษณ์ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณี
วัฒนธรรมภาคใต้

คำชี้แจง การประเมินภาพร่างจำนวน 11 ชิ้น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นและการคัดเลือกของคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ

ลำดับ ภาพ	ผลงานภาพร่าง	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ		
		ศาสตราจารย์ สุชาติ เถาทอง	ศาสตราจารย์ ดร.สมพร รุธี	ผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ
10			✓	✓
11		✓	✓	✓

สรุปผลงานภาพร่างที่ผ่านการประเมินการคัดเลือกจากคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะสูงที่สุด ขึ้นงานเพื่อนำไปสร้างสรรค์ผลงานจริงได้แก่

- ลำดับที่ 1 ภาพร่างลำดับที่.....ได้รับการคัดเลือกจากกรรมการ.....3.....ท่าน
 ลำดับที่ 1 ภาพร่างลำดับที่.....ได้รับการคัดเลือกจากกรรมการ.....3.....ท่าน
 ลำดับที่ 1 ภาพร่างลำดับที่.....ได้รับการคัดเลือกจากกรรมการ.....3.....ท่าน

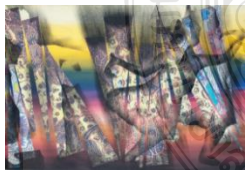
แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อคัดเลือกนำไปสร้างผลงานจริง ระยะทดลอง ที่ 2
หัวข้อ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม : จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณี
วัฒนธรรมภาคใต้

คำชี้แจง การประเมินภาพร่างจำนวน 5 ชิ้น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นและ
การคัดเลือกของคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ

ลำดับ ภาพ	ผลงานภาพร่าง	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ		
		ศาสตราจารย์ สุชาติ เถาทอง	ศาสตราจารย์ ดร.สมพร ฐรี	ผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ
1				
2				
3		✓	✓	✓
4		✓	✓	✓
5			✓	✓

แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อคัดเลือกนำไปสร้างผลงานจริง ระยะทดลอง ที่ 3
หัวข้อ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม : จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณี
วัฒนธรรมภาคใต้

คำชี้แจง การประเมินภาพร่างจำนวน 6 ชิ้น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นและการคัดเลือกของคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ

ลำดับ ภาพ	ผลงานภาพร่าง	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ		
		ศาสตราจารย์ สุชาติ เถาทอง	ศาสตราจารย์ ดร.สมพร รุธี	ผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ
1				
2			✓	✓
3		✓	✓	✓
4		✓	✓	✓

แบบประเมินผลงานภาพร่างเพื่อคัดเลือกนำไปสร้างผลงานจริง ระยะทดลอง ที่ 3
หัวข้อ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม : จังหวะ สีเส้น รูปลักษณ์ ลวดลาย ในวิถีชีวิตประเพณี
วัฒนธรรมภาคใต้

คำชี้แจง การประเมินภาพร่างจำนวน 6 ชิ้น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นและ
การคัดเลือกของคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ

ลำดับ ภาพ	ผลงานภาพร่าง	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ		
		ศาสตราจารย์ สุชาติ เถาทอง	ศาสตราจารย์ ดร.สมพร รุธี	ผศ.ดร.ไชยพจน์ หวลมานพ
5				
6				✓

ภาคผนวก ข

การตรวจประเมินผลงาน

บรรยากาศการตรวจประเมินผลงาน

บรรยากาศการตรวจประเมินผลงาน ครั้งที่ 1

ภาคผนวก ค

ผลงานการสร้างสรรค์

ผลงานจริงชุดรูปแบบ ก และแบบ ข

ผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 1

ผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ จังหวะ ลีลาท่ารำ มโนราห์ 1/2019

เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน , ผ้าปาเต๊ะ

ขนาด 65 x 80 ซม.

ผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อภาพ จังหวะ ลีลาท่ารำ มโนราห์ 2/2019

เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน , ผ้าปาเต๊ะ

ขนาด 65 x 80 ซม.

ผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 2

ผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ แสง เงา จังหวะทำนองตะลุง 1/2020

เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน ขนาด 40 x 60 ซม.

ผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อภาพ แสง เงา จังหวะทำนองตะลุง 2/2020

เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน , ผ้าปาเต๊ะ

ขนาด 90 x110 ซม.

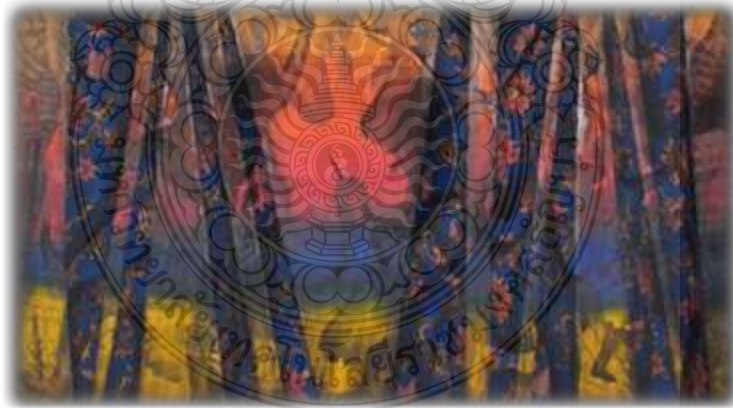
ผลงานทดลองสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อภาพ แสง เงา จังหวะทำนองตะลุง 3/2020

เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน , ฝาปาเต๊ะ

ขนาด 100 x 120 ซม.

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ระยะสรุป

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ระยะสรุป ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ รูปลักษณะ จังหวะสีสั่นลวดลายในวิถีชีวิต1/2020

เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน , ฝาปาเต๊ะ

ขนาด 100 x 120 ซม.

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ระยะสรุป ชั้นที่ 2
ชื่อภาพ รูปลักษณะ จังหวะสีสั่นลวดลายในวิถีชีวิต2/2020
เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน , ผ้าปาเต๊ะ
ขนาด 90 x 110 ซม.

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ระยะสรุป ชั้นที่ 3
ชื่อภาพ รูปลักษณะ จังหวะสีสั่นลวดลายในวิถีชีวิต3/2020
เทคนิค สีผสม สีอะคริลิก , ผงคาร์บอน , ผ้าปาเต๊ะ
ขนาด 90 x 110 ซม.

ภาคผนวก ก

ภาพผลงานของศิลปินที่นำมาวิเคราะห์

ศิลปิน ดร.กมล ทัศนัญชลี

ชื่อผลงาน/ ลูกคิด 1 ปี พ.ศ./ Year : 2554

เทคนิค/ Techniques : สื่อมผสม

ขนาด/Size : 320x110 ซม.

ศิลปิน ดร.กมล ทัศนัญชลี

ชื่อผลงาน/ Title : พระพุทธบาท ปี พ.ศ./ Year : ๒๕๕๔

เทคนิค/ Techniques : จิตรกรรมสื่อมผสมบนผ้าใบและไม้ แผ่นทองคำเปลว แผ่นเงิน หิน และไม้ woodcut บนไม้ หิน เทอร์คอย

ขนาด/Size : ๗๐x๘๕ x ๕ ซม.

ศิลปิน ดร.กมล ทศนาญชลี

ชื่อผลงาน /Title : Arizona No.2 Date : 1989

เทคนิค /Technique : Mixed media on handmade paper

ขนาด /(cm) : 40.64 x 58.42 cm

ศิลปิน ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี

ชื่อผลงาน /Title “สภาวะใหม่”

เทคนิค /Technique สื่อประสมบนผ้าใบ

ขนาด/ SIZE 80 x 60 ซม.

ศิลปิน ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี

ชื่อผลงาน /Title ล่องลอยในที่ว่าง Blow in the Sky

เทคนิค /Technique สื่อประสมบนผ้าใบ wood, steel, oil and acrylic on canvas

ขนาด/ SIZE 80 x 60 ซม.ปี 2013

ศิลปิน ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี

ชื่อผลงาน /Title “เรื่องราวของช่าง”

เทคนิค /Technique สื่อผสม

ขนาด/ SIZE 200 x 250 ซม.

ศิลปิน ศาสตราจารย์เดชา วราชน

ชื่องาน/ Title : การสะท้อน หมายเลข 10

เทคนิค/ Technique : อะลูมิเนียม, ทองแดง ทองเหลือง, ไม้อัด

ขนาด/ SIZE 93.5 x 113.5 ซม.

ศิลปิน ศาสตราจารย์เดชา วราชน

ชื่องาน/ Title Collage1/1977

เทคนิค/ Technique Mixed techniques

ขนาด/ SIZE 83 x 101 ซม.

ศิลปิน ศาสตราจารย์เดชา วราชุน
ชื่องาน/ Title : Image of Nature No.3
เทคนิค/ Technique : สีผสม
ขนาด/ SIZE : 80 x 97 ซม.

ศิลปิน ซูอัน มีโร อี ฟาร์รา 2
รายละเอียด Joan Miró Dimensions: 66 cm x 93 cm
Period: Surrealism Created: 1925
Medium: Oil paint

ศิลปิน อุมแปร์โต บ็อคโซนี

ขนาด : 1.93 ม. x 2.01 ม.

เรื่อง : นักฟุตบอล

สื่อ : สีน้ำมัน สร้างเมื่อ : พ.ศ. 2456-พ.ศ. 2456

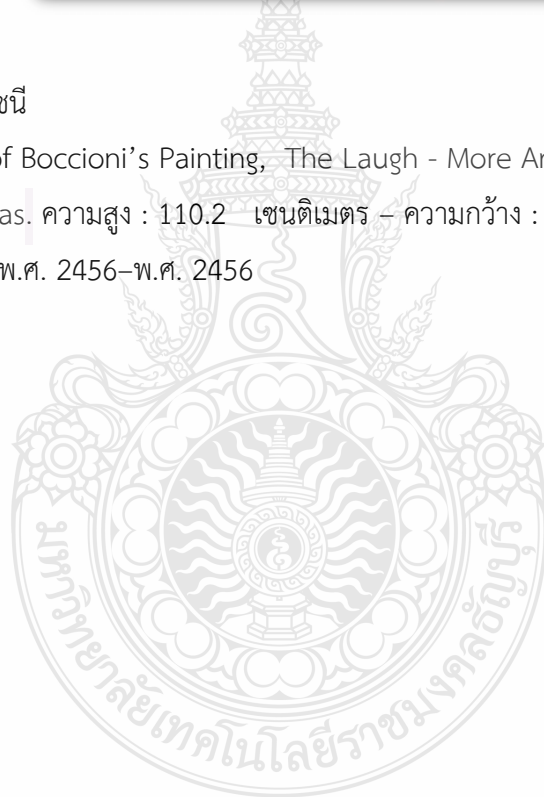

ศิลปิน อุมแบร์โต บ็อคโซนี

รายละเอียด Analysis of Boccioni's Painting, The Laugh - More Art,

oil paintings on canvas. ความสูง : 110.2 เซนติเมตร - ความกว้าง : 145.4 เซนติเมตร

สื่อ : สีน้ำมัน สร้างเมื่อ : พ.ศ. 2456-พ.ศ. 2456

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นายเจริญ ผิวนิล
วัน เดือน ปีเกิด 4 กุมภาพันธ์ 2511
ที่อยู่ 89/208 หมู่ 5 ซอย 8 ถนนวิภาวดี ตำบลมะขามเตี้ย
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000
การศึกษา ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
สาขาศิลปกรรม (ศิลปะภาพพิมพ์)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์การทำงาน ครูชำนาญการ โรงเรียนสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เบอร์โทรศัพท์ 099-4060429
อีเมล Phewnilsamui@gmail.com

